

పైతృ మౌనవి

VOL : 2

ISSUE : 1

GUNTUR,

NOVEMBER, 2019

40 PAGES

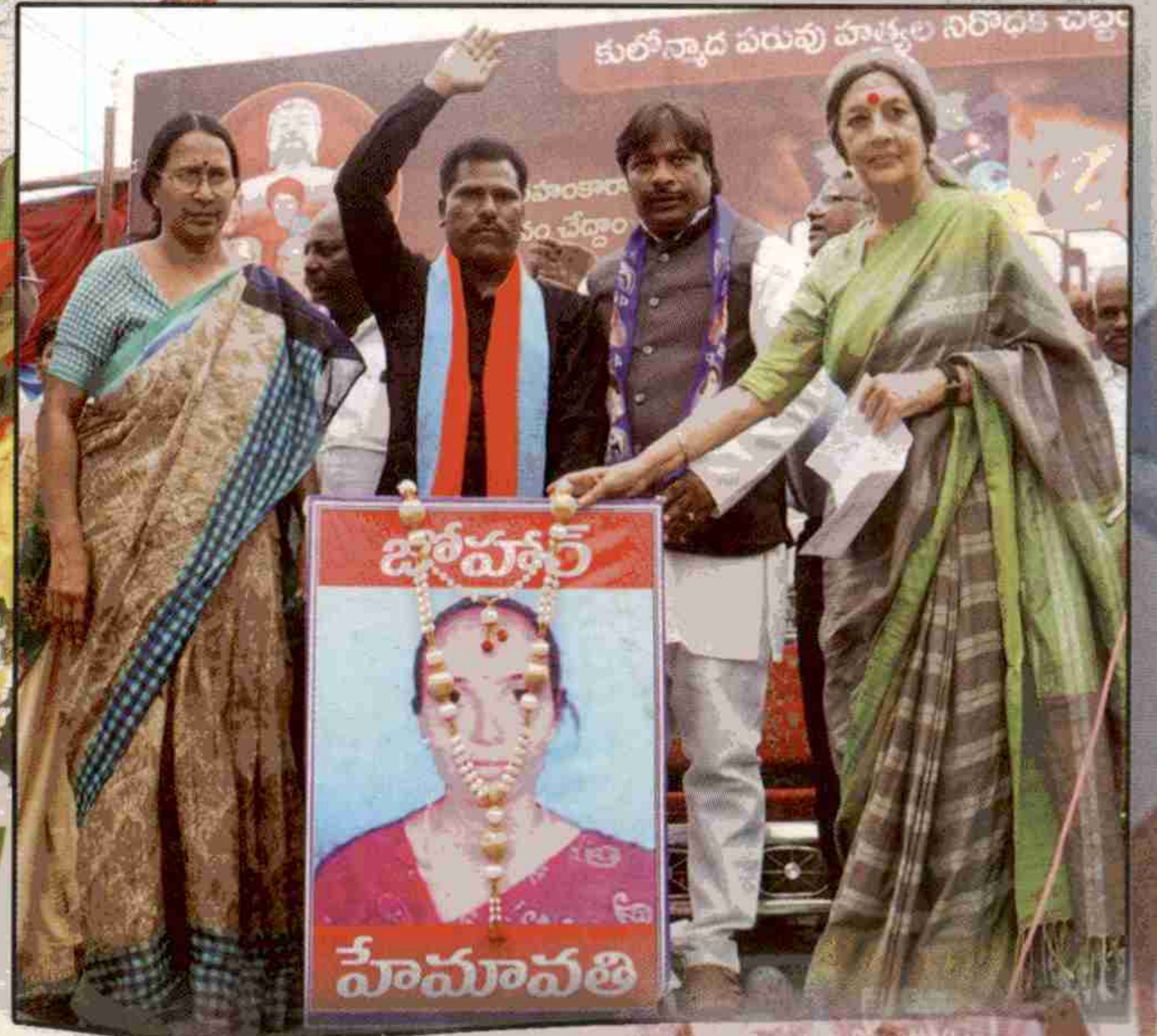
RS. 10/-

కులాంతర వివాహాలపై

క్లక

?

విజయవాడ

రాజమండ్రి

తిరుపతిలో కుల దురహంకార హత్యలకు నిరసనగా

చిత్తూరు

అనంతపురం

నెల్లూరు

విశాఖపట్నం

భీమవరం

కులాంతర వివాహాలు చేసుకున్న యువతీయువకుల పై వరుస హత్యలు, దాడులతో ఆంధ్రరాష్ట్రం నివ్వెరపోతుంది. మాజీ సీఎం సొంత జిల్లా చిత్తూరు జిల్లా దీనికి వేదిక కావడం, సిగ్గుచేటు. 30 సం॥రాలపాటు చంద్రబాబునాయుడు ప్రాతినిధ్యం వహించిన కుప్పం నియోజకవర్గంలోని శాంతిపురం మండల రెడ్డిపల్లెలో “ చందన” అనే పాపను దళితుడిని వివాహమాడిందని కొట్టి చంపి, కాల్చి బూడిద చేసి, బూడిదను గోతాలలో ఎత్తి సుదూరంగా కర్నాటక సరిహద్దులో ఉన్న చెరువులో పడవేశారు. స్వయంగా ముఖ్యమంత్రిగా వున్న వ్యక్తి ప్రాతినిధ్యం వహించిన చోట ఎందుకింత వెనుకబాటుతనం ఒక మహిళ నెలసరి అయితే ఇప్పటికీ కూడా ఊరిబయట ముట్టు గుడిసెకు వెళ్ళాల్సిన స్థితి ఎందుకు ఉంది?

తొట్టంబేడు మండలం చెమూరు గ్రామంలో ఆరోగ్యం బాగలేక కాపలాకు వెళ్ళలేకపోయిన వెంకటమ్మను భూ స్వామి కత్తితో దాడి చేసి చంపాడు. అడ్డం వచ్చిన కుటుంబ సభ్యులను కొట్టాడు. పోలీసుల సహాయంతో వారిభూమిని లాక్కున్నారు. కొద్ది రోజుల ముందే ఏర్పేడుకు చెందిన స్నేహ, మహేష్లను చంపే ప్రయత్నం చేశారు. ఊసరపెంట గ్రామంలో 7 రోజుల పసికందు తల్లి హేమవతిని తల్లిదండ్రులే హతమార్చారు. మిర్యాలగూడ, గుంటూరు, అనంతపూర్, రంగారెడ్డి జిల్లా, ఇలా ఎన్నో హత్యలు.!

నిచ్చెనమెట్ల కుల వ్యవస్థ, అంటరానితనం నాశనం కానట్టేయితే హిందూమతం నిలబడదు అన్నారు స్వామి వివేకానందా!

హిందూత్వం పేరిట కుల విద్వేషాలను పెంచి పోషిస్తున్నారు. దైవత్వం క్రింద ప్రచారం చేస్తున్నారు. కుల ధర్మాలను పాటించాలన్న పేరిట దోపిడిని, దాసత్వాన్ని సిద్ధాంతీకరించిన, మనువాదాన్ని బతికించేందుకు ఆర్.ఎస్.ఎస్. పిల్లలకు ఉగ్రపాల నుండే బోధిస్తున్నది. కులం పేరిట సంఘాలను పెంచి పోషిస్తూ ప్రజల మధ్య అడ్డుగోడలను బలపరుస్తున్నారు. సాంప్రదాయం పేరిట, కులధర్మాల పేరిట బోధనలు సాగిస్తున్నారు. ఉన్మాదాలను పెంచుతున్నారు.

పెట్టుబడిదారీ వర్గం తమ లాభార్జనకు వీలుగా ఈ కుల వ్యత్యాసాలను పెంచి పోషిస్తుంది. ఆధిపత్య ధోరణులను కొనసాగించటం ద్వారా తన దోపిడిని కొనసాగిస్తున్నది. ప్రతి కులం మరో కులం కంటే పై మెట్టులో ఉన్నామన్న అహంకార భావనను నిలబెట్టడం ద్వారా కష్టజీవులుగా ఉండే కూలీలు కార్మికులు ఏకంగాకుండా చేస్తున్నది. అందుకు మద్దతిచ్చే రాజకీయ పక్షాలు కుల కార్యోరేషన్లు, సంఘాల ద్వారా ప్రజలను తమ చుట్టూ తిప్పుకుంటున్నాయి. అధికార పక్షరాజకీయాల చుట్టూ తమ సంఘాలను తిప్పడం ద్వారా తమ కులస్తులకు మేలు కల్పిస్తున్నామన్న భ్రమలు కల్పించి తమ పైన, తమ వారి పైన దాడులు జరుగుతున్నప్పుడు కూడా రాజీలు చేసి సంతృప్తి పరిచే ప్రయత్నం నాయకులుగా ఉన్న కొందరు జయపద్రంగా చేస్తున్నారు. ఫలితంగా అణిచివేతకు గురవుతున్న వివిధ కులాలు ముక్కలు చెక్కలు కావడమే కాదు, ఒకరి మీద మరొకరు కాలు దువ్వి దాడి చేసే సంస్కృతి మన రాష్ట్రంలో కూడా విస్తరిస్తున్నది. అగ్రకులాలు అనుకునేవే కాదు వెనుకబడిన కులాలు కూడా ఆధిపత్య సంస్కృతిని అనుసరిస్తున్నాయి.

ఎస్.సి. ఎస్.టి చట్టం దుర్వినియోగం అవుతుందని, దాని మీద విచారణ తరువాత అరెస్టులు చెయ్యాలని 2018 లో సుప్రీం కోర్టు తీర్పు పెరుగుతున్న కుల ధోరణులకు ఓ ఉదాహరణ. పదిమంది దళిత సోదరులు ఈ సందర్భంగా జరిగిన కాల్పుల్లో చనిపోయారు. ఫలితంగా కోర్టు పరిశీలన చెయ్యాలి వచ్చింది. ఇది రాజ్యాంగ విరుద్ధమని ఇటీవలే తేల్చి చెప్పింది. ఈ దాడుల్లో చంపబడుతున్నది దళిత యువకులు, యువతులు. దళితులను పెళ్ళి చేసుకున్న పై కులాలుగా చెప్పబడే కులాలకు చెందిన యువతులు, అగ్రకుల యువకులు తమ కంటే తక్కువ కులాలకు చెందిన అమ్మాయిలను చేసుకుంటే ఆ యువకులను తల్లిదండ్రులు హత్యలు చేశారా? ఎక్కడైనా? ఇది మనువాదం మన మెదడులో నాటిన పితృస్వామ్యం. ఇందులో పురుషుడిదే రాజ్యం. అందులోనూ అగ్రకుల పురుషుడే రాజ్యం. వారు కోరుకుంటే దళిత స్త్రీలను చెరబట్టవచ్చు. వారిని ఉంపుడుగత్తెలుగా ఉంచుకోవచ్చు. అప్పుడు కుల పరువు పోదు. కాని తమ కుటుంబాలలో ఆడపిల్లలు మాత్రం క్రింది కులాలకు చెందిన మగవాళ్ళను మనువాదే హక్కు లేదు. హిందూ సమాజంలో స్త్రీలు, దళితులు ఒక్కటే. వారు ఇంట బయట చాకిరి చెయ్యడానికే పుట్టారు. వారిని కొట్టవచ్చు. చంపవచ్చు. నేరం కాదు. అదే ధర్మం. ఆ పేరుతో చాకిరి చేయించుకుంటూ నామ మాత్ర వేతనాలు చెల్లించేందుకు అవకాశమిచ్చే మనువాదాన్ని ధర్మం పేరిట, దేవుడి పేరిట, సాంప్రదాయం పేరిట, సంస్కృతి పేరిట కొనసాగిస్తున్నాయి. కుల సమస్య, కులాంతర వివాహాల సమస్య నేటి భూ స్వామ్య, పెట్టుబడిదారి సమాజంతో ముడిపడి ఉంది. మరో చందన, మరో హైమవతి, మరో వెంకటమ్మ, మరో ప్రణయ్, మరో రోహిత్లు మరణించకూడదంటే నష్ట పరిహారాలు మాత్రమే కాదు, సామాజిక మార్పు కోసం ఉద్యమించాలి. ఈ సమాజాన్ని యధాతథంగా కాపాడే రాజకీయాలను ఎదిరించాలి.

గేలిస్తే విసయంగా ఉండు.
ఓడితే ఓర్పుగా ఉండు..
డబ్బు ఉంటే దయగుణంతో ఉండు...
డబ్బు లేకపోతే నిజాయితీగా ఉండు...

అధ్యయిజరీ బోర్డు
వేములపల్లి సత్యవతి
డాక్టర్ బి. విజయభారతి
డాక్టర్ శిలాలోలిత
డాక్టర్.కె.విజయభక్ష్
యం. ప్రగతి

విద్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం
చిరునామా :

విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
పి.ఎల్.రావు భవన్,
2/7, బ్రాడీపేట గుంటూరు.
ఫోన్, 9490098620

chaitanyamanavi@gmail.com
fb : aidwaap
Blog : aidwaap@blogspot.com

సంపాదకులు

డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం

కె. స్వరూపరాణి

బి. ప్రభావతి

బి.హాలిత

మేనేజర్: కె. శారద

ప్రజాశక్తి ప్రింటర్స్ & పబ్లిషర్స్
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

పోస్టల్ చందా

సంవత్సరానికి రూ : 200/-

విడి ప్రతి వెల రూ : 10/-

మోటూరు ఉదయం ట్రస్ట్ ఆఫీస్
మారుతీనగర్, ప్రకాశరావు వీధి,
చుట్టు గుంట సెంటర్, విజయవాడ - 4

చైతన్య మాసవి

ఈ సంచికలో

సమకాలీనం

ఆధునికం

ధారావాహిక

కథ

స్పందన

సీరియల్

పోరాటం

కథ

అసమానత్వం

స్ఫూర్తి

నివాళి

చిత్ర సమీక్ష

ఉన్మాదం

జీవనపోరాటం

పుస్తక సమీక్ష

ఉద్యమ నార్తలు

యోగి రక్షణలో కీచకస్వామి : ఎస్.పుణ్యవతి	5
ఇంగ్లీష్ చదువులు : దివికుమార్	7
వీరేశలింగం పంతులు మున్సిపాలిటీ పాలన : వి.సత్యవతి...	10
అతుకు : వేల్పుల నాగేశ్వరరావు	11
కాశ్మీర్ లో గాంధీ : కుమార్ ప్రశాంత్	14
మహిళలు సోషలిజం : అగస్ట్ బెబెల్	16
మధ్యం నియంత్రణ దిశగా చర్యలు : డి.రమాదేవి	18
మనువు : మహాసముద్రం దేవకి	20
మహిళా స్వేచ్ఛ రాజకీయ ఆర్థిక తత్వశాస్త్రం : మార్గరెట్ బెన్టన్..	23
దొంగ బాబాల పాలిట సింహస్వప్నం : ఆర్.రాజేశం	25
ఇల్లెరమ్మ గారికి శెలవు : మహమ్మద్ ఖాదీర్ బాబు.....	27
మిణుగురు ఓ ప్రేమ కథ : వాట్సాప్ సౌజన్యంతో	28
ఈ ఉన్మాదం తగునా : డా॥వినోదినీ	29
పై పై ప్రేమలు : కె.శారద	31
ఇంటా - బయటా : వాడ్రేవు వీరలక్ష్మీదేవి	33
ఉద్యమాలబాటలో	35

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల అభిప్రాయాలు మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మానవి సంపాదక వర్గం ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు.
- ఎడిటర్

యోగి 'రక్షణ'లో కీచకస్వామి

చెప్పుకుంటే సిగ్గుచేటు. షాజహాన్‌పూర్ అత్యాచార బాధితురాలి అరెస్టు వార్త విన్న జనం ముక్కున వేలేసుకుంటున్నారు. ఇప్పటికీ దేశవిదేశాల్లో భారత స్త్రీకి రక్షణ కరువు అన్న ముద్ర పడింది. 'నిర్భయ' ఘటనతో మానవ సమాజం ఉలిక్కిపడింది. దేరా బాబా, ఆశారాం బాపు ఉదంతాలు, బాబాల ముసుగులో ఆడపిల్లలపైన, స్త్రీలపైన సాగే కీచకపర్వాలు, కతువా, ఉన్నావ్ నేరస్తులను అధికారపార్టీ నేతలు కాపాడే యత్నాలు జనం ఇంకా మర్చిపోలేదు. ఇప్పుడు తాజాగా 'స్వామి' చిన్మయానంద ఉదంతం. షాజహాన్‌పూర్ అత్యాచార బాధితురాలి అరెస్టు వార్త! అనుంగు మిత్రుణ్ణి కాపాడ్డానికి అధికార నేతల అడ్డగోలు యత్నాలు రోత పుట్టిస్తున్నాయి. నోరు విప్పితే మతం, దేముడు, రాముడు! కాని జరుగుతున్న దేంటి? 72 ఏళ్ల స్వామీజీ, 'ఇహలోక సౌఖ్యాలు వద్దు; పరలోక ప్రాప్తియే హద్దు' అని ప్రవచించే స్వామీజీ, తాను నడుపుతున్న కాలేజీ విద్యార్థినిని లొంగదీసుకొని తుచ్చమైన కామవాంఛలు తీర్చుకున్నాడని ఆ అమ్మాయి ఆరోపణ. తాను ఆపదలో ఉన్నానని, రక్షణ కావాలని మోడీని అర్థించింది. ఒరిగిందేంటి? తప్పుడు కేసు బనాయించి బాధితురాలినే జైల్లో వేశారు. ఏమీ ఎరగనట్లు ఎంచక్కా మోడీజీ విదేశీ పర్యటనల్లో మునిగి తేలుతున్నారు.

ఆగస్టు 23న ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని షాజహాన్‌పూర్‌లో స్వామీ చిన్మయానంద నడుపుతున్న లా కాలేజీలో చదువుతున్న ఒక విద్యార్థిని ఫేస్‌బుక్‌లో ఒక వీడియో పెట్టింది. 'నేను చాలా ప్రమాదంలో ఉన్నాను. సంత సమాజానికి చెందిన ఒక పెద్ద మనిషి ఆడపిల్లల జీవితాలను నాశనం చేశాడు. అతను నన్ను, నా కుటుంబాన్ని కూడా చంపుతానని బెదిరిస్తున్నాడు. మోడీజీ, యోగీజీ నన్ను కాపాడండి!' ఇదీ వీడియో సారాంశం. అంతేకాదు, జిల్లా కలెక్టరు, పోలీసు ఉన్నతాధికారులు కూడా అతని

గుప్పిట్లో ఉన్నారని పేర్కొంది. అప్పటినుంచీ ఆమె కనిపించకుండా పోయింది.

స్వామి చిన్మయానంద మామూలు వ్యక్తి కాదు. మూడుసార్లు పార్లమెంటు సభ్యుడిగా ఎన్నికై వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వంలో మంత్రిగా పనిచేసిన పెద్దమనిషి. ముఖ్యమంత్రికి ప్రియ మిత్రుడు. షాజహాన్‌పూర్‌లో, హరిద్వార్, రిషికేశ్‌లలో ఆశ్రమాలు, షాజహాన్‌పూర్‌లో కాలేజీలు నడుపుతున్నాడు. వాటిలోని 'స్వామి సుఖదేవానంద్ పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ కాలేజీ'లో ఈ బాధిత మహిళ చదువు కుంటోంది. 2011లో కూడా ఆశ్రమంలో ఉంటున్న ఒక సాధ్విపై అత్యాచారం చేశాడని ఆరోపణ. అధికారాన్ని ఉపయోగించారు. కొన్నాళ్ల తరువాత కేసు ఎత్తివేశారు. ఈ రాజ్యం మాది! ఈ ప్రభుత్వం మాది! నోరు విప్పారో జాగ్రత్త! ఇలా వుంది నేతల తత్వం.

అమ్మాయి కనిపించకుండా పోయిందని ముందే చెప్పుకున్నాం కదా! ఆ పిల్ల తండ్రి పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశాడు. తన కూతురిని అపహరించారేమోనన్న భయంతో పాటు, తన కూతురును చిన్మయానంద లైంగికంగా చెరపట్టాడని ఆ ఫిర్యాదులో పేర్కొన్నాడు. చిన్మయానంద మీన్ను కుంటాడా? తనని బదనాం చేసి డబ్బు గుంజే ప్రయత్నం ఈ అమ్మాయి చేస్తోందని 'గతంలో కుల్‌దీప్‌సింగ్ సెనగర్‌ని (ఉన్నావ్

కేసులో ముద్దాయి, ఎమ్మెల్యే) ఇరికించారు, ఇప్పుడు నా వంతు' అని వాపోయాడు. ఆవిధంగా చిన్మయానంద పోలీసు కంప్లయింటు ఇచ్చాడు. తనకి ఒక 'వాట్సప్' మెసేజ్ వచ్చిందనీ, రూ. 5 కోట్లు డిమాండు చేశారని, ఇవ్వకపోతే తనను, తన ఆశ్రమాన్ని అభాసుపాలు చేస్తామని బెదిరించారంటూ బాధితురాలి మీద ఆగస్టు 25న కేసు నమోదు చేశారు. సమస్య లోతులు గమనించిన కొందరు లాయర్లు చొరవ చేసి సుప్రీం కోర్టులో కేసు నమోదు చేశారు. ఈ కేసుపై అత్యున్నత న్యాయస్థానం స్పందించడం చాలా అవసరమని, కేసు 'ఉన్నావ్' రేప్‌ను తలపింపజేసేదిగా ఉందనీ, ఆ కేసులో అనేక అనుమానాన్నద ఘరణాలు సంభవించాయని, ఆ పరిస్థితులు మళ్లీ తలెత్తరాదనీ వారు కోర్టును కోరారు. రాజస్థాన్‌లో తల దాచుకున్న బాధితురాలు కూడా సుప్రీంకోర్టుకు చేరుకుంది. కోర్టు ఆదేశాల మేరకు ఆమెను తల్లిదండ్రులకు అప్పగించారు. ఆమె భద్రతకు తగిన ఏర్పాట్లు చెయ్యాలని కూడా కోర్టు ఆదేశించింది. సెప్టెంబరు 2న మొత్తం కేసు విచారణ చేపట్టాలని సుప్రీంకోర్టు 'స్పెషల్ ఇన్వెస్టిగేషన్ టీమ్' (సిట్)ను ఏర్పాటు చేసింది. సెప్టెంబరు 8న బాధితురాలు అత్యాచారం కేసు పెట్టింది. చిన్మయానంద ఆమెను బెదిరించి,

బ్లాక్ మెయిల్ చేసి సంవత్సరంపాటు ఆమెపై అత్యాచారం చేశాడని ఫిర్యాదులో పేర్కొంది. పత్రికలకు కూడా అనేక వివరాలిచ్చింది. బాధితురాలు లా కాలేజీలో చదువు తుండగానే ఆమెకు లైబ్రరీలో ఉద్యోగం ఇచ్చాడు. హాస్టలులో చేరమని చెప్పి సీటు ఇప్పించాడు. బాత్ రూంలో స్నానం చేస్తుండగా వీడియో తీసి, దాన్ని అడ్డం పెట్టుకొని ఆమెని బ్లాక్ మెయిల్ చేసి లొంగదీసుకున్నాడు. ఆమె 'ది ప్రింట్'కి ఇచ్చిన వివరాలు వింటే మతి పోయింది. ఉదయం 6 గంటలకు నగ్నంగా తయారైన స్వాములవారికి 'మసాజ్' చెయ్యాలి. మధ్యాహ్నం 2:30కి బలవంతపు శృంగారం. రోజూ ఇదే తంతు. ఈ తంతులను కళ్లజోడులో అమర్చిన కెమెరా ద్వారా రహస్యంగా రికార్డు చేశానని, తన దగ్గర వున్న వీడియోలు '43' పెన్ డ్రైవ్ లో పెట్టి 'సిట్' బృందానికి ఇచ్చానని కూడా చెప్పింది.

ఆగస్టులో ఆమె ఫిర్యాదు చేస్తే, అది కూడా మెజిస్ట్రేటు ముందు ఆమె ప్రకటన చేసిన తరువాత కూడా అతనిని అరెస్టు చెయ్యలేదు. సెప్టెంబరు 20న అంటే దాదాపు కేసు వెలుగులోకి వచ్చిన నెల రోజుల తరువాత చిన్మయానందను అరెస్టు చేశారు. అది కూడా అత్యాచారం కేసు కాదు. 'అధికార దుర్వినియోగంతో లైంగిక చర్యకు పాల్పడ్డా'డని. అదేమిటో? ఒక స్వామీజీ అందునా తన కాలేజీలో చదువుకుంటూ తన దగ్గర పని చేస్తున్న యువతిని లొంగదీసుకొని

లైంగిక చర్యకు పాల్పడటాన్ని 'రేప్' అనక మరేమంటారో! ఎవరి సలహా పాటించాడో ఏమో! నగ్నంగా మసాజ్ లు, ఒళ్లు పట్టించుకోడాలు నిజమేనని, అందుకే విచారిస్తున్నానని 'సిట్' బృందం ముందు ఒప్పుకున్నాడు. పరమ రోతగా లేదూ? మన ఖర్మగాలి స్వామీజీలు, ఆధ్యాత్మిక గురువులే భగవత్ స్వరూపులుగా చలామణి అవుతున్నారు. 'లా' చదివిన అమ్మాయికే ఈ గతి వడితే వీళ్లని దేవుళ్లుగా చూసే అమాయక భక్తుల సంగతేంటి? ఈ రోజుల్లో తీర్థయాత్రలు, ఆశ్రమాలు, మఠాలు, స్వామీజీల బోధలు పెరిగిపోయాయి. జనం అమాయకత్వాన్ని, మూఢ భక్తిని ఉపయోగించుకొని ప్రజలను పిచ్చివాళ్లను చేసే స్వామీజీలు పెరిగిపోయారు.

ఇదిలా వుంటే తాజాగా బాధితురాలినే అరెస్టు చేసి జైల్లో పెట్టారు. ఆమెపై మోపిన నేరం ఏమంటే స్వామీజీని బెదిరించి డబ్బు గుంజే ప్రయత్నం చేసిందని. పరిస్థితిని గమనించిన బాధితురాలు హైకోర్టును ఆశ్రయించింది. రాష్ట్ర హైకోర్టు ఆమె బెయిల్ పిటిషన్ ను తిరస్కరించడంతో ఆమెను 'సిట్' బృందం అరెస్టు చేసి జైలుకు పంపింది. అయోధ్య రాముడు, కాశీ విశ్వనాథుడు, బదరీనాథుడు ఇత్యాది దేవతల సాక్షిగా బాధిత మహిళ జైలు ఊచలు లెక్కపెడుతుంటే, 'స్వామి వారు' లక్కో ఆస్పత్రిలో సేదతీరుతున్నారు.

వ్యాస సమాచారం కోసం ఇంటర్నెట్

చూసినప్పుడు 'సాములోరి సిత్రాలు' చాలానే దొరికాయి. ఈ స్వామికి లౌకిక ప్రపంచంలో బంధాలు బాగానే వున్నాయి. భక్తులకు చెప్పడానికే ఆత్మ, పరమాత్మ, ఇహలోకం, పరలోకం వగైరా. విశ్వహిందూ పరిషత్ (విహెచ్ పి), రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘం (ఆర్ ఎస్ ఎస్)లో ఈయన ప్రముఖుడు. అయోధ్య రామజన్మ భూమి ఆందోళనల్లో, బాబ్రీ మసీదు వడగొట్టే ప్రణాళిక సూత్రధారుల్లో ఒకడు. ఈ విషయాన్ని 'జస్టిస్ లిబర్టన్ కమిషను' తన నివేదికలో పేర్కొంది. ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి యోగి ఆదిత్యనాథ్ తో కలిసి పార్లమెంటులో అయోధ్య సమస్యపై చాలానే ఉపన్యాసాలు చేశాడు. హిందూ సమాజ స్థాపనే ధ్యేయమనే పెద్దమనుషులకు స్త్రీలను చెరవట్టడం తప్పు అనిపించక పోవడమే బాధాకరం. 1

ఇక కాలేజీలు, విద్యా సంస్థలు చాలానే స్థాపించడంతో అధికారం ఉంది కనుక ప్రభుత్వ నిధులు కూడా విద్యాసంస్థల్లో బాగానే చేరాయి. రాజకీయాల్లోను, విద్య పేరుతో వ్యాపారం చేయడంలోను ఈయన ఆరితేరినవాడు. ఒక్క ముక్కలో చెప్పాలంటే ఈ స్వామీజీ షాజ్ హాన్ పూర్ ప్రాంతంలో మకుటం లేని మహారాజు. అధికారులతో సహా ఏ ఒక్కరూ ఎదురు చెప్పరు, చెప్పలేరు. ముఖ్యమంత్రి దోస్తీ వుండనే వుంది. ఇంక బాధితురాలికి న్యాయం జరుగుతుందని ఆశించగలమా?

(వ్యాసకర్త ఐదవ జాతీయ ఉపాధ్యక్షురాలు)

భారత మాజీ ప్రధాని శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ఒకసారి ఇలా అన్నారు - నాలాగా భర్తలేని స్త్రీలు మన భారతదేశంలో చాలా మందే ఉన్నారు. "వాళ్ళంతా గుళ్ళలోకి రాకూడదు" అనే దుష్ట సంప్రదాయాన్ని మీరు ప్రవేశపెట్టారు. అనుసరిస్తున్నారు. కానీ "నాలాంటి విధవరాలు కూడా దేశాన్ని పరిపాలించే హక్కు, స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యం రాజ్యాంగం ప్రసాదించింది. నన్ను గుళ్ళోకి రావొద్దని ఆంక్షలు విధించినవారిని సైతం శాసించే అధికారాన్ని ప్రధానమంత్రిగా నాకు రాజ్యాంగమిచ్చింది". రామాయణంలో రాముడు సీతను అడవులకు తీసుకు పోయాడు. మరోసారి ఒంటరిగా అడవిపాలు చేశాడు. బాబాసాహెబ్ రాజ్యాంగం ద్వారా స్త్రీలకు సమాన హక్కులు కల్పించాడు. వారిని అసెంబ్లీకి, పార్లమెంట్ కు పంపించాడు. ఒక కల్పిత పాత్రకు భజనలు చేస్తూ కూర్చోవడమా? లేక మానవుడి ఔన్నత్యాన్ని పెంచిన రాజ్యాంగ స్ఫూర్తితో మానవీయ విలువల్ని స్థాపించుకోవడమా? అందరూ ఆలోచించు కోవాల్సిన సమయమిది! ముఖ్యంగా స్త్రీలు ఆలోచించుకోవాల్సిన విషయమిది!!

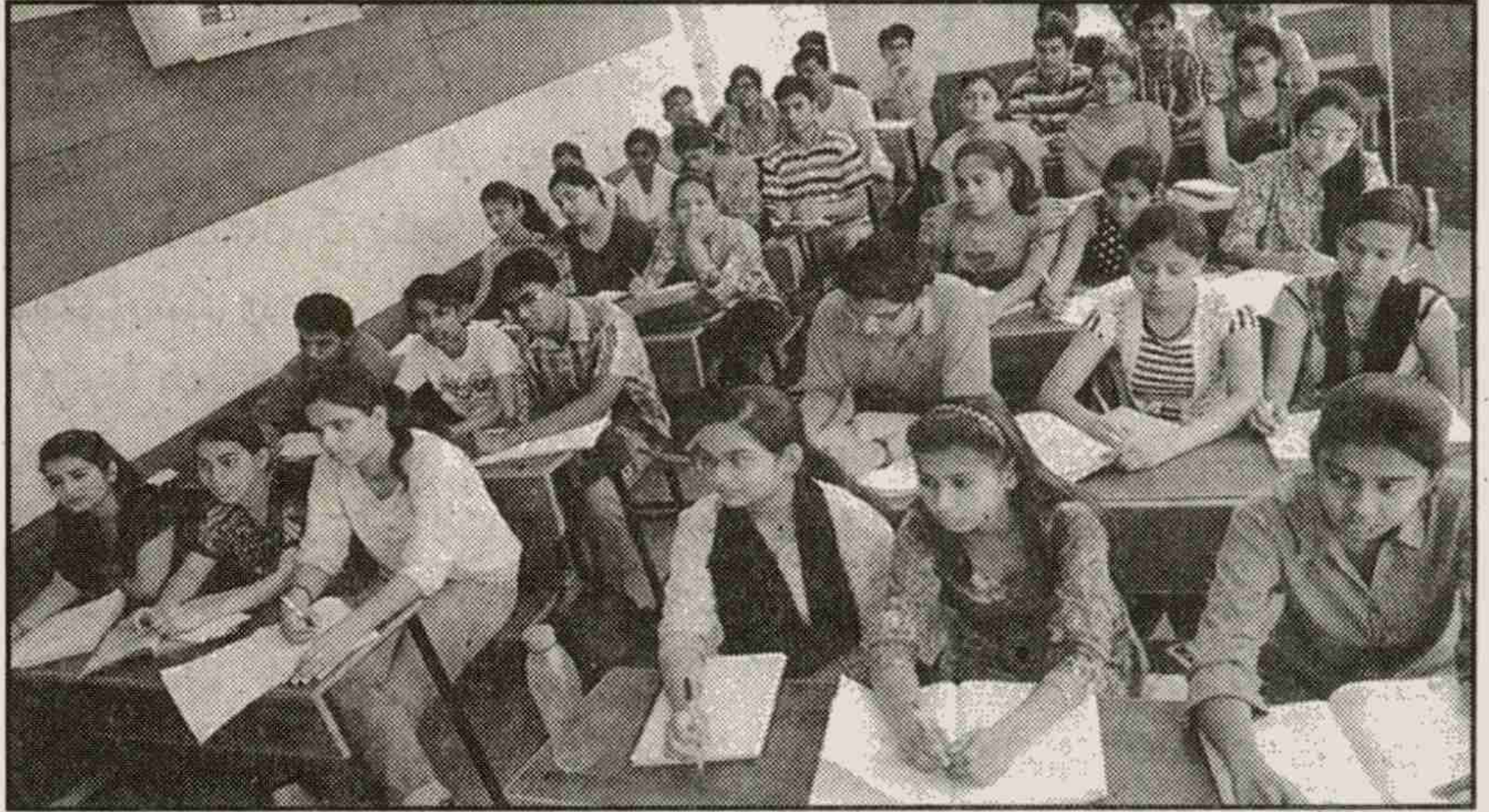

“ఇక ఇంగ్లీష్ మీడియమే! సర్కారీ బడులలో తెలుగు ఇక సబ్జెక్ట్ గా మాత్రమే” ప్రభుత్వ ఆర్డర్.

తెలుగు పిల్లలకు ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువులు అమలుజరుగుతూ ఉన్న తీరుపై సమగ్ర సమీక్ష లేకుండానే కేజీ నుండి ఫీజీ దాకా ప్రైవేటు బడులలోనూ, ఎనిమిదవ తరగతి నుండి ప్రభుత్వ బడులలోనూ దాన్ని అమలుజరుపుతున్న తీరు అభ్యంతరకరమైనది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ బడుల్లోనూ ఇంగ్లీషే. ప్రజలు కోరుకుంటున్నారు కనుక ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువులు అమలుచేస్తున్నాం అనటం రాజకీయ నాయకత్వపు అవకాశవాదమే అవుతుంది. ప్రజలు కోరుకుంటున్నారని మాదక ద్రవ్యాలను, బూతుచిత్రాలను అనుమతించ కూడదు కదా! ఎన్నికల కమిషన్ దాని యంత్రాంగము నోట్లతో ఓట్లను కొనుగోలు చేయటాన్ని పట్టించుకోలేదు కనుక, ఎన్నికలలో ఒక సామాజిక ఆత్మవంచనగా చట్టవిరుద్ధ నోట్ల పంపిణీ అత్యంత సహజమైన విషయంగా మారిపోయినంత మాత్రాన, ప్రజలు కోరుకుంటున్నారు కనుక మేము కోట్లకు కోట్లు డబ్బులు పంచాము. పంచుతాము. అందులో తప్పేమీ లేదని బోకరించినట్లే ఉంటుంది. ఏ రంగంలోనైనా నిజమైన ప్రజానుకూల మార్పు తీసుకురావాలంటే గత విధానాల మంచి చెడులను నిజాయితీగా లోతుగా సమీక్షించుకోవటం మంచిదే. అవసరం కూడా. ఈ తరహా సమీక్షలు రాజకీయ ప్రత్యర్థులను బలహీన పరచడానికి, కక్ష సాధించటానికి కాకుండా ప్రజా ప్రయోజన కేంద్రంగా ఉండాలి. ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో తెలుగు పిల్లలకు చదువులు చెప్పటం గురించి ఇప్పుడు మాట్లాడు కుందాము. 40 సంవత్సరాల క్రితం ఆర్థికంగా సంపన్నులైన వారు, పై స్థాయి రాజకీయ నాయకులు, ఉన్నతాధికార వర్గాలు (సాధారణంగా వీరంతా సాంఘికంగా అగ్ర కులస్తులయి

ఇంగ్లీష్ చదువులు

వుంటారు) తమ సంతానానికి ప్రత్యేక పబ్లిక్ స్కూళ్ళు ఏర్పాటు చేసుకుని, ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువులు, ప్రత్యేక శిక్షణా తరగతులు నిర్వహించేసి అమెరికా పరుగులకు అవి సులువు దారులన్నట్లు చూపారు. హైదరాబాదు లాంటి మహా నగరం నుండి ఆరంభమైన ఇంగ్లీషు మాధ్యమం పబ్లిక్ స్కూళ్ళను అనుసరిస్తూ విజయవాడ గుంటూరు, విశాఖపట్నం, వరంగల్లు, కర్నూలు లాంటి పట్టణాలలో కూడా పబ్లిక్ స్కూళ్ళు పేరుతో ప్రైవేటు విద్యా వ్యాపార సంస్థలు ప్రారంభమైనాయి. మహానగరాలలోని పైశ్రేణివారిని అనుకరిస్తూ రాష్ట్రంలోని ధనిక, విద్యాధిక వర్గాలు తమ సంతానాన్ని ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదివించడానికి పోటీలు పడ్డారు. ప్రభుత్వ రెసిడెన్షియల్ జూనియర్ కాలేజీ విద్యార్థులు రాష్ట్రస్థాయి ర్యాంకులు సాధించటంలో ముందు నిలబడటాన్ని నమూనాగా తీసుకొని ఉన్నత మధ్యతరగతి కుటుంబాల పిల్లలు ప్రైవేట్ రెసిడెన్షియల్ జూనియర్ కాలేజీలకూ, ఎంసెట్ ప్రవేశ పరీక్షలు మొదలైన తర్వాత ర్యాంకులకోసం ప్రత్యేక కోచింగ్ లకూ పోటీలు పడ్డారు. అవన్నీ దాదాపు ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలోనే సాగాయి. అలా అవి 1980వ దశకం చివరకు అన్ని జిల్లాలలో మారుమూల గ్రామాల వరకు

చేరాయి. సరళీకృత ఆర్థిక విధానాల పేరుతో సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణను అమలు పరచడానికి విద్యా ప్రైవేటీకరణ ఒక షరతుగా మారటంతో పరిస్థితి మరింత దిగజారింది.

తెలుగులో చదువులు పనికిమాలినవనే భావనలను విద్యా వ్యాపారులు వేలంవేరి స్థాయిలో వ్యాప్తిచేయగలిగారు. ఒక విధానంగానే ప్రభుత్వ బడుల మూసివేత కొనసాగి. కొనసాగి, వేల లక్షల రూపాయల ఫీజులు పోసి, పేద మధ్యతరగతి వర్గాలు కూడా తమ పిల్లలను ప్రైవేటు ఇంగ్లీషు మాధ్యమం బడులలో చదివించుకోవాల్సిన పరిస్థితులు వచ్చిపడ్డాయి. ప్రభుత్వ బడులు దిక్కు మొక్కు లేనివారికే రిజర్వ్ అయినాయా అన్నట్లు పరిస్థితి తయారయింది. ప్రభుత్వాలు కూడా ఒకనాడు పి.జి. స్థాయి దాకా తెలుగు మాధ్యమంలో బోధన జరిపిన స్థితి నుండి జారిపడి, నేడు తెలుగునాట తెలుగు మాధ్యమంలో చదువులు అడుగంటిపోయిన దుస్థితికి చేరుకున్నాయి. దీనితో ‘తెలుగులో చదువులు కూడ పెట్టలేనివి’ గా మారిపోయాయి. ఆంధ్ర రాష్ట్ర కొత్త ప్రభుత్వం కూడా గతకాలపు తలకిందుల బోధనా మాధ్యమాన్ని 8వ తరగతి నుండి తప్పనిసరి చేసింది. బోధనా మాధ్యమం ఏదైతే పిల్లలకు అత్యంత యోగ్యమైనదో నిర్ణయించు

కోవడంలో అంతర్జాతీయ అనుభవాలను ప్రభుత్వాలు స్వీకరించి ఉండాలి. తెలుగునాట అందుబాటులో ఉన్న భాషా శాస్త్రజ్ఞులను మనోవైజ్ఞానిక శాస్త్రజ్ఞులను సంప్రదించి ఉండాలి. కనీసం ఇప్పుడైనా వివిధ రంగాల నిష్ణాతులతో కూడిన ఒక విచారణ సంఘాన్ని నియమించి గడిచిన 40 ఏళ్ల ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువుల తీరుతెన్నులను, మెరుగు తరుగులను మదింపుచేయించి ఉండాలి. గడిచిన ఏళ్లలో కోటిమంది పైగా ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువుకున్నవారిలో సొంతంగా ఇంగ్లీషులో వ్యాసాలు, కవితలు, కథలు, నవలలు ఎంతమంది రాయగలిగారో గణాంకాలు సేకరించి బేరీజు వేసుకున్నా మరొక కోణంలో వాస్తవాలను తెలుసుకోవడమే అవుతుంది. ఒక వ్యక్తి మరణిస్తే, ఒక భవనం కూలిపోతే అందుకు గల వాస్తవిక కారణాలను ఆధునిక శాస్త్ర సాంకేతిక పరిజ్ఞాన సహాయంతో నిశితమైన పరీక్షలు జరిపి పరిశోధించి తెలుసుకోవడం జరుగుతున్నట్లే విద్యారంగంలో అమలు జరుగుతున్న పరాయి మాధ్యమంలో చదువుల విధానాన్ని పలు విధాలుగా పరీక్షించి చూడాల్సివుంది. అప్పుడుమాత్రమే మన పిల్లలు ఇంగ్లీషు భాషలో ఏ పాటి పరిజ్ఞానము పొందుతున్నారో ఒక స్పష్టమైన నిర్ధారణకు రాగలుగుతాము.

నేటి మన విద్యావిధానం ద్వారా తెలుగు భాషలో తెలుగు ప్రజలతో వ్యవహరించాల్సిన పనిలేని విద్యాధికులను మాత్రమే అభివృద్ధి చేయదలచుకున్నామా? అందరూ తెలుగు భాషతో పనిలేని ఇతరతర ప్రదేశాలలో, రంగాలలో తమ జీవితాలని సాగించగలుగుతారా? నిజానికి గ్రామాల నుండి వలసపోయేవారిలో నూటికి 85 మంది తెలుగు రాష్ట్రాలలోనే నర్మ కుంటున్నారు. 13 శాతం మంది ఇతర రాష్ట్రాలకు వలస పోతున్నారు. భారతదేశం విడిచిపెట్టి విదేశాలకు వలసలు పోయేవారు

నూటికి ఇద్దరు మాత్రమే. పై లెక్కలు మొత్తం జనాభాలో భాగం కాదు. కేవలం వలసలు పోయే వారిలోవి మాత్రమే! విదేశాలకు వలసపోయేవారిలో అమెరికా, కెనడా లాంటి ఇంగ్లీషు సమాజాలకు వలసవెళ్లే వారికంటే గల్ఫ్ దేశాలకు వెళ్లేవారే ఎక్కువ. నిజమే! మన దేశపు ప్రపంచీకరణ ద్వారాలు కార్పొరేట్ పెట్టుబడులు స్వేచ్ఛగా ప్రవేశించటానికి తెరుచుకున్నంత సులువుగా, శారీరక బౌద్ధిక శ్రమజీవులకు వలస పోయేటందుకు సులువుగా తెరుచుకోవు. ఎవరి వీసాలు, పాస్పోర్టులతో పని లేకుండా ప్రపంచంలో ఏ దేశానికైనా ప్రయాణించి, పని చేసుకోగలిగిన స్వేచ్ఛ శ్రమజీవులకు ఎవరూ కల్పించలేదు. పెట్టుబడికి వున్న స్వేచ్ఛ శ్రమకు కూడా ఇచ్చిఉంటే మనదేశంలో సగం పైన జనాభా ప్రపంచ దేశాలకు తరలిపోయి ఉండేది. అసలే వారిదిక్కడ దిక్కుమొక్కులేని పరిస్థితి కదా! ఇంగ్లీషు మాధ్యమం చదువుల ద్వారా ఇక్కడి నరకం నుండి తమ సంతానమైనా బయటపడగలదని సాధారణ ప్రజలు భావిస్తున్నారని రాజకీయ నాయకులు తెలుసుకోవాలి. ఎదుగూ బొదుగూ లేక గిడసబారిపోయిన నేటి సామాజిక వ్యవస్థపై ప్రజల మౌనవిమర్శగా దీనిని అర్థం చేసుకోవాలి. తెలుగు మాధ్యమంలో చదువులు తమ బిడ్డలకు బతుకునివ్వలేదు అనే అభిప్రాయం ప్రజల హృదయాలలో ఉందంటేనే అర్థం తమ కనీస ఆకాంక్షలను తీర్చగల పరిపాలన ఇక్కడ సాగటంలేదు అని! దీన్ని వారి అంతరాంతరాలలో గూడుకట్టుకొనిఉన్న చేదు అనుభవసారంగా మనం అర్థం చేసుకోవాలి. తమ పిల్లలకు ఇంగ్లీషు బాగా వస్తే ఎక్కడో ఒకచోటకి పోయి హాయిగా బ్రతుకగలుగుతారు, తెలుగులో చదువులు కూడుపెట్టలేవు అనే నిశ్చితాభిప్రాయానికి ప్రజానీకం చేరుకున్నారు అని పరిపాలకులు తెలుసుకోవాలి. ఇక్కడ సరైన బతుకుతెరువు

లేని పరిస్థితులకు కారణం మన స్థానిక వ్యవసాయ పారిశ్రామిక సంక్షోభం అనీ, నిరుద్యోగ సమస్యకు అదే మూలకారణమనీ ప్రజలకు తెలిసి ఉండకపోవచ్చు. కానీ ప్రతివారు ఈ దురవస్థ నుంచి తమ సంతానమైనా బయటపడాలి అనే ఆకాంక్షతో తాము పెనంమీద నుండి పొయ్యిలోకి పడుతున్నామని తెలియకుండా రకరకాల ప్రచారపు వలల్లో చిక్కుకొని ఇంగ్లీషు మాధ్యమం చదువులను కోరుకుంటున్నారు. ఇంగ్లీషు మాధ్యమం చదువులు తమ జీవన సమస్యలకు నిష్పృతిగా ప్రజలు భావిస్తున్నారు. ఎవరైనా తమ పిల్లలకు మంచి ఇంగ్లీషు రావాలని కోరుకోవడంలో తప్పేముంది? ఎంతమాత్రం లేదు. కానీ ఇంగ్లీషు భాష మన సాంస్కృతిక జీవనానికి చాలా దూరంలో గల సమాజం నుండి జీవంపోసుకున్న పరాయి భాష అనీ, సాధారణంగా ఏ పరాయి భాషయినా దాని ద్వారా దానిని సులువుగా నేర్వలేమనీ సాధారణ ప్రజలకు తెలియదు. ఏ పరాయి భాష నైనా మాతృభాష ద్వారానే సులువుగా, బాగా నేర్వ గలుగుతామని ప్రజలకు ఎవరు చెప్పాలి? పరిపాలకులు, వారి విద్యా శాఖ, మీడియా, అన్ని రాజకీయ పార్టీలు, మేధావులు, రచయితలు చెప్పాలి!! తెలుగు ద్వారా ఇంగ్లీషుని బాగా నేర్పే శాస్త్రీయ బోధనా విధానాలను అభివృద్ధిపరచుకోవాలి అనే ఆలోచనే లేకుండా 40 ఏళ్ళ కాలం మరీ ముఖ్యంగా ప్రపంచీకరణం అమలులోకి వచ్చిన మూడు దశాబ్దాల కాలం ఇంగ్లీషు మాధ్యమం చదువులతో గడిచి పోయింది. ప్రాథమిక మాధ్యమిక విద్యా కాలాన్ని ఒక తరంగా భావిస్తే మూడు తరాల మన బిడ్డలు తలకిందుల విద్యా విధానానికి 'ఎడిక్ట్' అయిపోయారు. జీవితానికి సంబంధించిన సమస్త రంగాల ప్రాథమిక భావనలన్నీ ఎవరికైనా మాతృభాషలోనే ఏర్పడతాయి. మౌలిక పరిజ్ఞానం కూడా మాతృభాష ద్వారా పెంపొందించుకోవటం

అత్యంత సులువైన విషయం. ఎందుకంటే వారు పెరిగే కుటుంబం, జీవించే సమాజం, కార్యకలాపాల ద్వారా నెరిపే అత్యధిక మానవ సంబంధాలు, రాజకీయ నిర్వహణలు, సాంస్కృతిక భావనలు ఇవన్నీ మాతృభాషలోనే సాగుతుండడం వాస్తవం కాదా? భాషాబోధన అంటే ఉద్యోగ విధులకు అవసరమైన సాంకేతిక పరిభాషతో వ్యవహరించటం మాత్రమే కాదు. (ఆ పని విజయవాడ నాగపూర్ లాంటి రైల్వే ప్లాట్ ఫారాల మీద కాఫీ భోజనాలు అందించేవారు కూడా బాగానే చేయ గలుగుతారు.) జీవన తాత్వికతను రూపొందించుకోవడం నుండి రోజువారీ శారీరక, బౌతిక కార్యకలాపాల నిర్వహణ దాకా, రాజకీయ అవగాహన నుండి సాహిత్య కళా సాంస్కృతిక అంత రాంతరాలను గ్రహించడందాకా, ఊహ ప్రపంచంతో అనునిత్య స్పందన ప్రతి స్పందనలను సాగించడం నుండి ప్రతి రాత్రి నిద్రలో కూడా కనే కలలదాకా అవసరమైన భాష మాతృభాషే అయి ఉంటుంది.

ఇప్పుడైతే అమెరికాలో జీవిస్తున్న తెలుగు కుటుంబాలవారు తమ సంతానానికి తెలుగును ఎలా నేర్పించాలా అని తాపత్రయపడటం చూస్తున్నాం. పరాయి జీవన సంస్కృతిని స్వంతం చేసుకోవడం పరాయి భాష నేర్చుకున్నంత సులువేమీ కాదు. దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి ఏమిటంటే తెలుగునాట ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువుకుంటున్న అత్యధికులకు అటు ఇంగ్లీషు సరిగా రాక ఇటు తెలుగు సరిగా రాక మౌలిక మానవీయ సాంస్కృతిక విలువలను గ్రహించటానికి సరిపడే భాషా పరిజ్ఞానం అలవడక అనేక సామాజిక ఉద్రిక్తతలకు కారణమవుతున్నారు. భావవ్యక్తికరణ సామర్థ్యం కొరవడి తాము ఆశపడే కెరీర్ డెవలప్మెంట్ లో కూడా వెనకబడిపోతున్నారు. ఈ పరిస్థితిని తెలుగు మాధ్యమంలో చదువుల ద్వారా, తెలుగు భాష

అదాటున (యట్ రాన్డమ్) 15- 30 ఏళ్ళ నడుమ యువకులను పరీక్షించి వారి సమర్థతను ఇప్పుడయినా బేరీజు వేసుకోవాలి. ముఖ్యంగా ప్రస్తుతం గ్రామీణ పట్టణ వాలంటీర్లను ఎంపిక చేసుకుంటున్న క్రమంలో వారికున్న సాధారణ పరిజ్ఞానాలను కూడా పరీక్షించుకోగలిగితే మన విద్యా విధానపు లోటుపాట్లను తెలుసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. ఎవరూ మరోవిధంగా తీసుకోకుంటే మరొక సులువు పరీక్ష ఉంది. అది మన అసెంబ్లీ సెషన్లు ఒక్క పర్యాయం అయినా తెలుగులో మాట్లాడరాదు అని నిర్ణయం తీసుకుని ఇంగ్లీషు భాషలోనే ప్రతి ఒక్కరూ మాట్లాడి తీరాలి అని నిర్దేశించుకుని మనలోని ఇంగ్లీషు పరిజ్ఞానాన్ని, అందులో వ్యక్తికరణ సామర్థ్యాన్ని మనమే పరీక్షించు కోవడం మంచిది. అందునా ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలోనే చదువుకున్నవారి పరిజ్ఞానాన్ని.

ద్వారా ఇంగ్లీషు భాషను నేర్పే సులువు పద్ధతుల ద్వారా అధిగమించవచ్చు. ప్రజలేమో ఇంగ్లీషు మాధ్యమం చదువులతో తమ సంతానాన్ని నిరుద్యోగ రక్కసి బారి నుండి తప్పించవచ్చునని ఆశ పడుతున్నారు. నిరుద్యోగానికి మూలకారణం దేశంలో నెలకొన్న వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక సంక్షోభమే తప్ప అందుకు కారణం తెలుగు భాష కాదు, ఇంగ్లీషు భాషా కాదు! పరాయి భాషలో చదువుల వల్ల రెండూ సరిగా రాని ఫలితంగా ఆత్మవిశ్వాసం గల మంచి వ్యక్తిత్వాన్ని రూపొందించుకోలేని దురవస్థ ప్రాప్తించింది.

తెలుగు మాధ్యమం చదువుల వల్ల విస్తృత ప్రాపంచిక పరిజ్ఞానం సులువుగా కలిగి అవసరమైన సందర్భాలలో దాన్ని పరాయి భాష ద్వారా వ్యక్తీకరించగలిగిన తర్జుమా సామర్థ్యం బాగా అలవడి ఉండేది. ఇప్పటికైనా తగు నిర్ణయం తీసుకుని తెలుగు మాధ్యమంలో చదువులను ప్రైవేటు పాఠశాలలతో సహా మొదలుపెట్టుకోవటం మంచిది. ప్రాథమిక విద్యతో ప్రారంభించి దాన్ని క్రమానుగతంగా కనీసం ఇంటర్మీడియట్ చదువులదాకా పెంచు కుంటూవెళ్లడం మాత్రమే దీనికి సరి అయిన శాస్త్రీయమైన పరిష్కారం. నిర్ణయానికి రావటానికి ముందు వివిధ స్థాయిల పాఠశాలల్లో కళాశాలల్లో చదువుకుంటున్న వారి ఇంగ్లీషు - తెలుగులలోని పరిజ్ఞానాన్ని గ్రహించే ప్రయత్నం చేయాలి. చదవటం,

రాయటం, మాట్లాడటంతో పాటు గణితంలోని 4 మౌలిక భావనల సామర్థ్యాన్ని పరీక్షించుకోవాలి. ముఖ్యంగా ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదివినవారి వ్యక్తికరణ సామర్థ్యం, స్థూల ప్రాపంచిక పరిజ్ఞానం ఏ స్థాయిలో ఉందో పరీక్షించాలి. అదాటున (యట్ రాన్డమ్) 15- 30 ఏళ్ళ నడుమ యువకులను పరీక్షించి వారి సమర్థతను ఇప్పుడయినా బేరీజు వేసుకోవాలి. ముఖ్యంగా ప్రస్తుతం గ్రామీణ పట్టణ వాలంటీర్లను ఎంపిక చేసుకుంటున్న క్రమంలో వారికున్న సాధారణ పరిజ్ఞానాలను కూడా పరీక్షించుకోగలిగితే మన విద్యా విధానపు లోటుపాట్లను తెలుసుకునే అవకాశం ఉంటుంది.

ఎవరూ మరోవిధంగా తీసుకోకుంటే మరొక సులువు పరీక్ష ఉంది. అది మన అసెంబ్లీ సెషన్లు ఒక్క పర్యాయం అయినా తెలుగులో మాట్లాడరాదు అని నిర్ణయం తీసుకుని ఇంగ్లీషు భాషలోనే ప్రతి ఒక్కరూ మాట్లాడి తీరాలి అని నిర్దేశించుకుని మనలోని ఇంగ్లీషు పరిజ్ఞానాన్ని, అందులో వ్యక్తికరణ సామర్థ్యాన్ని మనమే పరీక్షించు కోవడం మంచిది. అందునా ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలోనే చదువుకున్నవారి పరిజ్ఞానాన్ని, ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువులు తలకిందుల విద్యావిధానం మాత్రమే కాదు, సాంస్కృతిక ఆత్మవంచన కూడా!

వీరేశలింగం పంతులు - మున్సిపాలిటీ పాలన

ఇతరుల వద్ద పొగడ్తలతో ముంచెత్తారు. హమ్మెట్ దొరవారు బదిలీ అయి వెళ్ళినప్పుడు పంతులుగారిని అనేకవిధాలుగా పొగిడారు. మీలాంటి వారు మున్సిపల్ చైర్మన్ గా ఉంటే అనేక విధములుగా లాభం కలుగుతుందని చెప్పారు.

అధికారుల అభిప్రాయాలకు వ్యతిరేకంగా తమ అభిప్రాయాలను తెలియజేయలేని లోపం మనవారిలో

ధనసహాయం చేయడం వల్ల పాఠశాలను నడపగలిగారు.

1885 మార్చి 2 వ తేదీన మున్సిపల్ చైర్మన్ గారి వద్ద నుండి “గవర్నమెంట్ వారు” గ్రాంట్ రద్దు చేయడం వల్ల, మున్సిపాలిటీ ఫండ్ నుండి పాఠశాలకు ధనసహాయం ఆపివేయబడినదని ఉత్తర్వు వచ్చింది. చెన్నపట్నం రాజధాని నుండి విద్యాశాఖ ఉన్నతాధికారి రాజమహేంద్రవరం వచ్చారు. పంతులుగారు వారిని కలుసుకొని పాఠశాల దుస్థితి వివరించి మళ్ళీ మున్సిపల్ ఫండ్ నుండి పాఠశాలకు ధనసహాయం వచ్చునట్లు మంజూరు చేయించారు.

పంతులుగారికి మొదటి నుండి స్త్రీవిద్యనందు అభిమానం ఎక్కువ. స్త్రీ స్థితి బాగుపడితేగాని దేశం బాగుపడదని పంతులుగారి అభిప్రాయం. వివేకవర్ధిని పత్రికతో పాటు “సతీహితభోదిని” అను స్త్రీల వారపత్రికను మూడు నెలలు నడిపారు. సత్యవతి చరిత్రము, చంద్రమతి చరిత్ర, సత్యసంజీవని, పత్నిహిత సూచని, దేహారోగ్య ధర్మభోదిని అను పుస్తకములను రచించారు.

1881-1890 మధ్యకాలంలో చమత్కార రత్నావళి, రాగమంజరి అను నాటకములను ఇంగ్లీషు నుండి, మాళవికాగ్నిమిత్ర నాటకము సంస్కృతం నుండి తెలుగులోనికి అనువదించారు. దక్షిణగోగ్రహణము, సత్యహరిచంద్ర నాటక రూపకములు, కొన్ని నాటక కథలు, ప్రహసనములు, ఆంధ్ర కవుల చరిత్ర రచించారు.

పంతులుగారు శాయశక్తులా వనిచేస్తూ, లంచగొండితనము తగ్గించుటకు, మున్సిపాలిటీ కార్యక్రమములు అమలు జరపడానికి, ఆదాయం పెంచడానికి కృషి చేశారు. అన్ని హక్కులు దఖలు చేసినప్పటికీ పంతులుగారు హమ్మెట్ దొరగారి అంగీకారం తీసుకొనేవారు.

ఇళ్ల పన్నుల వసూల్లో అక్రమాలు అరికట్టారు. ఎక్కువ పన్ను వసూలుచేసేవారి వద్ద తక్కువగాను, తక్కువ పన్ను వసూలుచేసేవారి వద్ద ఎక్కువగాను పన్ను వసూలు చేసే పద్ధతిని అరికట్టాలని పంతులుగారు ఇంటింటికి తిరిగి ధనికులకు ఎక్కువ పన్ను, భీదలకు తక్కువ పన్ను విధించారు.

ఈ విధంగా మున్సిపాలిటీ ఆదాయం పెరిగేందుకు కృషి చేశారు. వితంతు వివాహ వ్యతిరేకులు పంతులుగారు ఎక్కువ పన్ను విధిస్తారేమో అని భావించారు. పంతులు గారు ఇంటి పన్ను విధింపు ఒక క్రమ పద్ధతిలో చేయడం వల్ల వారిలో కొంతమంది పన్ను తగ్గించబడింది. వారు పంతులుగారిని

ఎక్కువగా ఉన్నది. అనారోగ్య కారణం వల్ల తాలుకా బోర్డు సమావేశానికి పంతులుగారు వెళ్ళలేకపోయారు. కొందరు సభ్యులు పంతులుగారిని పరామర్శించడానికి వచ్చారు. బోర్డు సమావేశంలోని విశేషములు ఏమిటని పంతులుగారు వారిని అడిగారు. అందుకు సమాధానంగా వారిలో ఒకరు దొరగారు మమ్మలి అడిగి మా అభిప్రాయములు అడిగి తెలుసుకున్నారా? ఏమేమి నిర్ధారణ చేశారో మాకు చెబుతారా? అని సమాధానం చెప్పారు.

ఆ తరువాత నెలలో జరిగిన సమావేశంలో పంతులుగారికి మున్సిపల్ చైర్మన్ మోబర్లి దొరగారికి అభిప్రాయ భేదములు ఏర్పడ్డాయి. కొంతసేపు వాదవివాదాలు జరిగాయి. చివరకు మోబర్లి దొరగారు పంతులుగారి అభిప్రాయాలతో ఏకీ భవించారు. పంతులుగారు రెండు పాఠశాలలకు కార్యనిర్వాహకులుగా ఉన్నారు.

పాఠశాలలోని బాలికలు ఫీజులు చెల్లించలేకపోతే చందాల వలన మున్సిపాలిటీవారు, సర్కార్ వేరువేరుగా

అమ్మకు

(కందుకూరి వీరేశలింగం కథల
పోటిలో సాధారణ ప్రచురణకు
ఎన్నికైన కథ)

డీలక్స్ బస్సు విజయవాడ నుండి కోదాడ వైపు వేగంగా పరుగులు తీస్తుంది. నా ఆలోచనంతా అతని గురించే కొట్టుమిట్టాడుతుంది. అతను, అతని కుటుంబం ఆ ఊళ్ళోనే ఉంటున్నారా? ఆ అమ్మాయి వాళ్ళతోనే ఉంటోందా? అడ్రస్ ఎలా కనుక్కోవడం? “కోదాడ దిగేవాళ్ళు దిగండి.” కండక్టర్ మాట వినబడి, నేనూ నాతోపాటు భాషా ఇద్దరం దిగాము. వాస్తవానికి నేను రేపు శ్రీశ్రీ జయంతి సందర్భంగా నాటక రచన పోటీలో సమైకాంధ్రస్థాయిలో ప్రథమ బహుమతిని, శ్రీశ్రీ అవార్డును రవీంద్రభారతిలో స్వీకరించాల్సి ఉంది. పనిలో పనిగా కోదాడలో దిగి, ఆ కుటుంబం ఆచూకీ కనుగొని, వారి నిజ జీవితాన్నే నాటకంగా రాయాలన్న బలమైన తపన మమ్మల్ని మార్గమధ్య లోనే ఆగేలా చేసింది.

న్యూస్ పేపర్లో వచ్చిన ఆర్టికల్ కాబట్టి ముందుగా ఆఫీసుకెళ్ళి ఎంక్వయిరీ చేయాలనుకున్నాం. సమయం సాయంత్రం 7 గం|| ఆఫీసు మూసి ఉంది. కొరియర్ సర్వీస్ వారిని అడగగా... సినిమాహాల్ సెంటర్లో చెప్పులు కుడుతుంటాడు వెళ్ళండన్నారు. అక్కడికి వెళ్ళగా ... ఇప్పుడే వెళ్ళిపోయాడు పల్లె వెంకటేశ్వర్లు అని ఎవరో చెప్పగా విని, ఇక పట్టుకోలేమేమో అని నిరాశ కమ్ముకొస్తున్నా మొత్తంమీద ఊళ్ళోనే ఉన్నట్టు నిర్ధారణయిపోయింది. ఒక ముసలమ్మ తన మనవరాలితో కలిసి

నడిచివెళ్తుండగా అడిగాము. అమ్మమ్మా.... పిచ్చమ్మాయిని బాగు జేయిస్తే... టీచరయిందే.. వాళ్ళా.. రండి నేను చూపిస్తానంటూ, ముసలమ్మను అక్కడుండమని, మమ్మల్ని మాక్కావలసిన అడ్రస్సుకి చేర్చి, తిరిగెళ్ళిపోయిందా మనుమరాలు.

అమ్మా.... నీ కోసం ఎవరో వచ్చారు. రామ్మా.. ఆప్యాయంగా పిలిచాడు వెంటేశ్వర్లు. రాత్రి 8-30 అయింది. తన గాఢను మాముందుంచే ప్రయత్నంలో సమాయత్తమయింది ఆమె. ఎందుకంటే... సంపూర్ణంగా తెలుసుకోవాలనే కుతూహలంతో వీరికి ముందే చెప్పాం కాబట్టి.

మాది తమిళనాడు రాష్ట్రంలోని తిరునల్వేలి ప్రాంతం. వ్యాపార కుటుంబం. అమ్మ నా ఐదేళ్ళ వయస్సులోనే చనిపోగా, బొంబాయిలో మా మేనత్తల వద్ద వదలి, మరో పెళ్ళి చేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు నాన్న. చివరికి నా కేరాఫ్ అడ్రస్ “దయా సదన్ కమ్యూనిటీ సెంటర్” క్రిస్టియన్ సంస్థచేత నడపబడేది.

పదవ తరగతి పాసవగానే మాంటిస్సోరీ టీచర్ ట్రైనింగ్ పూర్తి చేసి, అదే సంస్థ ఆధీనంలో ఉత్తరప్రదేశ్ లో టీచర్ గా పని చేయసాగాను. ఎప్పుడో వదిలివెళ్ళిన నాన్న పునఃదర్శనం! ఫలితం నాకు కోయంబత్తూర్ వాసి గణేష్ తో పెళ్ళి జరిపించడం,

బొంబాయి మహానగరంలో మా కొత్త కాపురం.

గణేష్ నాకు నిత్యం నరకం చూపించేవాడు. నచ్చిన ఆడదానితో ఇచ్చానుసారం తిరగడం. ఏ స్త్రీకీ నాలాంటి లైఫ్ రాకూడదు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే తను ఇంటికి రానంతసేపూ ఎంతో ప్రశాంతంగా ఉండేది. వచ్చాడంటే, చావుకేక నాకేసి వికటాట్టహాసం చేసేది. కని వదిలించుకున్న తండ్రి తిరిగొచ్చి, ఈ కసాయోడి కప్పగించి మళ్ళీ కనిపించకుండా పోయాడు.

ఏవండి! ఇన్నాళ్ళూ జరిగిందేదో జరిగింది. ఇకనుండయినా అన్నీ మర్చిపోయి, మంచిగా కలిసుందామండి.

ఊ.. ఉన్నాంగా.. కలిసేఉన్నాం కదా... ఒకరికొకరం అర్థం చేసుకుని కలిసుందామని....

జరగని పని...

మరి పెళ్ళిందుకు చేసుకున్నారు? ఇలా నా జీవితాన్నెందుకు అడవిగాచిన వెన్నెల చేస్తున్నారు?

మీ నాన్న కోసం, మా వాళ్ళ టార్చర్ నుండి తప్పించుకోవడం కోసం.

నా కోసం మాత్రం కాదంటారు....!

నీలాంటోళ్ళు పదులైక్కునున్నారు. నీకంటే నూవరందగత్తెలు. అంటూ తోడేలులా విచక్షణారహితంగా చిత్రహింసలు పెట్టడా రాక్షసుడు. ఎక్కడిబడితే అక్కడ కొట్టి, కనీతీరా అక్కసుతీర్చుకున్నాడు.

తిరిగి స్పృహలోకొచ్చేసరికి 'ఆషా మానసిక వైద్యశాల' (హైదరాబాద్) లో ఉన్నాను. అక్కడికెలా వచ్చానో, ఏం జరిగిందో నాకేమీ తెలియదు. అంటూ ఆమె మాటల ప్రవాహం ఆపేసింది.

నేను చెబుతాను సారు... అంటూ మొదలుపెట్టాడు వెంకటేశ్వర్లు.

రంగాధియేటర్ సెంటర్లో పాత చెప్పులకు అతుకులేసి కుట్టుకునే అడ్డా నాది. ఎప్పటిలాగే పనిలో నేనున్నా. ఉన్నట్టుండి సెంటర్లో అలజడి. పోలీసు జీపు రయ్యిన వచ్చి ఆగింది. యన్.ఐ. తిరవతన్నగారు దిగి చకచకా నడుచుకుంటూ ముందుకు కదిలారు. ఏంటా అని నా పని కాసేపు పక్కన పెట్టి అనుసరించా. వంటిమీద నూలుపోగు లేని ఒక ఆడమనిషి పిచ్చి పిచ్చిగా అరుస్తూ.. రాళ్ళు విసురుతూ, ట్రాఫిక్కు అంతరాయం కలిగిస్తుంది. అతి కష్టమీద తిరవతన్నగారు క్లియర్ చేయగలిగారు.

ఎక్కడబడితే అక్కడ చెత్తకుప్పల్లో ఆహార వదార్థాలు దేవులాడుకుని తింటూ, జంతువుల మధ్యనే తనూ ఒక జంతువులాగా నిద్రిస్తూ, సంచరిస్తూ ఉండేది. ఒకరోజు నా అడ్డా దగ్గరలో టిఫిన్, టీలు అమ్ముతున్న తోపుడు బండి వద్ద ఒక యువకుడు టీ తాగుతున్నాడు. ఆ పిచ్చి అమ్మాయి అతని చుట్టూ తిరుగుతూ దీనంగా వేడుకుంటోంది. బాగా ఆకలిగా ఉందని ఆ పిచ్చమ్మాయిని చూచిన ఎకరికైనా అర్థమవుతుంది. కానీ, కనికరమేలేని ఆ కసాయి యువకుడు తాగుతున్న వేడి టీ నెత్తిమీద పోశాడు. ఇక

చూడండా పిచ్చిదాని బాధ! వర్ణించలేనంతగా విలవిల్లాడుతుంది. అది చూసిన నాకు కోపం కట్టలు తెంచుకుంది. ఒక్క ఉదుటున వెళ్ళి ఎడాపెడా నాలుగు తగిలించాను. చల్లగా జారుకున్నాడా యువకుడు. మంచిపని చేశానన్నట్టుగా అక్కడున్న జనం మెచ్చుకున్నారనుకోండి.

ప్రతిరోజు నేను తెచ్చుకునే క్యారేజిలో భోజనం మొత్తం ఆ పిచ్చితల్లికే పెట్టేవాడ్ని. అది చాలదన్నట్టుగా ఆశగా నా వైపు చూసేది. వడ, బోండా ఏవి దొరికితే అవి కొనిపెట్టేవాడ్ని. కడుపునిండా తిని, నా దగ్గరనే పడుకునేది. ఏ తల్లో.. నైటీ దానంచేసినట్టున్నారు. దానితోనే తిరుగాడుతుండేది.

ఇలా రోజులు గడుస్తున్నాయి. ఆయింట్మెంట్ రాయగా, గాయాలు తగ్గనారంభించాయి. కానీ.... నా గుండెల్లో ఏదో తెలియని బాధ. చెప్పులు కుట్టించుకోవడానికి వచ్చినవాళ్ళు వెళ్తూ వెళ్తూ ఈ పిచ్చిదానితో నీకెందుకొచ్చిన అఘోరింపూ అంటూ చివరిలో ఓ చురక అంటించిపోతుండేవాళ్ళు. నెలలు గడుస్తున్నాయి. నాతోపాటే వెంటబడి, అంబేద్కర్ కాలనీలో ఉంటున్న మా ఇంటికొచ్చింది. మా వీధిలోవాళ్ళంతా నన్ను తిట్టని తిట్టు లేదు. ఇక మా ఇంట్లోనయితే.... నా భార్య రమణమ్మ.... మా అమ్మ నీకేదో పిచ్చిపట్టిందని కొరకొర చూపులు. పళ్ళు కొరుకుళ్ళు. ఎంతమంది ఎన్నన్నా ఏమనుకున్నా.... ఆ పిచ్చిపిల్లను వదలటానికి మనసు సహకరించలేదు. లోకుల మాటలు నాకు వినబడలేదన్నట్టుగా మొండికేశాను. చివరికి అమ్మ, రమణమ్మ నన్నర్థం చేసుకున్నట్టున్నారు. పిచ్చమ్మాయికి స్నానం చేయించడం, తల దువ్వడం, బట్టలు మార్చడం చేసేవాళ్ళు. ఆ పిల్లను అదుపుచెయ్యడం (స్నానం చేసేటప్పుడు) వాళ్ళ వల్లగానవుడు నా సహకారం తప్పేదికాదు.

ఓ రోజున నా అడ్డాకెదురుగా ఉన్న శ్వేత ఫోటో స్టూడియో సురేందర్ వచ్చి, నాతో ఇలా అన్నాడు- గతంలో మీ అడ్డా దగ్గర్లో ఉన్న చెత్తకుప్పలో రొట్టె ముక్కల్ని ఏరుకుతింటున్న ఫోటో స్టాల్ నా దగ్గరుంది. ప్రక్కన పండులతో పోటీపడి మరీ మెతుకుల వెదుకులాటలో ఉన్న ఫోటో ఇదిగో నీ దగ్గరుంచుకో అని ఇచ్చాడు. కొన్ని రోజుల తర్వాత ప్రముఖ దినపత్రిక విలేకరి మంత్రిపగడ శ్రీనివాస్ అడ్డాదగ్గరకొచ్చి నా ప్రక్కన ఉన్న పిచ్చమ్మాయి విశేషాలు నన్ను అడిగి తెలుసుకుని, స్టూడియో సురేందర్ ఇచ్చిన ఫోటో తన కెమెరాలో రీషూట్ చేసుకుని వెళ్ళాడు. ఓ మంచి ఆర్థికల్గా దినపత్రికలో వచ్చింది.

హైదరాబాద్ ఆషా మానసిక వైద్యశాల డా.రఘురామిరెడ్డి, డా. జగన్నాథంగారి పర్యవేక్షణలో పిచ్చి పూర్తిగా తగ్గిపోయింది. తెలివిలోకి వచ్చిన తరువాత గతజీవితాన్ని గురించి ఎంక్వయిరీ చేశారు డాక్టర్. కొంతవరకు అమ్మాయి చెప్పింది. మరికొంత వెంకటేశ్వర్లు చెప్పారట.

బాషా, నేను టైమ్ చూసుకున్నాం. రాత్రి 11:00 గం|| లయింది. ఆకలేస్తున్నా..... పూర్తిగా తెలుసుకోవాలనే ఆలోచనతో మరికొన్ని వివరాలడిగి తెలుసుకోవాలని కొనసాగించాం. రోగి తాలూకు పూర్తి డిటెయిల్స్ డాక్టర్కెంత అవసరమో, విషయం తాలూకా పరిపూర్ణ అవగాహన రచయిత కుండాలని మరికొన్ని ప్రశ్నలను సంధించాను.

డా. రఘురామిరెడ్డిగార్ని వైద్యం నిమిత్తం ఎంత బిల్ పే చేశారు? చెప్పులు కుట్టుకుంటే వచ్చే ఆదాయం ఎంత? సమాధానంగా వెంకటేశ్వర్లు .. .. నా ఆదాయమంటారా.. గొర్రెకు బెత్తెడు తోకన్నట్టు ఎంతని చెప్పమంటారు? భార్య రమణమ్మ పంచాయితీ రోడ్లు తుడిచి, పిల్లలు, ఇల్లు చూసుకుంటే... అందినకాడికి

అప్పులు చేసి, హైదరాబాద్ వెళ్ళాను. డా. రఘురామి రెడ్డిగారు ఇంచుమించు ఉచిత వైద్యం చేసినట్టే లెక్క ఎందుకంటారా.... వారి భార్య డా. మహాలక్ష్మమ్మగారు న్యూస్ పేపర్లో వచ్చినదాన్ని రెడ్డిగార్ని చూపించి డబ్బు సంపాదన సంగతి ప్రక్కన పెట్టి, ఇలాంటి అనాథలకు వైద్యంచేస్తే పుణ్యం దక్కుతుందన్న మాట తు.చ. పాటించారు రెడ్డిగారు.

బొంబాయి మేనత్తల దగ్గరకు అమ్మాయిని వెంటబెట్టుకుని వెళ్ళాను అప్పగించిరావాలని. నిరాకరించారు. భర్త వేరొక భార్యతో కేరళ తరలిపోయినట్టు తెలిసింది. ఏం చెయ్యాలో తెలీక తలపట్టుకున్నాను. అమ్మా..... మేం చూస్తే పేదోళ్ళం. చిన్న కులపోళ్ళం. మీలాంటి పెద్దకులపోళ్ళు మాలాంటి వాళ్ళింట్లో మాతోపాటు ఇమడలేరు. కాబట్టి... ఏదోటి ఆలోచిస్తే మంచిది అన్న నామాట విన్న

అమ్మాయి అముద....

నాన్నా..... నన్ను కన్నతండ్రి నా జీవితాన్ని బలిచేస్తే..... తండ్రిగాకున్నా తండ్రి స్థానంలో నన్ను సాకి.

మనిషిని చేశావు. అమ్మ కూడా ఎన్ని కన్నీటి చుక్కలను మింగి, చెల్లి, తమ్ముడు..... ముసలమ్మను బ్రతికించుకుందో అర్థంచేసుకోగలను. నాకు చదువుంది. ఉద్యోగం చేసి సంపాదించగలిగే కెపాసిటీ ఉంది. ఎక్కడో అనాథశవంగా చచ్చిపోవలసిన నన్ను బ్రతికించి, మనిషిని చేశారు. మిమ్మల్ని నా కష్టార్థితంతో పోషిస్తూ, మానవత్వాన్ని చాటుకుంటాను. చెల్లిని, తమ్ముడిని బాగా చూసుకుంటాను. ఆ విధంగా మీ బుణం తీర్చుకుంటాను. దయచేసి కాదనకండి నాన్నా అంటూ బావురుమని కాళ్ళపై పడబోగా చటుక్కున ఆపుతూ.. తప్పుమ్మా..

నువ్వు నా పెద్ద కూతురివేనమ్మా... అంటూ అక్కున చేర్చుకున్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

జరిగిందంతా మానగుచ్చినట్టు చెబుతుండగా వెంకటేశ్వర్లు కళ్ళు చెమర్చాయి. అముద ఉద్యేగానికి గురయింది. రమణమ్మ, ముసలమ్మ కళ్ళు తుడుచుకున్నారు. వెంకటేశ్వర్లు త్యాగం, అముద తుది నిర్ణయం మనసున్న ఏ మనిషినయినా కదిలించకమానదు. ఆ కుటుంబం ఏ ఒక్కరి సహకారాన్ని అర్థించకున్నా.. మనసున్న మారాజులు కొందరు ముందుకొచ్చి.... చేతనైన సహాయాన్నందించారు. అందిస్తున్నారు. కావలసిన మెటీరియల్ సమకూర్చు కోగలిగామన్న సంతృప్తితో..... బరువెక్కిన హృదయాలతో బాషా-నేను అక్కడినుండి లాడ్జి వైపు నడవసాగాము.

*

కవిత

పల్లవి :

పరువెందుకురా నీకు పరువెందుకురా
కనుపాపని కడతేర్చే కరకు మనసు నీకుంటే
పసిప్రేమల హతమార్చే నైజం నీకుంటే
పరువెందుకురా నీకు పరువెందుకురా //పరు//

కనిపెంచిన నీరూపే నీమాటను వినలేదని
కులమతాల పట్టింపుల మోస్తూ జీవిస్తూ
ప్రాణంలా చూడాల్సిన నీవే ప్రాణం తీస్తే
మనిషెక్కడరా మనిషి బతుకెక్కడరా //పరు//

పసుపు పారాణి ఆరకనే పగ పెరిగిపోయేను
బతికున్న కూతురికే దహనసంస్కారం చేసి
నీటిలోన నిమజ్జనం చేసి హుంకరించేవు
కడుపుమంట చల్లారగ కన్నపేగు కదిలింది //పరు//

కులమతాల రక్కసుల కాలమెప్పుడు పోయేను

పరువెందుకురా !

- జంధ్యాల రఘుబాబు

సంస్కర్తల మాటలన్ని నీటిమూట చేసేవు
కలిసి బతికేవారిని కులమంటూ వేరుచేసి
నువు సాధించేదేమిటిరా సాగించే కపటమా //పరు//

చంద్రుడిపై కాలుపెట్టి అంతరిక్షమాక్రమించి
విశ్వాన్నే జయించుటకు వీరుడైన మానవుడు
పరుగులు తీస్తున్నాడు రాత్రనకా పగలనకా
మరి కులంపేరు రాగానే కుంచించుకుపోయేను //పరు//

చదువుకునే నేటి యువత భవితకే కొత్త ఊత
జీవిత భాగస్వామిని ఎంచుకునే క్రమంలోన
మతమడ్డురాదు కులమడ్డురాదు కొదువ
ప్రపంచాన్ని శాసించే మనోబలమే వారి ఎద //పరు//

పరువెందుకురా నీకు పరువెందుకురా
కనుపాపని కడతేర్చే కరకు మనసు నీకుంటే
పసిప్రేమల హతమార్చే నైజం నీకుంటే
పరువెందుకురా నీకు పరువెందుకురా

కాశ్మీర్ లో గాంధీ

స్వాతంత్ర్యం ఇంటి గుమ్మం దగ్గరే ఉంది. కానీ, తలుపు ఇంకా తెరుచుకోలేదు. రాచరిక రాజ్యాలను విలీనంచేసే ప్రణాళికలో జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, సర్దార్ పటేల్ తలమునకలై ఉన్నారు. రాచరిక రాజ్యాలు రకరకాల ఎత్తులు వేస్తున్నాయి. భారతదేశంలో విలీనం అయ్యేందుకు అనేక షరతులు పెడుతున్నాయి. అదేసమయంలో, సామ్రాజ్యవాద శక్తులు కొత్త కుట్రలు పన్నుతున్నాయి. స్వాతంత్ర్యం అంచున ఉన్న భారత్ పై ఓ కన్నేసి ఉంచడంతో పాటు, ఆసియా కీలక రాజకీయాల్లో జోక్యం చేసుకునేందుకు ఈ పరిస్థితులను ఒక అవకాశంగా మలచుకోవాలని ఆ శక్తులు చూస్తున్నాయి.

అప్పటికే పాకిస్తాన్ ఏర్పాటు ప్రక్రియ కొనసాగుతోంది. కాశ్మీర్ కూడా సామ్రాజ్యవాదుల వ్యూహానికి అనుకూలంగా ఉంది. 1881 నుంచి సామ్రాజ్యవాదులు ఆ 'సాలిగాడు'ను అల్లుతూ వస్తున్నారు. అందుకు సంబంధించిన పత్రాలు తాజాగా బయటపడ్డాయి.

కాశ్మీర్ కీలకంగా మారింది. రాచరిక పాలనకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్న యువ నాయకుడు షేక్ మొహమ్మద్ అబ్దుల్లాకు కాంగ్రెస్ మద్దతు ఉంది. ఆయన జవహర్ లాల్ కు సన్నిహితుడిగా ఉండేవారు. స్థానికంగా నిరసన కార్యక్రమం చేపట్టిన ఆయనను మహారాజా హరిసింగ్ జైలులో పెట్టారు. దాంతో, ఆగ్రహం వ్యక్తంచేసిన జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ప్రతీకార చర్యలు చేపట్టేందుకు కాశ్మీర్ వెళ్లారు. ఆయనను కూడా తన సొంత గెస్ట్ హౌస్ లోనే గృహనిర్బంధం చేశారు. ఆ పరిణామంతో మహారాజాకు ఇక్కట్లు మొదలయ్యాయి.

కాశ్మీర్ ఎటు వెళ్లాలి? అన్న సందిగ్ధత కారణంగా లోయలో అనిశ్చిత పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. ఆ పరిస్థితులను చక్కదిద్దేందుకు ఎవరు బాధ్యత వహిస్తారు?

బాపూజీని అక్కడికి వెళ్లాలని కోరితే ఎలా ఉంటుంది? అని లార్డ్ మౌంట్ బాటన్ ప్రతిపాదించారు.

గాంధీ అంతకుముందు ఎన్నడూ కాశ్మీర్ లో అడుగుపెట్టలేదు. వెళ్లాలని అనుకున్న ప్రతిసారి ఏదో ఒక కారణంతో ఆ పర్యటన విరమించుకోవాల్సి వచ్చేది. జిన్నా కూడా కాశ్మీర్ ను కేవలం ఒక్కసారి సందర్శించారు. అప్పుడు, టొమాటోలు, కోడిగుడ్లతో ఆయనకు స్వాగతం లభించింది. భూస్వాములకు, యువరాజులకు జిన్నా అనుకూలంగా వ్యవహరిస్తున్నారన్న అభిప్రాయం ప్రజల్లో బలంగా ఉండేది. గాంధీజీ కాశ్మీర్ వెళ్లాలని మౌంట్ బాటన్ ప్రతిపాదనలు చేశారు. గాంధీజీకి అప్పుడు 77 ఏళ్లు. భారత భౌగోళిక స్వరూప మూలాలు బలంగా లేకపోతే, రాచరిక రాజ్యాలు భవిష్యత్తులో కొరకరాని కొయ్యలా తయారవుతాయని ఆయనకు తెలుసు. కాశ్మీర్ వెళ్లేందుకు గాంధీ సరే అన్నారు.

“మీరు ఈ వయసులో అంత క్లిష్టమైన ప్రయాణం చేయడం అవసరమా? మీరు మహారాజాకు లేఖ పంపితే సరిపోతుంది కదా” అని ఒకరు గాంధీకి సలహా ఇచ్చారు. గాంధీ ఆయన కళ్లలోకి కళ్లుపెట్టి చూస్తూ...”

మీ లాజిక్ ప్రకారం, బంగ్లాదేశ్ లోని నోవాఖలీకి కూడా నేను వెళ్లాల్సిన అవసరం లేదు. అక్కడికి కూడా నేను ఉత్తరం పంపేవాడిని కదా! కానీ మిత్రమా, అలా చేస్తే పనులు జరగవు” అని అన్నారు.

కాశ్మీర్ లో ఒక్కసారి పర్యటించిన గాంధీ..

అప్పుడు ఆయన ఏమన్నారు :

ఆ ప్రయాణం చాలా క్లిష్టమైనది. కానీ, దేశ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా, గాంధీజీ తన ప్రయాణాన్ని పెద్ద ఇబ్బందిగా భావించలేదు. స్వాతంత్ర్యానికి కేవలం 14 రోజుల ముందు మహాత్మా గాంధీ తొలిసారి రావల్సింది మీదుగా కాశ్మీర్ చేరుకున్నారు. కాశ్మీర్ కు ఆయన చివరి ప్రయాణం కూడా అదే. ఆ ప్రయాణం ప్రారంభానికి ముందు, 1947 జూలై 29న ప్రార్థనా సమావేశం సందర్భంగా తాను కాశ్మీర్ కు వెళ్తున్నానని గాంధీ చెప్పారు.

“భారత్ లోనే ఉండేలా కాశ్మీర్ ను ఒప్పించేందుకు నేను అక్కడికి వెళ్లడం లేదు. ఆ నిర్ణయం తీసుకోవాల్సింది కాశ్మీర్ ప్రజలు.. అది నేను లేదా మహారాజా తీసుకునే నిర్ణయం కాదు. కాశ్మీర్ కు మహారాజా ఉన్నారు, పౌరులు ఉన్నారు. ఒకవేళ రేపు రాజు మరణించినా, ఆ ప్రజలు అక్కడే

ఉంటారు. కశ్మీర్ భవితవ్యాన్ని నిర్ణయించేది వాళ్లే” అని మహాత్మాగాంధీ అన్నారు.

జవహర్లాల్ నెహ్రూ, మహాత్మా గాంధీ 1947 ఆగస్టు 1న కశ్మీర్ చేరుకున్నారు. అప్పట్లో ఎన్నడూ లేనంతగా భారీ మొత్తంలో ప్రజలు కశ్మీర్ లోయలో ఒక్కచోటకు చేరుకున్నారు. జీలంనది మీద ఉన్న వంతెనమీద కూర్చునేందుకు కూడా చోటుదొరకనంతమంది వచ్చారు.

ఆ వంతెన మీది నుంచి శ్రీనగర్లోకి గాంధీ కారు వెళ్లేకపోయింది. దాంతో, ఆయన కారు దిగి, బోటులో నదిని దాటి శ్రీనగర్కు వెళ్లారు. సుదూర ప్రాంతాల నుంచి తరలివచ్చిన కశ్మీరీలు, గాంధీ పర్యటన పట్ల ఎంతో సంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు. ఆ సమయంలో షేక్ అబ్దుల్లా జైలులో ఉన్నారు. గాంధీకోసం బేగం అక్బర్ జెహాన్ అబ్దుల్లా కూడా మర్యాదపూర్వక విందు ఏర్పాటుచేశారు. మహారాజా కూడా తన రాజభవనంలో విందు ఇచ్చారు. మహారాజా హరిసింగ్, మహారాణీ తారాదేవి, రాకుమారుడు కరణ్సింగ్ రాజభవనం నుంచి బయటకు వచ్చి గాంధీకి స్వాగతం పలికారు. దేశీయ వ్యవహారాల గురించి అక్కడ వారు ఏం చర్చించారో తెలియలేదు. కానీ, బేగం అక్బర్ జెహాన్ విందు కార్యక్రమంలో మాత్రం బామాజీ బాహటంగానే మాట్లాడారు.

“ఈ రాచరిక రాజ్యానికి నిజమైన పాలకులు ప్రజలే. వాళ్లు పాకిస్తాన్తో వెళ్లాలని అనుకుంటే, వారిని ఏ శక్తి అడ్డుకోలేదు. కానీ, ప్రజల అభిప్రాయాలను మీరు ఎలా సేకరిస్తారు? ప్రజాభిప్రాయాన్ని సేకరించేందుకు అనువైన పరిస్థితులను నెలకొల్పాలి. ప్రజలు స్వేచ్ఛగా తమ అభిప్రాయాలను వెల్లడించేలా చూడాలి. వారిపై దాడిచేసి, వారి గ్రామాలను, ఇళ్లను తగలబెట్టడం ద్వారా మీరు వారి అంగీకారాన్ని పొందలేరు.

తాము ముస్లింలం అయినప్పటికీ

“ఈ రాచరిక రాజ్యానికి నిజమైన పాలకులు ప్రజలే. వాళ్లు పాకిస్తాన్తో వెళ్లాలని అనుకుంటే, వారిని ఏ శక్తి అడ్డుకోలేదు. కానీ, ప్రజల అభిప్రాయాలను మీరు ఎలా సేకరిస్తారు? ప్రజాభిప్రాయాన్ని సేకరించేందుకు అనువైన పరిస్థితులను నెలకొల్పాలి. ప్రజలు స్వేచ్ఛగా తమ అభిప్రాయాలను వెల్లడించేలా చూడాలి. వారిపై దాడిచేసి, వారి గ్రామాలను, ఇళ్లను తగలబెట్టడం ద్వారా మీరు వారి అంగీకారాన్ని పొందలేరు.

తాము ముస్లింలం అయినప్పటికీ భారతదేశంలోనే ఉండాలని కోరు కుంటున్నామని ఇక్కడి ప్రజలు చెబితే, వారిని ఏ శక్తి ఆపలేదు. పాకిస్తానీయులు ఈ ప్రాంతంలోకి వ్రవేశిస్తే, వారు తమ పాలనను స్థాపించకుండా ఇక్కడి ప్రజలు అడ్డుకోవాలి.

భారతదేశంలోనే ఉండాలని కోరు కుంటున్నామని ఇక్కడి ప్రజలు చెబితే, వారిని ఏ శక్తి ఆపలేదు. పాకిస్తానీయులు ఈ ప్రాంతంలోకి వ్రవేశిస్తే, వారు తమ పాలనను స్థాపించకుండా ఇక్కడి ప్రజలు అడ్డుకోవాలి. పాకిస్తాన్ను అడ్డుకోలేకపోతే, అప్పుడు వారు నిందల నుంచి తప్పించుకోలేరు” అని గాంధీ అన్నారు.

భారత విధానాన్ని గాంధీ మరోసారి స్పష్టం చేశారు: “కాంగ్రెస్ ఎప్పుడూ రాచరికానికి వ్యతిరేకమే. అది ఇంగ్లండ్లో కావచ్చు, ఇక్కడ కావచ్చు. షేక్ అబ్దుల్లా ప్రజాస్వామ్యం గురించి మాట్లాడుతుంటారు, దానికోసం పోరాడుతున్నారు. మేము ఆయనకు అండగా ఉన్నాం. ఆయన జైలు నుంచి బయటకు రావాలి. ఆ తర్వాత ఎలా ముందుకెళ్లాలన్నదానిపై ఆయనతో చర్చలు జరుపుతాం. కశ్మీర్ ఎటు వెళ్లాలో ఇక్కడి ప్రజలు నిర్ణయిస్తారు” అని గాంధీజీ అన్నారు.

“ఇక్కడి ప్రజలు” అని చెప్పినప్పుడు గాంధీ తన ఉద్దేశాన్ని కూడా స్పష్టం చేశారు: “ఇక్కడి ప్రజలు” అంటే, నేను ముస్లింలు, హిందువులు, కశ్మీరీ పండిట్స్, డోగ్రాలు, సిక్కులను ఉద్దేశించి అన్నాను” అని ఆయన వివరించారు.

కశ్మీర్ విషయంలో భారత్ తన పాత్ర గురించి అధికారికంగా చేసిన ప్రకటన అది. అప్పటికి స్వతంత్ర భారత ప్రభుత్వం ఇంకా అధికారికంగా ఏర్పడనందున గాంధీ ప్రభుత్వ ప్రతినిధి కాదు. ఆయన భారత స్వాతంత్ర్య పోరాట విలువలకు

పితామహుడు. స్వతంత్ర భారతదేశం పాత్రకు అత్యంత అధికారిక, విశ్వస నీయమైన ప్రతినిధి అన్న వాస్తవాన్ని ఎవరూ కాదనలేరు. గాంధీ పర్యటన కశ్మీరీలలో విశ్వాసాన్ని ఎంతగానో పెంచింది. షేక్ అబ్దుల్లా జైలు నుంచి విడుదల, కశ్మీర్ భారతదేశంలోనే ఉంటుందని ఆయన ప్రకటించడం, కశ్మీరీ ముస్లింలను పాకిస్తాన్ నుంచి వేరు చేసేందుకు ఆయన ప్రయత్నించడంలో ఆ విషయం స్పష్టంగా కనిపించింది.

జవహర్లాల్ నెహ్రూ -సర్దార్ పటేల్- షేక్ అబ్దుల్లాలు గాంధీ ప్రశంసలు పొందారు. అలా చరిత్రలో ఓ అధ్యాయం లిఖితమైంది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం దానిని చెరిపివేసేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. ఆనాటి ప్రక్రియలో ఎలాంటి పాత్రా పోషించని వారు, ఇవాళ దానిని తుడిచేసేందుకు తాము అర్హులమని చెప్పుకుంటున్నారు. ఇక్కడ మనం గుర్తుంచుకోవాల్సిన విషయం మరొకటి ఉంది. పాకిస్తాన్ తన సైనిక బలంతో కశ్మీర్ను స్వాధీనం చేసుకోవాలని ప్రయత్నించినప్పుడు, భారత్ తిప్పికొట్టింది. అప్పుడు, మహాత్మా గాంధీ భారత సైనిక చర్యకు మద్దతు ఇచ్చారని మరచిపోకూడదు.

ఇప్పుడు ప్రజల ఆలోచనలతో నిమిత్తం లేకుండా భారత్ పి.ఓ.కే. మీద దాడి చేస్తుందా? కశ్మీర్ ప్రజలను నిర్భంధంలో ఉంచి భారత్లో ఉంచగలమా? స్వాతంత్ర్యం ఎవరికి? ప్రజలకా? పాలకులకా? నిర్ణయం ఎవరిది? పాలకులదా? ప్రజలదా? ✽

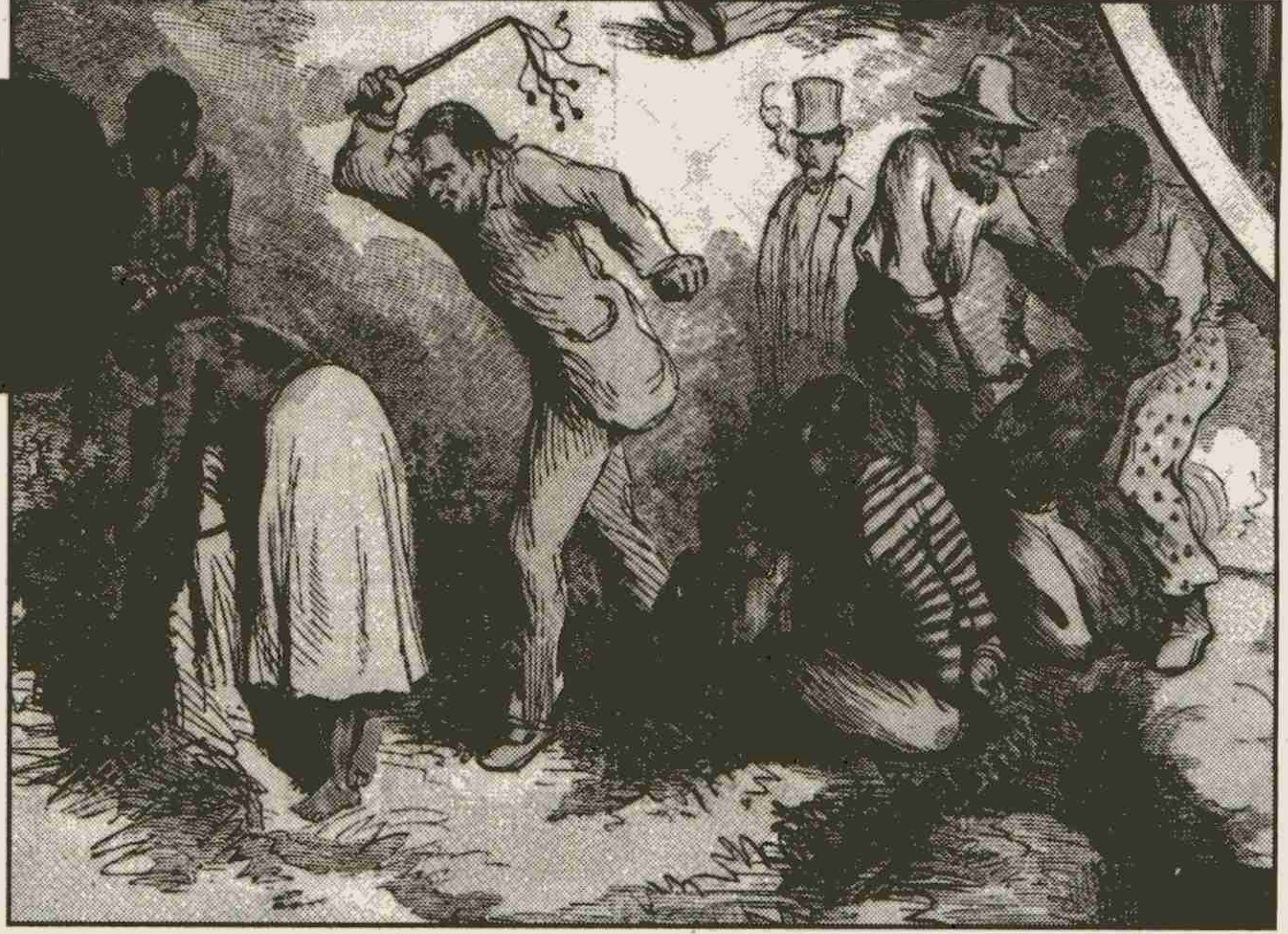
మహిళలు - నోషానిజం

పితృస్వామ్యంలో మహిళల బానిసత్వం

స్వంత ఆస్తికి యజమానిగా మారిన పురుషునికి తన ఆస్తికి వారసులుగా చట్టబద్ధమైన సంతానాన్ని కలిగి ఉండాలన్న కోరిక పాదుకుంది. దాంతో అతను తన స్త్రీని పరాయి మగవాళ్ళతో లైంగిక సంబంధాల్ని కొనసాగించకుండా బలవంతంగా కట్టడి చేశాడు.

అదే సమయంలో అతను మాత్రం చట్టబద్ధమైన భార్య లేదా భార్యలను కలిగివుంటూ వారికి తన ద్వారా పుట్టిన పిల్లలను తన సంపదకి చట్టబద్ధమైన వారసులుగా పరిగణించే హక్కుతో పాటు ఇచ్చానుసారం లెక్కలేనంత మంది ఉంపుడుగత్తెలను ఉంచుకునే హక్కును మిగుల్చుకొన్నాడు.

ప్రాచీన యూదుల్లోను, అలానే ఎక్కడైతే మాతృస్వామ్యం అంతరించి పితృస్వామ్యం ఆవిర్భవించిందో ఆయా సమాజాలన్నింటా మహిళలు తమ హక్కులను పూర్తిగా కోల్పోయారు. భర్తకు లెక్కకుమించి భార్యలు కలిగివుండే హక్కున్న ఆ సమాజంలో భార్య సంపూర్ణ శీలవతిగా ఉండాలని భర్త శాసించాడు. పెళ్ళికి ముందే భార్య తన శీలాన్ని కోల్పోయినట్టు భర్త అనుమానిస్తే, అలాంటి సందర్భంలో ఆమెను వెలివేయడంతో పాటు, రాళ్ళతో కొట్టి చంపే హక్కు భర్తకు ఉండేది. వివాహేతర సంబంధాన్ని కలిగివున్న భార్యను రాళ్ళతో కొట్టి చంపేవారు. కానీ మగవాడికి ఇలాంటి శిక్షలేవీ ఉండేవి కావు. యూదు కులీనురాలితో వివాహేతర సంబంధం పెట్టుకున్న పురుషుడికి ఇలాంటి శిక్షని

విధించేవారు. పురుషుడు తన కంటికి ఆకర్షణీయంగా కనిపించని భార్యను వెలివేయవచ్చు. విడాకుల పత్రాన్ని చేతిలో పెట్టి ఉన్నవళంగా ఇంటినుండి వెళ్ళ గొట్టవచ్చు. మహిళలు తమ హక్కులను పోగొట్టుకున్న దుస్థితికి ఇది తార్కాణం. నేటికీ యూదుల ప్రార్థనా మందిరాలలో పురుషులు ప్రార్థనలు చేసే చోటికి దూరంగా స్త్రీలకోసం ఆలయంలోనే ఒక స్థలాన్ని కేటాయించారు. ప్రార్థన లో పాల్గొనే అర్హత స్త్రీలకు లేదు. యూదుల నమ్మకాల ప్రకారం సమావేశంలో పాల్గొనడానికి స్త్రీలు అనర్హులు. మత సమావేశాల్లోకానీ, రాజకీయ సమావేశాల్లో కానీ ఆమె కేవలం మౌన ప్రేక్షకురాలు మాత్రమే. పదిమంది పురుషులు సమావేశమైనా అక్కడ ప్రార్థనాది కార్యక్రమాలు జరుగుతాయి. కానీ, మహిళలు ఎంత మంది ఒకచోట చేరినా అక్కడ అలాంటి కార్యక్రమాలకు తావుండదు.

ఒకే గణానికి చెందినప్పటికీ, వితంతు మహిళ తన తండ్రి వైపు సమీప బంధువును వివాహమాడవచ్చునని ఏథెన్స్ లో సోలోన్ శాసించాడు. ఇలాంటి వివాహాలు పాత చట్టాలకు వ్యతిరేకమే అయినప్పటికీ సోలోన్ ఇలాంటి వివాహాలను బలపరిచాడు. అలాగే పిల్లలు లేని వ్యక్తి తన ఆస్తిని తన

సొంతతెగకు చెందేలా వీలునామా రాయనక్కర్లేదని, తనకిష్టంవచ్చినవారిని తన ఆస్తికి వారసులుగా ప్రకటించవచ్చునని సోలోన్ మరో శాసనాన్ని చేశాడు. దీన్నంతా పరిశీలిస్తే మనిషి సంపదను పరిపాలించడం కాక, సంపదే మనిషిని పరిపాలించే స్థితికి మానవజాతి చేరుకున్న వైనం స్పష్టం అవుతుంది.

స్వంత ఆస్తి భావన సమాజంలో వేళ్ళానుకొన్న క్షణాన్నే స్త్రీని పురుషుడు లోబరుచుకునే ప్రక్రియ పతాకస్థాయికి చేరింది. ఈ దాస్యంతో మహిళను సమాజంలో నీచాతినీచమైన జీవిగా పరిగణించే ఆమెను, ఆమె హక్కుల్ని పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేశాడు. మాతృస్వామ్యం కమ్యూనిజాన్ని, సమసమాజాన్ని ఉద్ఘాటిస్తే పితృస్వామ్యం తద్విరుద్ధంగా స్వంత ఆస్తిని, మహిళను, బానిసత్వాన్ని తెరమీదకి తెచ్చింది.

మాతృస్వామ్యం స్థానే పితృస్వామ్యాన్ని ప్రవేశపెట్టే ప్రక్రియ శాంతియుతంగానే జరిగిందని ఫ్రెడరిక్ ఎంగెల్స్ అభిప్రాయ వడ్డారు. కానీ బాకోఫెన్ ప్రకారం మాతృస్వామ్యం స్థానే పితృస్వామ్యం తేవడాన్ని ప్రారంభంలో మహిళలు గట్టిగా

వ్యతిరేకించారు. అమెజాన్ రాజ్యాలు, దక్షిణ ఆమెరికా, చైనా ఇతర తూర్పు దేశాల చరిత్రల్ని పరిశీలిస్తే కొత్త వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా మహిళలు పోరాడారనడానికి సాక్ష్యాలు లభిస్తాయి. కానీ ఆయా దేశాలు పురాణాల ఆధారంగా కొన్ని అర్థసత్యాలు కూడా చరిత్రలో చోటుచేసుకోవడం వల్ల ఇది పూర్తిగా నిజమని చెప్పలేం. పురుషాధిపత్యం బలపడడంతో మహిళలు అంతవరకు సమాజంలో వున్న తమ హోదాని పొగొట్టుకోవలసి వచ్చింది. శాసనమండలిలో వారు తమ సభ్యత్వాన్ని పోగొట్టుకోవడం ద్వారా నిర్ణయాధికారానికి కూడా శాశ్వతంగా దూరమయ్యారు. వివాహంలో స్త్రీల కన్యాత్వానికే తప్ప పురుషుని బ్రహ్మచర్యానికి ఎలాంటి నిబంధనలు లేవు. మహిళ వివాహేతర లైంగిక సంబంధాన్ని కొనసాగించడమంటే కొత్త వ్యవస్థ నిబంధనల ప్రకారం అంతకన్నా ద్రోహం మరొకటి లేదు. ఆమె మహానేరం చేసినట్టే. ఒకవేళ పెళ్లి తరువాత భార్య మరొక పురుషునితో లైంగిక సంబంధాన్ని నెరిపి, అతనికి పుట్టిన పిల్లల్ని ఇంటికి తెస్తే తన ఆస్తికి వాళ్ళుకూడా వారసులవుతారన్న పురుషుని దురాలోచనే మహిళపై ఇలాంటి నిర్బంధానికి కారణమైంది. అందుచేతనే ప్రాచీన సమాజంలో మహిళలు వివాహేతర సంబంధాలకు పాల్పడితే వారికి మరణదండన లేదా బానిసలుగా అమ్మివేయడం వంటి కఠిన శిక్షలుండేవి.

పాతకాలపు విశేషాధికారాల నుంచి మహిళల్ని మినహాయించినప్పటికీ పురాతనకాలపు పూజా విధానాలకు సంబంధించిన సంప్రదాయాలు శతాబ్దాల పాటు ఆలోచనలను ప్రభావితం చేస్తూనే ఉన్నాయి. అయితే అవి క్రమేపీ తమ అంతరార్థాల్ని పోగొట్టుకున్నాయి. గ్రీసులో మహిళలు తమకు కావలసిన ఏ సహాయ సహకారాలకైనా దేవతల్ని (దేవుళ్లను కాదు) పూజించడం ఆచారం. ప్రాచీన గ్రీసు దేవత

మాతృస్వామ్యం నుంచి పితృస్వామ్యానికి సామాజిక వ్యవస్థ బదలాయింపు పూర్తికాగానే మహిళలను ఇంటికే పరిమితం చేశారు. ఇంటిలో కూడా వారి కోసం ప్రత్యేక గదులు ఉండేవి. ఇంటికి వచ్చే వర పురుషులతో సామాజిక సంబంధాలను, నెరవడంలో స్త్రీలను నిషేధించారు. చివరకు వితంతు మహిళలు కూడా కుటుంబంలోని దగ్గర పురుష సంబంధికుని ఆధీనంలో ఉండవలెను. వారికి పునర్ వివాహంలో తమ భర్తను ఎంచుకోనే హక్కు లేదు. స్త్రీల స్వేచ్ఛ పూర్తిగా అణగారి పోయింది. బయటకు వెళ్ళేటప్పుడు ఆమె ముఖం పై ముసుగు ధరించాలి. స్త్రీ పురుషునితో పడకను పంచుకోవచ్చు కానీ అతనికి ఎదురుగా కూర్చోని తినే హక్కు మాత్రం లేదు. భర్తను పేరు పెట్టి పిలవకూడదు. తన యజమానిగానే పిలవాలి. కానీ అతనికి తాను బానిసను అనే భావనతోనే మెలగాలి.

దెర్మోఫోరియా పేరిట ఏటా జరిగే సంబరాలకి మూలాలు మాతృస్వామ్యంలో ఉన్నాయి. తరువాతి రోజుల్లో కూడా గ్రీకు మహిళలు ఇలాంటి ఉత్సవాలనే మరో దేవత డెమిటర్ పేరిట జరిపేవారు. ఈ వేడుకలు ఐదు రోజులపాటు జరుగుతాయి. ఇందులో పురుషులకు ప్రవేశం లేదు. రోమ్ లో కూడా ఇలాంటి వేడుకలనే సిరీస్ పేరిట ప్రతి సంవత్సరం జరిపేవారు.

ప్రప్రథమంగా ఏథెన్స్ లోనే మాతృస్వామ్యం వైదొలిగి దాని స్థానాన్ని పితృస్వామ్యం ఆక్రమించింది. ఈ ప్రక్రియకు మహిళల నుంచి పెద్దగా ప్రతిఘటన ఎదురు కాలేదు. ఈ విధంగా నూతన క్రమంలో తండ్రి కుటుంబ పెద్దగా మారాడు. మాతృస్వామ్యం పై పితృస్వామ్యం విజయాన్ని సాధించింది. మాతృస్వామ్యం నుంచి పితృస్వామ్యానికి సామాజిక వ్యవస్థ బదలాయింపు పూర్తికాగానే మహిళలను ఇంటికే పరిమితం చేశారు. ఇంటిలో కూడా వారి కోసం ప్రత్యేక గదులు ఉండేవి. ఇంటికి వచ్చే వర పురుషులతో సామాజిక సంబంధాలను, నెరవడంలో స్త్రీలను నిషేధించారు. చివరకు వితంతు మహిళలు కూడా కుటుంబంలోని దగ్గర పురుష సంబంధికుని ఆధీనంలో ఉండవలెను. వారికి పునర్ వివాహంలో తమ భర్తను ఎంచుకోనే హక్కు లేదు.

స్త్రీల స్వేచ్ఛ పూర్తిగా అణగారి

పోయింది. బయటకు వెళ్ళేటప్పుడు ఆమె ముఖం పై ముసుగు ధరించాలి. స్త్రీ పురుషునితో పడకను పంచుకోవచ్చు కానీ అతనికి ఎదురుగా కూర్చోని తినే హక్కు మాత్రం లేదు. భర్తను పేరు పెట్టి పిలవకూడదు. తన యజమానిగానే పిలవాలి. కానీ అతనికి తాను బానిసను అనే భావనతోనే మెలగాలి. ఎవరైనా ఒక మహిళ వివాహేతర లైంగిక సంబంధాలకు పాల్పడితే ఆ పాపానికి పరిహారంగా తన జీవితాన్ని స్వేచ్ఛను పణంగా పెట్టాలి. ఆమెను బానిసగా అమ్మే హక్కు తన భర్తకు సంక్రమిస్తుంది. కట్నం ఇచ్చి భర్తను కోనుక్కోవాలి. ఆ తరువాత స్త్రీల పరిస్థితి మరి హీనం.

వారి శరీరం అతని ఆస్తి. విడాకుల అనేవి స్త్రీకి పరాభవం వాటిని వ్యతిరేకించిన ఫలితం ఉండదు. పెళ్లైనా తరువాత అతను మంచివాడా చెడ్డవాడ తెలియక పోయిన భర్త వెంట ఆపరిచిత వాతావరణంలోకి అడుగు పెట్టి అన్ని కోతగా నేర్చుకోవాలి. ఇదంతా విజయవంతంగా చేస్తే, ఆమె భర్త ఆమెతో ఆనందంగా కాపురం చేస్తాడు. లేకపోతే బయట ఆనందాన్ని పొందడానికి అతనికి సర్వ హక్కులు ఉంటాయి. చట్టబద్ధమైన వారసులను పొందడం కోసం పర స్త్రీలతో పురుషుడు సంబంధాలు కోనసాగించవచ్చు. ఈ క్రమంలోనే వేశ్యా వృత్తి కూడా వ్యాప్తి చెందింది.

మద్యం నియంత్రణ దిశగా చర్యలు

వై.యస్.ఆర్.సి.పి ప్రభుత్వం గత 3 సం॥ాలుగా ఐదవ, ఇతర మహిళా సంఘాలు, మహిళలు సాగించిన పోరాటాల ఫలితంగా మద్య నిషేధహామీని ఇచ్చి ఇప్పుడు అమలుచేసేందుకు కొన్ని చర్యలు చేపట్టింది. ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఇది మహిళలు సాగించిన విజయం.

అయితే ఇవి సమగ్రమైనవేనా ?

మన రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం నూతన మద్యంపాలసీని అమలుచేస్తోంది. ఎన్నికలలో ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానం మేరకు మద్యనియంత్రణ కొరకు కొన్ని విధానాలను అమలుచేస్తోంది. బెల్టు షాపులను రద్దుచేస్తామని చెప్పడమే కాక అందుకు ఉపయోగపడే పద్ధతుల్లో ప్రభుత్వమే మద్యం షాపులను నిర్వహించడానికి పూనుకున్నది. ప్రైవేటు వ్యాపారస్తులు లాభాల పెంపుదల కోసం సాధారణంగా బెల్ట్ షాపులు ప్రోత్సహించడం జరుగుతుంది. అందుకు భిన్నంగా ప్రభుత్వం మద్యం షాపుల నిర్వహణ చట్టంతో బెల్టు షాపులకు ప్రోత్సాహం లభించదు. ఎవరైనా వ్యక్తులుగా అక్రమ అమ్మకాలకు అనుకున్నప్పుడు వాటిని నిరోధించడం ప్రభుత్వానికి చాలా సులభం అవుతుంది (చిత్తశుద్ధి ఉంటే)! గత ప్రభుత్వం 2014లో కొత్త పాలసీలు ప్రకటించి షాపులు తెరిచిఉంచే వేళలను పెంచింది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం షాపులను 8 గం॥లకే మూసివేయడం మంచి నిర్ణయమే! గతంలో పర్మిట్ రూమ్లను కూడా చంద్రబాబు ప్రభుత్వం అనుమతించింది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం వాటిని రద్దు చేసింది. దీని ఫలితంగా కుటుంబాల్లో భార్యాబిడ్డల ముందు మందుతాగుతారేమో అన్న అనుమానం వ్యక్తమౌతుంది. కానీ అత్యధిక భాగం

భార్యాబిడ్డల ముందు మందు తాగడానికి సిద్ధపడరు. తాము చెడిపోయామని, తమ బిడ్డలు బాగుండాలని ఎక్కువమంది తాగుబోతులైన తండ్రులు కూడా ఆలోచిస్తారు. ఫలితంగా పర్మిట్ రూమ్ లో కూర్చుని ఒక బాటిల్తో పాటు రెండో బాటిల్ కూడా తాగడం కాక ఒకటి రెండు గుక్కలకు పరిమితమయ్యే వరిస్థితులు కూడా ఉండవచ్చు. ఆ విధంగా తాగుడు పెరగకుండా ఉండడానికి పర్మిట్ రూమ్లు రద్దు చేయడం ఉపయోగపడవచ్చు.

మద్య నియంత్రణ కొరకు 20 శాతం షాపులను తగ్గిస్తామని ఆ మేరకు సంఖ్య తగ్గించారు. ఇది హర్షణీయం. అయితే అక్కడక్కడా ప్రజల ఇబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా షాపులు ఏర్పాటు చేశారు. దీనివల్ల స్థానిక ప్రజలు మహిళలు ఆందోళన చేస్తున్నారు. కొన్నిచోట్ల ఆందోళన మేరకు షాపులు మూసివేశారు. అయినా మరికొన్ని చోట్ల ప్రజలను మభ్యపెట్టి కొనసాగించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు.

ప్రజలు వ్యతిరేకించే అన్నిచోట్ల షాపులను మూసివేయాలి. ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం రెండు వేల కోట్ల రూపాయలు ఎక్సైజ్ అమ్మకాల ద్వారా లాభాలను అదనంగా పొందాలని బడ్జెట్లో లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నది. ఇది నియంత్రణకు ఆటంకము. షాపుల సంఖ్య తగ్గించడమే కాక ఆదాయం కూడా 20 శాతం తగ్గించుకోవాలి. ఆ రకంగానే మందు ద్వారా ఐదు సంవత్సరాల్లో ఆదాయం తగ్గినా నష్టంలేదన్న భావన ప్రభుత్వ అధికార యంత్రాంగంలోను, కొంతమంది ప్రజల్లోనూ వస్తుంది. షాపులు తగ్గించడం ద్వారా మాత్రమే తాగుడు తగ్గదు.

ఇందుకు ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున ప్రచారం చేయాలి. అందుకోసం నిధులను కేటాయించాలి. అంతేకాక యువత కొత్తగా అలవాటుపడకుండా మద్యం వల్ల, తాగుడు వల్ల వచ్చే నష్టాలపై కళాశాలలో పాఠశాలలో విస్తృతంగా ప్రచారం చేయాలి. దానితో పాటు గతంలో అలవాటుపడ్డ ఇతరులను మాన్పించేందుకు డిఎడ్ క్లస్ కేంద్రాలు, కౌన్సెలింగ్ కేంద్రాలు ఏర్పాటుచేయాలి. బిహార్లో మాదిరి చట్టాలను కఠినతరం చేయాలి.

1995 కు పూర్వం వారంలో ఒకరోజు షాపులకు, తాగుడుకు సెలవు ప్రకటించబడింది. ప్రస్తుతం కూడా వారానికి ఒకరోజు షాపులను మూసివేయాలి. ఆవిధంగా చేయడం వ్యసనాన్ని తగ్గిస్తుంది. జాతీయ రహదారుల ప్రక్కన షాపులను కూడా తొలగించాలి. గుర్తింపు ఉన్న లేకపోయినా గుడీ, బడీ, రద్దీ ప్రాంతాలలో కూడా షాపులు పెట్టకూడదు. నిబంధనలకు విరుద్ధంగా అమ్మకాలు చేసేవారిపై కఠినంగా వ్యవహరించాలి. తాగి నేరాలకు పాల్పడేవారిపై కౌన్సిలింగ్, శిక్షలు ఉండాలి. తాగాడు వదిలెయ్యండి అన్న తేలిక భావన మద్యవ్యసనాన్ని పెంచుతుంది. మద్య నియంత్రణ కొరకు రాష్ట్రస్థాయి నుండి గ్రామస్థాయి వరకు కమిటీలను, ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ కమిటీల ద్వారా ప్రజలను మరి ముఖ్యంగా డ్వాక్రా మహిళలను భాగస్వాములను చేయాలి. మహిళా

సంఘాలు కూడా భాగస్వాములను చేయడం అవసరం. ప్రభుత్వం మద్య నియంత్రణ సరిగ్గా అమలుచేసేందుకు ప్రజలను ఆందోళనలలో, పోరాటాలలో భాగస్వాములను చేయడం చాలా ముఖ్యమైంది.

అక్రమ అమ్మకాలను అరికట్టేందుకు అవసరమైన పటిష్ట యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు

చేయాలి. అందుకు తగ్గిన ఆర్థిక వనరులను కేటాయించాలి. అరకొర చర్యలతో ఆగిపోతే వ్యతిరేక ఫలితాలు వచ్చిన ఆశ్చర్య పోనవసరం లేదు. అప్పుడు లిక్కర్ మాఫియా మద్య నిషేధం సాధ్యం కాదంటూ మరింత అమ్మకాలకు సిద్ధమవుతుంది. దేశీయ మద్యం వ్యాపారులు మాత్రమే గాక అంతర్జాతీయ

వ్యాపారులు సైతం తమ మార్కెట్‌ను పెంచుకునేందుకు పూహలు పన్నుతున్నారు.

మద్యం మన సమాజానికి కల్గిస్తున్న హానిని గుర్తించిన వ్యక్తులు, శక్తులు, సంస్థలు, ఈ ప్రమాదాన్ని నదా గమనంలో ఉంచుకుంటూ ఉద్యమాన్ని బలోపేతం చేయాలి.

కవిత

- మన్నెం శారద

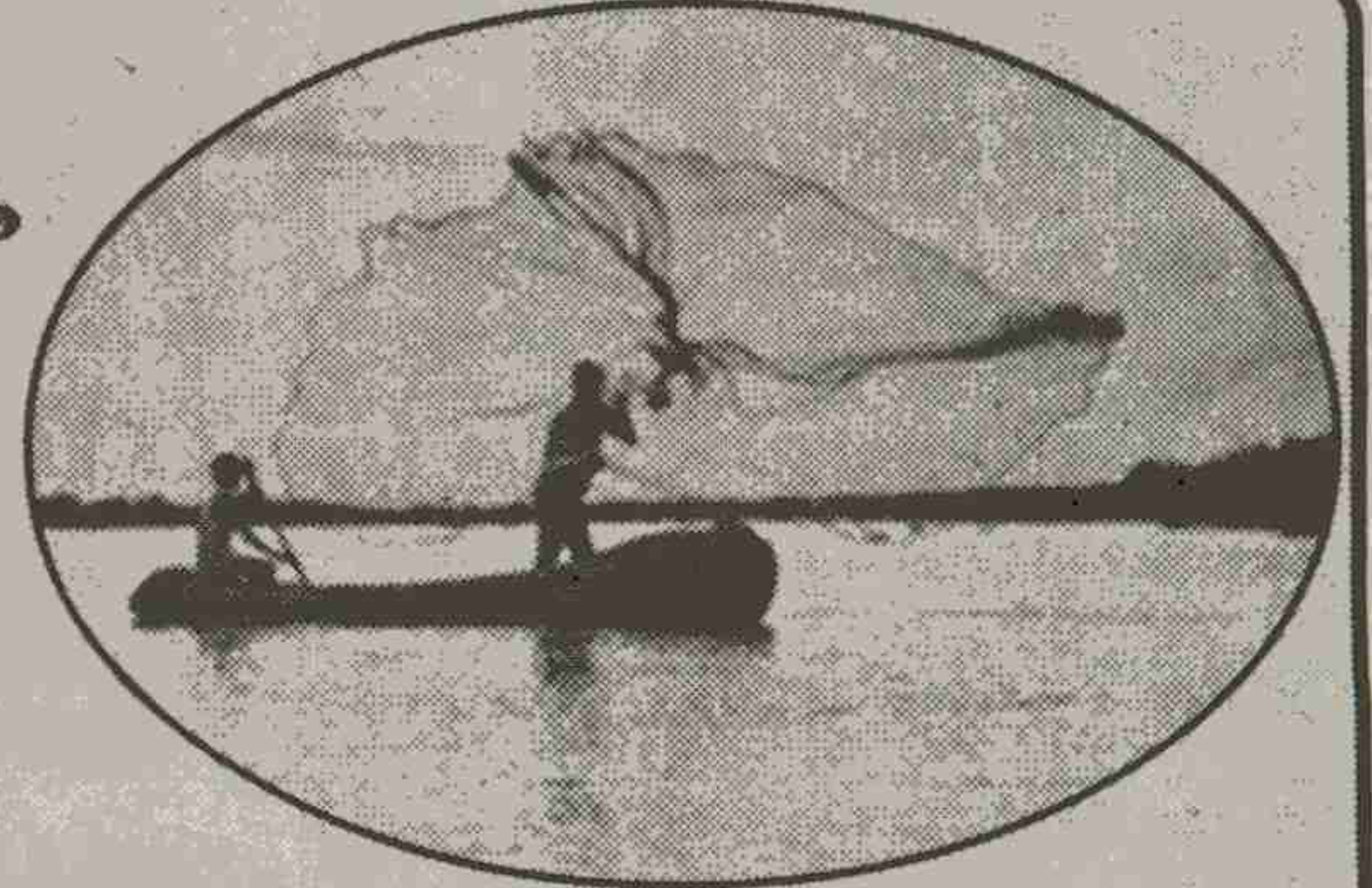
కొల్లేటి బతుకులు.....

పెనిమిటిని, పిల్లల్ని నిద్రలోనే వదలి
కోడికూయకముందే కొల్లేరుజేరి
ఎండనక కొండనక
నిలువెత్తు నీళల్లో
ప్రాణాలు ఒడ్డి పూలన్నీ ఏరితే ...
పూజలూ పుణ్యాలు మీ సొంతమాయే
చాలిచాలని చిల్లర పైసలతో
ఎనలేని పన్నులేమాకు మిగిలే....
వూరి కామందుల ఆశలకు
పున్న నీరంత ఉప్పు కయ్యలుగా మారే ....
నానాటికీ పూడిపోతున్న
చెరువిప్పుడు చిన్నదై ...చిన్నబోయే!

లెగండేహే

లెగండి

తూరుపు రాగం ....

అడవి పాటొకటి అందుకున్నానిపుడు
ఎలుగు రాగమొకటి ...ఎదురులో పూరించి
లెగండేహే...మరి లెగండి!
కొమ్మల్లు లేకుండ, రెమ్మల్లులేకుండ
కొండలా ఎనక... పువ్వుకట్టి పూసింది
సీకటి అడివిని సిత్తు సేస్తానంటూ
కాగడా మల్లెలా కలయ తిరుగుతోంది
ఈ బూవి మనది ...ఈ పంట మనది
మన సెమటలో మొలిసినా ఇత్తులూ మనవి!
ఓటడగా వస్తారు ...మాటేసి సూస్తారు
గంజాయి మొలిపించి, మత్తుల్లో ముంచేసి
అడవంత దోచేసి అట్టుకెళ్లి పోతారు
మొద్దు నిదరా మాని మేలుకొండేహే....
ఎలుగు సూసి లేపేటి పాటకాదూ ఇది
అన్నలారా .... చెల్లెలారా....
అప్పలారా తమ్ములారా ...
మేలుకుంటే గాని మరి రాదు ఎలుగు!
కాసుకుంటే గాని మనలేదు మనజాతి!
లెగండేహే...లెగండి .....

మనుషు

ఊరంతా అల్లకల్లోలంగా ఉంది. ఎవరి నోట్లో చూసినా వసంత, పొన్నరంగని పేర్లు నాని, నలిగి, మెలికలు తిరిగి, గిరికీలు కొడుతూ ఉంది. ఇద్దరు మనుషులు ఒకరికొకరు ఎదురుపడితే చాలు ఏం మాట్లాడదామా అని ఇద్దరూ అనుకోవడమే. వినడానికి అంతే ఉత్సాహం. అంజిరెడ్డి ఇంట్లోమాత్రం మౌనం రాజ్యమేలుతోంది. పొయిలో పడుకున్న పిల్లని లేపే ప్రయత్నం ఆ ఇంటి ఆడవాళ్లు చెయ్యలేదు. ఇంటి యజమాని తలకొట్టేసినట్లు నులకమంచానికి అంటుకుపోయినాడు. ఇంటి కోడలు సౌభాగ్య మాత్రం తప్పనిసరిఅయి ఏడుస్తున్న పిల్లాడిని అడ్డాల్లో ఏసుకొని పాలివ్వసాగింది. వాడి కడుపు నిండలేదు కాబోలు! ఉండుండి పెద్ద గొంతుతో ఏడుస్తూ వాడి శక్తివంతా దారబోస్తున్నాడు. అది విని తట్టుకోలేని వాళ్ల నానమ్మ అన్నపూర్ణ కళ్లలో నుండి ఉప్పెనలా పొంగుకొస్తున్న కన్నీటిని తుడుచుకొని, ఊడిపోయిన జుట్టును ముడిపెట్టుకొని వంటింట్లోకి నడిచి చెంబులో నీళ్లు తీసికొని ఎద్దుల కొట్టంవేపు నడిచింది.

కొట్టంలో గూటాలకు కట్టేసిన తరుపు దూడ, లేగదూడ తప్ప పశువులు లేవు. రాత్రి కొట్టంలో కట్టాల్సిన ఎద్దులు, ఆవులు చేదబావికి అవతలపక్కన ఉన్న చిగర చెట్ల దగ్గరే ఉన్నాయి. తినడానికి వాటిముందు గడ్డి లేక ఖాళీ లో పూడుకుపోయిన ఒకటి రెండు గడ్డిపోచల్ని మోరతో మట్టిని రక్తి పైకి లాక్కొని కొరికే ప్రయత్నంలో ఉంది.

ఆ ఇంట్లో పాలు పిండే పని మొదలు పశువుల పని కూడా సేద్యంపనులతో పాటు పొన్నరంగడే చేసేవాడు. ఏమాత్రం ముందుజాగ్రత్త పడనందుకు లోలోపలే కుమిలిపోసాగింది అన్నపూర్ణమ్మ. అది ఒక కుగ్రామం. ఆ ఊర్లో చేనూ చెట్టు ఎక్కువగా ఉన్న కుటుంబాలు నాలుగంటే నాలుగు. మిగిలినవన్నీ అర ఎకరా, ఒక ఎకరా పెట్టుకొని పై పనులు చేసుకుంటూ, ఆవుల

పాలు పిండి డైరీలో అమ్ముకొని, బండి ఎద్దులున్నవాళ్లు దాన్ని ఆధారం చేసుకొని బతుకుబండిని లాగుతున్నవాళ్లే. ఏ కష్టమొచ్చినా అవసరానికి ఆదుకొనే అంజిరెడ్డి అంటే ఆ వూరివాళ్లకు ఇష్టంతో కూడిన గౌరవం. ఇక అన్నపూర్ణమ్మ సాక్షాత్తు అన్నపూర్ణే.

ఆ ఊర్లో మిగిలిన మోతుబరి ఇండ్లు మూడూ కూడా వీళ్లకు దాయాదులే. వాళ్ల బతుకు గురించి తప్ప ఇతరుల కష్టసుఖాలు వాళ్లకు అంతగా పట్టవు. ఒకనాడు రోడ్లో చింత చెట్ల కింద ఉన్న సలాబండ్ల దగ్గర కూర్చొని ఇద్దరు పెద్ద మనుషులు, ఒక నడివయసు వ్యక్తి ఏ పనీ లేక పిచ్చాపాటి మాట్లాడుకొంటున్నారు. రాత్రి వర్షం కురిసి అంతా చిత్తడి చిత్తడిగా ఉంది.

చేన్నో కలుపుతియ్యడానికి ముందురోజు మనుషుల్ని మాట్లాడుకున్నాడు వరదరాజులు. రాత్రి కుండపోతగా వర్షం కురిసింది. అంత తేమలో గడ్డి తవ్వడం కష్టం. కూలి మనుషులకు ఈ రోజు వద్దని చెప్పి వీళ్ల దగ్గరికి వస్తున్నాడు వరదరాజులు. అటుపక్క చింతమాను మొదట్లో పేర్చిన బండరాళ్ల పైన దిగాలుగా మొగం వేలాడేసుకొని కూర్చొని

ఉన్న మనిషిని చూశాడు. ఎవరని అక్కడ కూర్చున్న తన ఊరివాళ్లకు సైగచేశాడు. అంతవరకూ గమనించని వాళ్లు అప్పుడు చూశారు అటువైపు.

ఊరికి కొత్త. ఎవరింటికి చుట్టమూ కాదు. అతన్ని విచారించి ఎక్కడైనా పని కావాలంటే అంజిరెడ్డి ఇంటికి చేర్చారు. ఇంటరు ఫెయిలయి ఇంట్లోవాళ్లు తిట్టినారని అలిగివచ్చిన బావతం. వాళ్ల ఊరికి పంపించాలని ఎంతగానో నచ్చజెప్పే ప్రయత్నం చేశారు - అంజిరెడ్డి, అన్నపూర్ణ ఇద్దరూను. ఊహా! అద్రను తెలిస్తే వర్తమానం పంపించొచ్చని నాలుగేండ్లుగా ప్రయత్నించి ఊరుకున్నారు. అందరి తల్లో నాలుకలా నడుచుకొంటూ ఇంట్లో మనిషిలా చలామణి అవుతున్నా ఎద్దుల కొట్టం, ఇంట్లో నడవ వరకే తన అడుగులకు హద్దు పెట్టుకున్నాడు పొన్నరంగం.

ఎంత పిలిచినా లోపలికి రాని పొన్నరంగం అంటరానివాడుగా ఆ ఊర్లో ముద్ర వేసుకున్నాడు. అంజిరెడ్డికి కొడుకు తర్వాత ఆరేండ్లకు వుట్టిన పిల్ల వసంత. వసంతరుతువులా కళకళలాడుతూ చూసేవాళ్లకు ఇంకా చూస్తూ వుండి పోవాలనిపించే మొహం వసంతది. పెద్ద కళ్లు, ఒత్తయిన జుట్టు, పొడవాటి జడ, సన్నని నడుము, తెల్లటి తెలుపు కాదుకానీ పసుపువన్నెతో కూడిన తెలుపు. బాపు బొమ్మలా ఉంటుంది. మెత్తని మనసు, అమాయకత్వం ఉట్టిపడే మొహం.

ఊర్లో బడి లేకపోవడం వల్ల, ఏడవ తరగతి వరకు చదివించాలని పెద్దవాళ్లు నిర్ణయించడంతో చదువు అటకెక్కి కూర్చుంది. రేడియో వినడం, వాళ్ల చిన్నాయన కొడుకు తెప్పించుకొనే వారపత్రికలను చదవడం అలవాటుగా పెట్టుకుంది. మిగిలిన టైంలో పిల్లలతో కలిసి అచ్చనరాళ్లు, వామనగుంటలు ఆడుకోవడం అదీ లేనప్పుడు గోర్లు గిల్లుకుంటూ

కూర్చోవడం వసంత పని అయింది.

వదిన కానుపుకోసం పుట్టింటికి వెళ్లినప్పుడు ఇంటివనిలో అమ్మకు సాయంచెయ్యక తప్పలేదు. అందులో భాగంగానే పొన్నరంగనికి పూట పూటా అన్నపెట్టి నీళ్లు ఇచ్చే పనిని వసంత తీసుకుంది. వయసు ప్రభావమో, అందరి మెప్పు పొందుతున్నవాడు కావడంవల్లనో, చామన ఛాయతో, ఒడ్డు పొడుగుతో మగవాడంటే ఇలా ఉండాలి అన్నట్లుండే పొన్నరంగం క్రమంగా వసంత మనసును ఆక్రమించుకున్నాడు.

తనకు తెలియకుండానే బావి దగ్గరికి వెళ్లిన పొన్నరంగం ఇంటికెప్పుడొస్తాడా అని ఎదురుచూడడం మొదలు పెట్టింది. తోటలో కాసిన వంకాయలు, బెండ, బీర, కాకరకాయలు తెస్తానంటూ బుట్ట పట్టుకొని బావి దగ్గరికి పోతోంది. పనిలో ఉన్న పొన్నరంగాన్ని పిలిచి కూరగాయలు కోసివ్వమనడం, చెరుకులు, బాదంకాయలు, జామకాయలు తెమ్మనడం ఇలా ఏదో ఒక సాకుతో అతనికి దగ్గరగా మసలడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తూనే ఉంది వసంత.

పొన్నరంగం తన ఇంటి జీతగాడన్న ధ్యాసే లేదు వసంతకు. వసంత చూపులు, ఆమె తనవట్ల చూపుతున్న శ్రద్ధ, అప్పుడప్పుడూ ఏదో సాకుతో తనను ముట్టుకోవడానికి ప్రయత్నించడం పొన్నరంగని మనసులో మొదట కలవరం రేపింది. తర్వాత అతని మనసు కూడా ఆమె సాన్నిహిత్యాన్ని కోరసాగింది. ముద్దుగా బొద్దుగా ఉన్న అన్న కొడుకు ఎనిమిది నెలల బాబిగాడిని బలవంతంగా పొన్నరంగని చేతుల్లో పెడుతూ అతన్ని తాకడంతో బెంబేలెత్తిపోయాడు పొన్నరంగం.

ఒకరోజు అతనికి అన్నపెట్టి మారు వడ్డించడానికి వచ్చిన వసంత అతనిపైన ప్రేమను ఆపు కోలేకపోయింది. పొన్నరంగని కంచంలో నుంచి ఎవరూ చూడకుండా చెయ్యిపెట్టి ముద్ద తీసుకొని

తనకు తెలియకుండానే బావి దగ్గరికి వెళ్లిన పొన్నరంగం ఇంటికెప్పుడొస్తాడా అని ఎదురుచూడడం మొదలు పెట్టింది. తోటలో కాసిన వంకాయలు, బెండ, బీర, కాకరకాయలు తెస్తానంటూ బుట్ట పట్టుకొని బావి దగ్గరికి పోతోంది. పనిలో ఉన్న పొన్నరంగాన్ని పిలిచి కూరగాయలు కోసివ్వమనడం, చెరుకులు, బాదం కాయలు, జామకాయలు తెమ్మనడం ఇలా ఏదో ఒక సాకుతో అతనికి దగ్గరగా మసలడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తూనే ఉంది వసంత.

నోట్లో పెట్టుకుంది. అతడు అవాక్కయి చూస్తూ ఉండిపోయాడు. వసంత చర్యకు భయపడ్డాడు కూడా. మొదట వారించిన పొన్నరంగం కూడా శ్రుతిమించి రాగాన వడుతున్న వసంత ప్రేమచేష్టలకు ఆకర్షితుడవుతూ వచ్చాడు. కానీ వాల్లిద్దరి మధ్య ఉన్న అంతరాల్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని వసంతను హెచ్చరిస్తూ తన హద్దుల్లో తాను ఉంటూ వచ్చాడు.

వసంత పొన్నరంగం చుట్టూ తిరగడం, సన్నిహితంగా మెలగడం అన్నపూర్ణ దృష్టిలో పడినా ఇంట్లో కలిసి పెరగడం వల్ల ఏర్పడిన దగ్గరితనమని పట్టించుకోవడం మానేసింది. ఇప్పుడు పాలు పిందుతూ తన నిర్లక్ష్యం వల్ల జరిగిన వర్యవసానానికి వశ్చాత్తావ పడసాగింది అన్నపూర్ణమ్మ. అనుకోకుండా వదిన పెద్దన్న కొడుకుతో పెళ్లి చెయ్యడానికి ఇంట్లోవాళ్లు నిర్ణయించడంతో అవాక్కయిన వసంత పొన్నరంగని అదిలించి, చస్తానని బెదిరించి, కాళ్లుపట్టుకొని చివరికి అతని చెయ్యిపట్టుకొని వెళ్లి పోయింది.

తెల్లారేసరికి వార్త ఊరంతా పొక్కి పోయింది. ఇంట్లోవాళ్లు చుట్టుపక్కల వెతికించి పొన్నరంగని ఊరు పేరు కూడా తెలియక, ఎలాంటి ఆనవాలు దొరకక నీళ్లు వదిలేశారు. మూడురోజులు గడిచిపోయాయి. కోడలు సాభాగ్య, ఇంట్లో అడుగుపెట్టినవాళ్లను కూర్చోమంటుండడం విని అన్నపూర్ణ ఎవరూ అని తొంగిచూసింది.

ఎప్పుడూ చూడని ఇద్దరు పెద్ద మనుషులు. మిద్దెమీది అంజిరెడ్డికి పిలుపు వెళ్లింది.

ఇంటి యజమానిని చూసిన ఆగంతకులు నమస్కారం చేశారు. అందరూ కూర్చున్నతర్వాత ఎవరు? ఏమిటి? అన్నట్లు చూశాడు అంజిరెడ్డి. 'మా ఊరు గుడియాత్తం దగ్గర కొండ్రాసుకుప్పం. నా పేరు దొరనాయుడు. ఇతను మా ఊరి ప్రెసిడెంటు. పేరు అప్పలనాయుడు' అని పరిచయం చేశాడు.

'ఇంతకూ మీరు వచ్చిన పని ...?' అడిగాడు అంజిరెడ్డి.

'మీరు ఎంత బాధలో ఉన్నారో ఊహించగలం. రెండురోజులముందే రావాల్సినవాళ్లం. కోపంలో ఉన్నప్పుడు ఆవేశంతో ఒక మాటంటే దాన్ని వెనక్కి తీసుకోవడం కుదరదు. అందుకే రెండురోజులాగి వచ్చాము. వసంత విషయం మాట్లాడుతున్నారని వింటున్న అంజిరెడ్డికి, చాటుగా వింటున్న అత్తాకోడళ్లకూ అర్థమైపోయింది. ఏం చెప్తారా అన్న కుతూహలం అందరిలోను మితిమీరి పెరిగిపోయింది.

'మీ వసంతను పొన్నరంగం మా ఊరు తీసుకొచ్చాడు. ఇందులో వాడి తప్పు లేదు. అది మీరు మొదట గమనించాలి. మీ అమ్మాయి ప్రోద్బలంవల్లనే ఇది జరిగింది. నేరుగా మా యింటికి తీసుకొచ్చి వదిలిపెట్టాడు. వాడు మీరనుకున్నంత మోసగాడు కాదు. మీ అమ్మాయి చస్తానంటే మరో దారి లేక ఈ పని చేశాడట. వచ్చినరోజునుంచి మా ఇంట్లో మా పిల్లలతోపాటు సురక్షితంగా క్షేమంగా ఉంది మీ అమ్మాయి. మీరు వచ్చి పిల్చు కొచ్చుకుంటారో, మమ్మల్ని తీసుకొచ్చి వదిలిపెట్టమంటారో అడుగుదామని వచ్చాము.' ఆ మాటలు విన్న తర్వాత అందరి మనసుల్లోను కుండెడంబలి పోసినట్లయింది.

అంజిరెడ్డి ఆలోచనలో పడ్డాడు. తన బిడ్డ తెలియనితనమో, అమాయకత్వమో, వయసు

ప్రభావమో, నిజమైన ప్రేమో జరగాల్సింది జరిగిపోయింది. కన్నబిడ్డల్ని కడుపులో పెట్టుకొని కాపాడాల్సిన తామే వేలెత్తిచూపిస్తే తన బిడ్డ బతుకు అన్యాయమైపోతుంది. తమకూ మనశ్శాంతి కరువవుతుంది.

ఇంట్లో అందరూ కలిసి కూడబలుక్కున్న తర్వాత ముందు కూతుర్ని ఇంటికి తెచ్చుకున్నాక ఏంచెయ్యాలి అన్నది నిదానంగా ఆలోచించుకోవచ్చున్నాడు అంజిరెడ్డి. బావమరిదిని వెంటబెట్టుకొని వాళ్లతోబాటు వెళ్లాడు. వసంత తండ్రిని చూడగానే వచ్చి కాళ్లను చుట్టేసుకుంది. కూతుర్ని చూడగానే అగ్గిమీద గుగ్గిలమవు తాడనుకున్న అంజిరెడ్డి ఓదార్పుగా తల నిమురుతూ ఉండడాన్ని చూసి దొరనాయుడు కుటుంబీకులు తెగ సంతోషపడిపోయారు. బయలు దేరాలనుకున్నవాళ్లను భోంచేసికావీ వెళ్లడానికి వీల్లేదని బలవంతంచేశారు వాళ్లు. పొన్నరంగం వాళ్ల నాన్న ముత్తుసామికి వర్తమానం వెళ్లింది కాబోలు! భార్యను వెంటబెట్టుకొని వచ్చి చేతులు కట్టుకొని నిలబడ్డాడు.

‘ఇన్నేండ్ల తర్వాత వచ్చిన కొడుకును చూసి సంతోషపడాలో, ఇన్నాళ్లూ అన్నంపెట్టి ఆదరించిన మీ ఇంటి వాసాలు లెక్కపెట్టి ద్రోహంతలపెట్టిన కొడుకును చూసి సిగ్గుపడాలో తెలియకుండా ఉంది. వాడు చేసిన తప్పును పెద్దమనసు చేసుకొని క్షమించండి ‘అని వేడుకున్నాడు ముత్తుస్వామి. దొరనాయుడు ముత్తుస్వామిని కుర్చీ చూపించి కూర్చోమనడం, చాలా మంచి వ్యక్తి, ఒకవిధంగా చెప్పాలంటే మాకు గురువుతో సమానం. మేము ఇతని దగ్గరే పౌరాణిక నాటకాలూ, వందలాది పద్యాలు నేర్చుకున్నాం. అని అనడం చూసి దిగ్భ్రాంతికిలోనయ్యారు వచ్చినవాళ్లు.

కోపమో తాపమో అని ఇల్లు వదిలిపెట్టిన కొడుకును ఇన్నాళ్లూ ఆదరించినందుకు కృతజ్ఞతలు చెప్పారు భార్య భర్త లిద్దరూ. వాడు చేసిన తప్పును మన్నించమని పదే

ఎవరో చెప్తేకాని తెలియని కులం గురించి పట్టించు కోవడ మంత మూర్ఖత్వం మరొకటి లేదనుకున్నాడు. పొన్నరంగం ఎంత ఉత్తముడో తనకు తెలుసు. తన కూతురు అంతగా ఇష్టపడిన వాణ్ణి కాదని వేరేవాడికిచ్చి చెయ్యడం సబబు కాదనుకున్నాడు. కూతుర్ని పొన్నరంగానికిచ్చి కులాంతర వివాహం చేస్తున్నట్లు కనిపించిన వాళ్లకంతా చెప్పాడు అంజిరెడ్డి.

పదే వేడుకొన్నారు. భోజనం చేసినాక బయలుదేరుతుంటే, ఊర్లోవాళ్లకు మొహం చూపించలేక వసంత ససేమిరా రానని మొండికేసింది. దొరనాయుడు ఇంట్లో వాళ్లు మళ్లీ లోపలికి పిల్చుకొని ఏం చెప్పారోకాని బ్యాగుతోసహా వచ్చి తండ్రిదగ్గర తలదించుకు నిలబడింది.

ఇంటికొచ్చిన తర్వాత శతవిధాలుగా ఆలోచించాడు అంజిరెడ్డి. ఎవరో చెప్తేకాని తెలియని కులం గురించి పట్టించు కోవడ మంత మూర్ఖత్వం మరొకటి లేదనుకున్నాడు. పొన్నరంగం ఎంత ఉత్తముడో తనకు తెలుసు. తన కూతురు అంతగా ఇష్టపడిన వాణ్ణి కాదని వేరేవాడికిచ్చి చెయ్యడం సబబు కాదనుకున్నాడు. కూతుర్ని పొన్నరంగానికిచ్చి కులాంతర వివాహం చేస్తున్నట్లు కనిపించినవాళ్లకంతా చెప్పాడు అంజిరెడ్డి. అతని మాటను గౌరవించడం తప్ప ఎదురు మాట్లాడే సాహసం ఆ ఊర్లోవాళ్లకు లేదు.

ముందు ఇంట్లోవాళ్లను ఒప్పించాడు. అందరూ కలిసి పెళ్లిపనులు మొదలు పెట్టారు. వసంత పరోక్షంలో ఎన్నో జరిగి పోయాయి. శుభలేఖల కట్ట ఇంట్లోకొచ్చింది. అది చూసి వసంత బిత్తర పోయింది. పరమాన్నం చేసి, ఇంట్లోవాళ్ల నోర్లు తీపిచేసి పత్రికలకు పసుపు కుంకాలు పెట్టడం మొదలుపెట్టారు అత్తా కోడండ్లు. వసంత పత్రిక చూసే సాహసం చెయ్యలేకపోయింది. అంజిరెడ్డి పత్రికలు తీసుకొని బయలుదేరుతుంటే ఇంట్లోవాళ్లు అతన్ని సాగనంపుతూ బయటికి వెళ్లారు. అంతవరకు

తన కుతూహలం మీద నీళ్లు చల్లుకొని నిస్తేజంగా ఉండిపోయిన వసంత ఒక శుభ లేఖను తీసుకొని లోపల గదిలోకి పరుగుతీసింది. గుండెలు లబ్ డబ్ మని కొట్టుకోవడం బయటివాళ్లకు కూడా వినిపిస్తుందేమో అన్నట్లుంది. కవరుపైన ఏమీ రాయలేదు. వణికే చేతులతో కవరులో నుంచి శుభలేఖను బయటికి తీసిన వసంత మొహం వెయ్యి దీపాల కాంతితో వెలిగిపోయింది. ఇంక పొన్నరంగాన్ని పూర్తిగా మరిచిపోవాల్సిందే అనే నిర్ణయానికొచ్చి లోలోపలే కుమిలిపోతున్న వసంత తన తండ్రి ఇంత ఉదారంగా తనకు వరమిచ్చి ఆదరించడం ఏ జన్మలో చేసుకున్న పుణ్యమో అని మురిసిపోయింది. ముందు దొర నాయుడు ఇంట్లో పత్రికిచ్చి అతన్ని తోడుతీసుకొని పొన్నరంగం ఇంట్లో అడుగుపెట్టిన అంజిరెడ్డిని చూసి అవాక్కయ్యారు ఆ ఇంట్లోవాళ్లు. ప్రేమ వివాహమైనా, కులాంతర మతాంతర వివాహాలైనా పెద్దలు ఆమోదించి చేస్తే ఏ గొడవా ఉండదు. పైగా అందరి మద్దతు ఉంటుంది అన్నట్లుగా వసంత, పొన్నరంగం పెండ్లిలో ఊర్లోవాళ్లు, బంధుమిత్రులు యధావిధిగా పాలు పంచుకున్నారు.

ఒక పెద్దమనిషి తీసుకునే నిర్ణయానికి ఎంత శక్తి ఉంటుందో నిరూపించి చూపాడు అంజిరెడ్డి. కళ్యాణ మంటపంలో పెళ్లితంతు పూర్తిచేసుకొని అందరూ ఇంటికొచ్చారు. అన్నేండ్లు ఆ యింట్లో మసలినా లోపల అడుగుపెట్టని పొన్నరంగాన్ని సాదరంగా ఇంట్లోకి ఆహ్వానించి నట్టింట్లో చాపేసి వధూవరుల్ని కూచోబెట్టారు. ఇద్దరితో ఒకరిచేత ఒకరికి పండు తినిపించి పాలు తాపించారు. అది అయిపోయిన వెంటనే పొన్నరంగాన్ని చెయ్యిపట్టుకొని ‘నా గది చూద్దవు రా’ అంటూ లాక్కెళుతున్న వసంతను చూసి చుట్టూ ఉన్న బంధు మిత్రులు చప్పట్లుకొడుతూ గలగలా నవ్వేశారు.

✱

మహిళా స్వేచ్ఛ, రాజకీయ ఆర్థిక తత్వశాస్త్రం

మనం నివసిస్తున్న సంక్లిష్టమైన సమాజంలో, మిగిలిన అన్ని విషయాలలో లాగే మహిళల స్థానం కూడా ఆర్థిక పునాదిపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

“- ఎలోనోర్ మార్స్, ఎడ్వర్డ్ అవెలింగ్

సమాజ వర్గ నిర్మాణాన్ని విశ్లేషించే క్రమంలో ‘మహిళల సమస్య’ సర్వ సాధారణంగా మరుగున పడి పోతుంటుంది. ఎందుకంటే, ఒకవైపు వర్గాన్ని దానికి, ఉత్పత్తి సాధనాలకు ఉన్న సంబంధం ద్వారా నిర్ణయించబడుతుందని నిర్ధారిస్తాం. మరోవైపు మహిళలకు ఉత్పత్తి సాధనాలతో ప్రత్యేక సంబంధం ఉందని అంటాం. అంటే మహిళలు అన్ని వర్గాలలోనూ ఉంటుంటారని అర్థం. శ్రామిక మహిళలు, మధ్యతరగతి మహిళలు వగైరా. మహిళల స్థానం పురుషుని కంటే తక్కువన్నది సుస్పష్టం. అయితే ఈ అసమానత్వ సమస్య సాధారణంగా సామాజిక వ్యవస్థ, మనస్తత్వ శాస్త్రం, మానవ సంబంధాలు, వివాహ వ్యవస్థలలో మహిళల పాత్రలు వగైరా విశ్లేషణల చర్చలలో కలిసిపోతుంది. అయితే ఇవే ప్రధానాంశాలా ? ఇవి ప్రధానమే అయినా మహిళ సమాజంలో రెండో స్థానంలో ఉండడానికి ఆర్థిక అంశాలే మౌలికం. మహిళలు ఒక సమూహంగా ఉత్పత్తి సాధనాలతో ప్రత్యేక సంబంధం కలిగి ఉన్నారు. దీనిని రుజువు చేయవచ్చు. అది పురుషునికి ఉత్పత్తి సాధనాలతో ఉన్న సంబంధంకన్నా భిన్నమైనది. మహిళల వ్యక్తిగత, మానసిక సంబంధాల విషయాలు, ఉత్పత్తి సాధనాలతో ఉన్న ఈ సంబంధం తరువాత వస్తాయి.

మహిళలకి ఉత్పత్తి సాధనాలతో ప్రత్యేకమైన సంబంధాలు ఉన్నాయని గనక అంగీకరించినట్లయితే, మహిళల పరిస్థితి విశ్లేషణ సహజంగానే సమాజంలోని వర్గ

విశ్లేషణలో భాగమవుతుంది.

ఈ చర్చకు పునాది పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో ఉత్పత్తి సాధనాలు కలిగినవారికీ, కేవలం తమ శ్రమని అమ్ముకునేవారికీ ఉన్న సంబంధమే.

సంక్షిప్తంగా చెప్పుకోవాలంటే, ఉత్పత్తి సాధనాలు కార్మికులకు అందుబాటులో లేకపోవడం లేదా సరుకుల తయారీ సర్వసాధారణమైన సమాజంలో, తన జీవనానికి కార్మికుడు శ్రమశక్తిని అమ్ముకొనే పరిస్థితి ఉంటుంది. తన శ్రమశక్తిని అమ్ముకున్నందుకు బదులుగా కార్మికుడు వేతనాన్ని పొందుతాడు. ఇది అతనికి, అతని కుటుంబ అవసరాలకు కావలసిన వినిమయ వస్తువులు కొనుక్కునే అవకాశం కల్పిస్తుంది.

ఇది వేతన కార్మికుని నిర్మాణాత్మక నిర్వచనం. ఈ విశ్లేషణతో కార్మికుడికి ఆతని పనితో, ఆ పని వలన జరిగిన ఉత్పత్తితో, అలాగే సమాజంలోని పరిస్థితులంతటినీ సమాజం సంబంధముందని చెప్పవచ్చు.

సరుకు... ప్రత్యక్షంగా ఉపయోగించ దానికి కాక మార్కెట్లో అమ్మడానికే ఉత్పత్తి చేయబడింది. ప్రతి సరుకుకు ఉపయోగపు విలువ, మారకం విలువ రెండూ ఉండాలి. సరుకుకు ఉపయోగపు విలువ లేకపోతే దానిని ఎవరూ కొనరు. అందువలన ఉపయోగం లేని సరుకు అమ్మకం కాదు. అదొక నిరుపయోగమైన ఉత్పత్తిగా మిగిలిపోతుంది. ఉపయోగపు విలువ లేకపోవడంవలనే దానికి మారకంవిలువ కూడా ఉండదు. అదే సమయంలో ఉపయోగపు విలువ ఉన్న ప్రతి ఉత్పత్తికి మారకపు విలువ ఉండదు. సరుకు మారకానికి అందు బాటులో పెట్టిఉండాలి. ఉత్పత్తి అయిన సరుకుకు సమాజంలో మారకపు విలువ ఉన్నంతవరకే మారకం జరుగుతుంది.

మానవ చరిత్రలోనే ఇప్పటి సమాజంలో మొదటిసారిగా ఉత్పత్తిలో అధిక భాగం సరుకులుగా మారాయి. అయితే పెట్టుబడి దారీ సమాజంలో కూడా అన్ని సరుకులు మారకం సరుకులన్నది నిజం కాదు. సాధారణ ఉపయోగ విలువ ఉన్న సరుకులు ఇప్పటికీ రెండు రకాలుగా ఉన్నాయి.

మొదటి రకంలో రైతులు తమ స్వంత వినిమయానికి ఉత్పత్తిచేసిన చోటే ప్రత్యక్షంగా ఉపయోగించే సరుకులన్నీ ఉన్నాయి.

పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో రెండో రకంలో కొన్ని సరుకులుకానివి, సాధారణ ఉపయోగపు విలువగలవి - ఇళ్లలో తయారుచేసిన వస్తువులు. చెప్పుకోదగ్గ స్థాయిలోనే మానవ శ్రమ ఈ తరహా గృహాలలో జరిగే ఉత్పత్తికి వినియోగించ బడుతున్నది దానిని వినిమయ వస్తూత్పత్తి గానే పరిగణిస్తున్నారు గాని సరుకుగా పరిగణించడంలేదు. ఒక సూప్ తయారు చేసినా, ఒక జుబ్బాకి గుండీ కుట్టినా అది ఉత్పత్తిలో భాగమే. అయితే ఈ ఉత్పత్తి అయిన సరుకు మార్కెట్లో మారకానికి రాదు. సరుకు ఉత్పత్తి ఆరంభం కాగానే పురుషులు శ్రమ చేసే విధానం మారి పోయింది. పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో (ఆ మాటకొస్తే ఇప్పటి సోషలిస్టు సమాజాలలో కూడా) ఇళ్లలో చేసే శ్రమలో అత్యధిక భాగం ఇప్పటికీ మార్కెట్ వ్యవస్థకి ముందున్న స్థాయిలోనే ఉంది. ఈ పనే మహిళలకి

కేటాయించబడింది. ఈ వాస్తవం నుండే మనం 'మహిళ' నిర్వచనానికి మూలాలు వెతకగలం.

సమాజానికి అవసరమైన ఉత్పత్తిలో ఇంట్లో శ్రమ, పిల్లల పెంపకాన్ని కలుపుకుంటే ఈశ్రమ పరిమాణం చాలా ఎక్కువ ఉంటుంది. కాని ఈ శ్రమ సాధారణంగా 'నిజమైన' శ్రమగా గుర్తించబడడం లేదు. ఇది వాస్తవానికి పెట్టుబడిదారీ సమాజానికి ముందున్న స్థాయి. ఇంటిపని 'ఆడవారి' పని అని ప్రత్యేకంగా అప్పచెప్పబడింది. అందువలన మహిళలను, గృహానికి, కుటుంబానికి అవసరమైన సాధారణ ఉపయోగ విలువగల నరుకులను తయారుచేసేవారిగా తాత్కాలికంగా నిర్వచించుకుందాము.

ఈ పనులు చేసే బాధ్యత మగవారు తీసుకోరు కాబట్టి ఈ తేడాలోనే రెండు సమూహాల మధ్య భేదం ఉంది. మహిళలు నరుకుల ఉత్పత్తి నుండి మినహాయించ

ఇంటిపని 'ఆడవారి' పని అని ప్రత్యేకంగా అప్పచెప్పబడింది. అందువలన మహిళలను, గృహానికి, కుటుంబానికి అవసరమైన సాధారణ ఉపయోగ విలువగల నరుకులను తయారుచేసేవారిగా తాత్కాలికంగా నిర్వచించుకుందాము.

ఈ పనులు చేసే బాధ్యత మగవారు తీసుకోరు కాబట్టి ఈ తేడాలోనే రెండు సమూహాల మధ్య భేదం ఉంది.

బడలేదన్నది గమనించండి. వేతన శ్రమలో వారుకూడా భాగస్వాములే. కానీ నిర్మాణపరంగా ఈ భాగంలో వారికి ఏ బాధ్యతా లేదు. వారిందులో చేసే శ్రమ అస్థిరమైనది.

కానీ మగవారు ఉత్పత్తికి బాధ్యులు. వారు సూత్రప్రాయంగా ఇంటిపనిలో బాధ్యులు కారు. ఉదాహరణకి, వారు ఇంటిపనిలో భాగస్వాములైతే ప్రత్యేకంగా చెప్పబడుతుంది. అవమానంగాను,

మగతనానికి భంగంగాను, ఆరోగ్యానికి హాని కలిగించేదిగాను చెప్పబడుతుంది. (1969 జనవరిలో వాంకోర్ సన్ పత్రికలో మొదటి పేజీలో బ్రిటన్లోని పురుషులు తమ ఆరోగ్యాన్ని ప్రమాదంలో పడవేసుకోడానికి కారణం వారు అత్యధిక కాలం ఇంటిపని చేయవలసిరావడం అనే ఒక కథనం వెలువడింది.)

మహిళను నిర్వచించే ఈ భౌతిక మూలాలలోనే మహిళను చులకనగా చూడడానికి కారణం ఇమిడి ఉంది. డబ్బే విలువలను నిర్ధారించే సమాజంలో మహిళలు డబ్బుతో సంబంధంలేని ఆర్థికచక్రంలో పనిచేస్తున్నారు. వారి పనికి డబ్బులు రావు కాబట్టి వారి పనికి విలువ లేదు. నిజానికది నిజమైన పని కానేకాదు. విలువలేని పనిచేసే మహిళలు, విలువగల డబ్బులకి పనిచేసే పురుషులకి సమానంగా చూడబడతారని అనుకోలేము.

(ఇంకా వుంది) అనువాదం : పి. కోటిరెడ్డి

కవిత

భారతమాత ?

- అన్నీక్స్ నీలము

దేశం

స్త్రీ అయ్యింది

స్త్రీ విగ్రహమయ్యింది

విగ్రహానికి

అఖండ జ్యోతుల

హారతి జరుగుతుంది

హారతివ్వడానికి

అందరూ పురుషులే

స్త్రీలను వెనక్కి నెట్టి

అందరితో పాటు ఆమె

అరిచింది

భారత్ మాతాకి జై

కొందరు ఆమెను వెనక్కి నెట్టారు

జనాల మధ్యకి ఆమె

త్రోసివేయబడింది

ఆమె చుట్టూ జనం

కొన్ని చేతులు ఆమె పిరుదులను

తాకాయి

కొన్ని చేతులు ఆమె వెనక ఎత్తుల్ని

తడిమాయి

ఆమె ఇంకా వెనక్కెళ్లింది

కొన్ని చేతులు ఆమె

నడుమును గిల్లాయి

అక్కడంతా భారత్ మాతాకి జై

అనే నినాదాలు

మిన్నంటాయ్

ఆమె వెనక్కెళ్లింది

జన సమూహాల నుంచి

బయటకొచ్చి

ఆ ఎత్తైన భారతమాత విగ్రహం

చూసింది

ఆమె కళ్లలో కన్నీళ్లు

భారతమాత విగ్రహం కళ్లలో కన్నీరు

విగ్రహం ఏడ్వడం

ఆమెకొక్కదానికే కనిపిస్తుంది

జై జై అనే నినాదాలు

ఆమె చుట్టూ సంకెళ్లను బిగిస్తుండటం

ఆమెకొక్కదానికే కనిపిస్తుంది.

దేశానికి మనిషి తత్వాన్ని, అందులోనూ

స్త్రీత్వాన్ని ఆపాదించడం దేశమంటే

మట్టికాదు, మనుషులు అనే భావనను

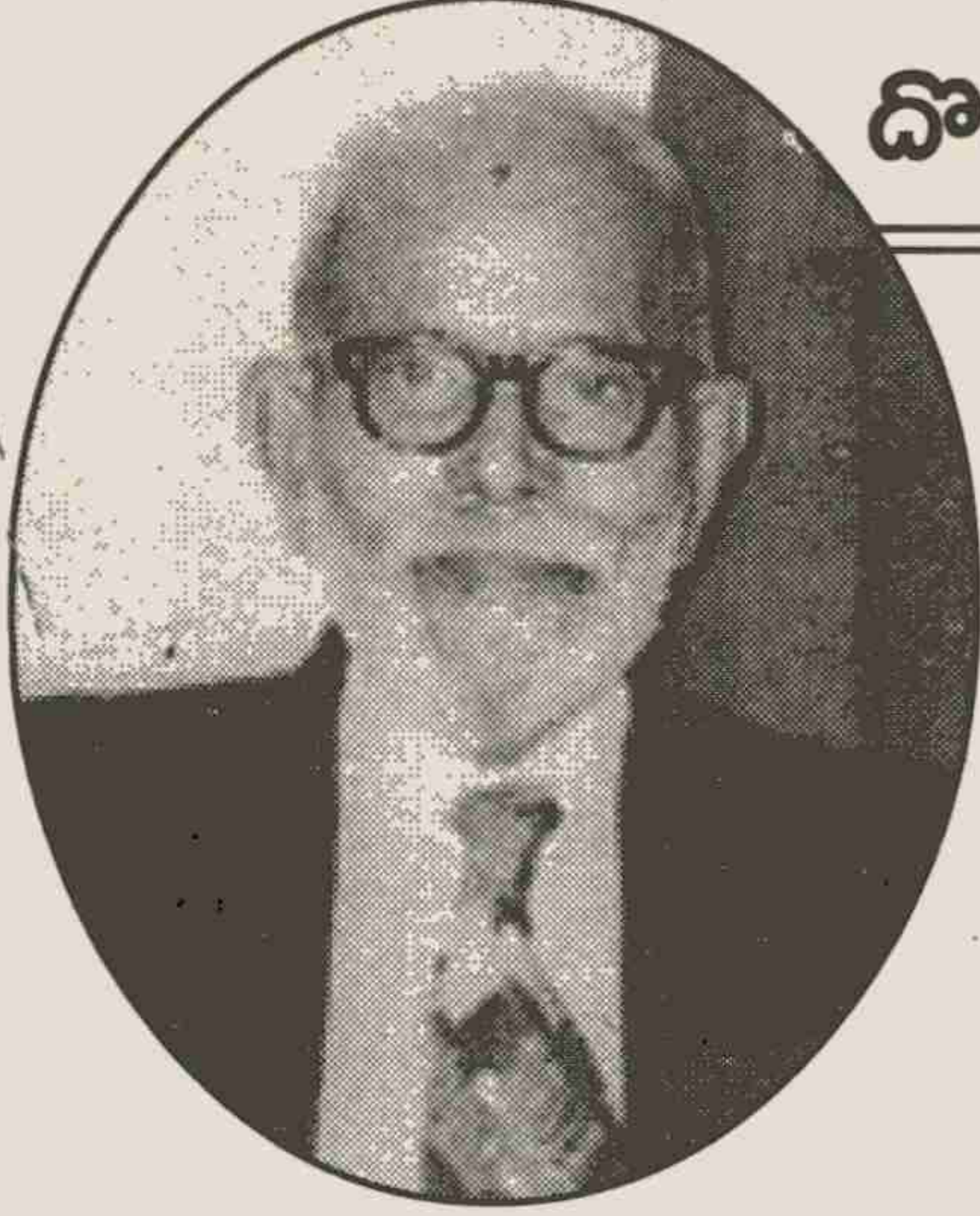
తగ్గించడానికే. స్త్రీకి తల్లి, చెల్లి, దేవత

అంటూ గౌరవ విశేషాలు చెబుతూనే

అణచిఉంచడానికి పితృస్వామిక

సమాజం ప్రయత్నిస్తుంది.

దొంగబాబాల పాలిట సింహస్వప్నం కోవూర్

ప్రజల్లో శాస్త్రీయభావనల పరివ్యాప్తి కోసం జీవితాంతం కృషి చేసిన కోవూర్ మనమధ్య లేని లోటు నేడు స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. నేడు దొంగబాబాలు, దొంగస్వాములు తమ సామ్రాజ్యాలను మరింత విస్తరించుకుంటూ, చివరికి దొంగనోట్ల వ్యాపారాలకు, హత్యలకు, లైంగిక అత్యాచారాలకు, దేశద్రోహ కార్యకలాపాలకు సైతం ఒడిగడుతున్నారు.

మరోవైపు కనీస విచక్షణ, హేతుబద్ధ ఆలోచనాధోరణి ప్రజల్లో తగ్గిపోతున్నది. జనవిజ్ఞానవేదిక వంటి సంస్థలు కోవూర్ ఆశయాలను ముందుకు తీసుకెళ్ళేందుకు ప్రయత్నించడం ఎంతైనా అభినందనీయం.

వర్తమాన భారతదేశం రకరకాల బాబాలు, స్వాములు, సిద్ధులు, మహర్షులు, భగవాన్లకు పెద్ద అడ్డాగా మారుతోంది. విదేశాల నుండి భక్తులు వచ్చి మనదేశంలోని బాబాలను దర్శించుకుంటూ భారతదేశం ఆర్జించిన 'ఆధ్యాత్మిక సంపద' ను వేనోళ్ల కొనియాడుతున్నారు. ఇక మన ఆధికారులు, నాయకులు, సినీతారలు, క్రికెటర్లు, గవర్నర్లు, రాష్ట్రపతులు బాబాల కాళ్ళు మొక్కుడానికి క్యూలు కడుతున్నారు. ఇన్ని రకాల భక్తి ప్రవాహాలు డ్రైనేజి స్కీమ్ లేక ఆధునిక సమాజానికి దేంజర్ గా మారుతున్నవేళ.. ఈ బాబాల బండారం బయటపెట్టి భారతీయ ఉపఖండంలోని ప్రజల మూఢభక్తిని

వదిలించడానికి జీవితాంతం కృషిచేసిన నిత్య కృషీవలుడు డాక్టర్ అబ్రహం కోవూర్. సెప్టెంబర్ 18న ఆ మహనీయుని 30 వ వర్సంతి.

ప్రజల అమాయకత్వాన్ని, అజ్ఞానాన్ని ఆసరాగా చేసుకుని దొంగ ట్రిక్కులతో వారిని మోసగిస్తూ, భగవాన్లుగా చెలామణీ అయ్యే దొంగబాబాల పట్ల సింహస్వప్నమై నిలిచాడు కోవూర్. తాము మహిమాన్వితులమని జనాల్ని నమ్మించడానికి బాబాలు, స్వాములు ప్రయోగించే మహేంద్రజాలాన్ని కోవూర్ స్వయంగా చేసి చూపి, వాటిలో సైన్సు తప్ప మహిమలేవీ లేదని ప్రజలముందు నిరూపించాడు. బెదిరింపులు, భౌతిక దాడులకు భయపడకుండా, వ్యక్తిగత ప్రలోభాలకు లొంగకుండా దొంగబాబాల బండారాల్ని బయటపెట్టి, శాస్త్రీయ భావజాలాన్ని ప్రచారం చేసిన కోవూర్ ఈ ఉపఖండంలోని ప్రజల సాంస్కృతిక వికాసానికి తోడ్పడ్డాడు. శ్రీలంకతోపాటు, మనదేశంలోను హేతువాద, ప్రజాసైన్సు ఉద్యమాల నిర్మాణానికి స్ఫూర్తినందించారు. అబ్రహం ధామస్ కోవూర్ 1898 ఏప్రిల్ 10న కేరళలోని పతానంతిట్ట జిల్లా, తిరువల్లూర్ లో జన్మించారు. స్థానికంగా వున్న క్రిస్టియన్ మత పాఠశాలలో స్కూల్ విద్యను పూర్తిచేసుకొని కలకత్తాలోని బంగబాసీ కళాశాలలో ఉన్నత విద్య నభ్యసించాడు. కొట్టాయం సి.యం.యస్. కాలేజిలో రెండు సంవత్సరాలు బోటనీ లెక్చరర్ గా పనిచేశాక 1928లో శ్రీలంకలోని జాఫ్నా సెంట్రల్ కాలేజిలో ప్రిన్సిపాల్ గా ఉద్యోగం రావడంతో శాశ్వతంగా అక్కడే స్థిరపడ్డారు. 1960, 70 దశకాల్లో భారతదేశంలో కోవూర్ విస్తృతంగా పర్యటించి దొంగబాబాలు, స్వాముల గుట్టు రట్టు చేస్తూ పలు ప్రసంగాలు, ప్రదర్శనలు

ఇచ్చాడు. బాబాల ఆశ్రమాల తలుపులు తట్టి, వారి మహిమలను తనముందు నిరూపించాలని సవాల్ చేసేవాడు. బాబాలు చేస్తున్న మోసాలను ప్రజలకు వివరించి చైతన్యపరిచేవాడు. 1976లో కోవూర్ భారత్ లో చేపట్టిన చివరి పర్యటనలో భాగంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పర్యటించాడు. చీరాల, విజయవాడ, హైదరాబాద్, వరంగల్ లో జరిగిన ఆయన సభలకు తెలుగు ప్రజలు పెద్దసంఖ్యలో హాజరై జేజేలు పలికారు. 1976లోనే పుట్టపర్తి సాయిబాబా బండారాన్ని బయటపెడతానని చెప్పాడు. ఆ ప్రకారమే సాయిబాబా విడిదిచేసిన బెంగుళూర్ వైట్ ఫీల్డ్ ఆశ్రమానికి ఆయన వెళ్లగా బాబా దొడ్డిదారిన ఉడాయించాడు.

మన దేశంలోని బాబాల్లో నత్య సాయిబాబా పేరుమోసినవాడు కాబట్టి మహిమల బండారాన్ని బయటపెట్టేందుకు కోవూర్ ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనపరిచారు. 1970 దశకంలో డాక్టర్ సూరి భగవంతం అనే ప్రముఖ అణుశాస్త్రవేత్త సత్యసాయిబాబాకు ప్రచారకుడిగా వ్యవహరించేవాడు. కేంద్ర ప్రభుత్వ శాస్త్ర సాంకేతిక సలహాదారు పదవికి ఎదిగిన ఆయన, పదవీ విరమణానంతరం బాబా అంతరంగికుడిగా మారి బాబా గురించి దేశ విదేశాల్లో ప్రచారం నిర్వహించాడు. 1973లో నాటి ఓ ప్రముఖ పత్రికలో సత్యసాయిబాబా సాక్షాత్తూ భగవంతుడి అవతారమేనని రాసిన భగవంతుంగారు జపాన్ లోని 'సీకో' గడియారాల కంపెనీ అధిపతి బాబా భక్తుడిగా మారిన వైనాన్ని ఉటంకించాడు. సీకో అధిపతి బాబా దర్శనానికి రాగా, సదరు సీకో కంపెనీ ప్రయోగాలు చేస్తూ, రహస్యంగా దాచిన ఓ కొత్త మోడల్ వాచీని బాబా గాల్లోంచి సృష్టించి సీకో అధిపతికి అందించాడని, దాంతో ఆ జపనీయుడు

సంభ్రమాశ్చర్యాలతో బాబా పాదాలమీద పడి దండంపెట్టాడని డాక్టర్ సూరి భగవంతం రాశాడు. భగవంతంసారు కథనంలో వాస్తవాలను బయటికి లాగాలని నిర్ణయించుకున్న కోవూర్, ఆ సీకో కంపెనీ చిరునామా కావాలని సూరిభగవంతంకు లేఖ రాశారు. నాలుగైదు లేఖల తరువాత కూడా భగవంతం నుండి సమాధానం రాకపోవడంతో శ్రీలంకలోని జపాన్ రాయబారి కార్యాలయం ద్వారా సీకో కంపెనీ చిరునామా సంపాదించి టోక్యోలోని ఆ కంపెనీ అధ్యక్షుడు షోజీ హట్టోరికి కోవూర్ లేఖ రాశారు. భగవంతం గారి కథనం వివరించి, ఇదంతా నిజమేనా తెలపండి అని కోరారు కోవూర్. 1973 నవంబర్ 8న కోవూర్కి ప్రత్యుత్తరమిచ్చిన హట్టోరి తాను కాని, తన కంపెనీ అధికారులు కానీ అసలు సాయిబాబాను కలవనేలేదని, భగవంతం గారు వల్లించింది పూర్తిగా కట్టుకథేనని తేల్చాడు. ఈ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలను కోవూర్ పత్రికల వారికివ్వడంతో బాబా శిష్యుల బండారం బయటి ప్రపంచానికి తెలిసిపోయింది.

1963లో ప్రపంచంలోని బాబాలు, స్వాములందరికీ అబ్రహం కోవూర్ చేసిన బహిరంగ నవాలు మహిమాన్విత వ్యక్తులుగా చెలామణి అవుతున్న వారి గుండెల్లో రైళ్లు పరుగెత్తించేవనడంలో ఏమాత్రం నందేహం లేదు. మన దేశంతోపాటు ప్రపంచమంతటా పత్రికల్లో ఆయన ఒక ప్రకటన ఇస్తూ, మహిమలుగా చెప్పబడే 22 అంశాలలో (గాలిలోంచి విబూది సృష్టించడం, నీటిని పెట్రోల్ లేదా సారాయిగా మార్చడం, నీటిమీద నడవడం వంటివి) ఏ ఒక్కటైనా తన ముందు వచ్చి నిరూపించి లక్ష రూపాయలు గెలుచుకోమని సవాల్ విసిరాడు. డబ్బుకోసం కాకపోయినా విమర్శకుల నోళ్లు మూయించడానికైనా తన సవాల్ను స్వీకరించాలని అప్పట్లో పేరుమోసిన బాబాలుగా చలామణిలో వున్న సత్యసాయి, ఆచార్య రజనీష్, మహేశ్

దొంగబాబాలు నియమించిన కిరాయి రౌడీమూకల బెదిరింపులకు సైతం భయపడకుండా వారి మోసాలను ధైర్యంగా ప్రజలముందుంచాడు.

ఇందిరాగాంధీ, సిరిమావో బండారు నాయకే లాంటి ప్రధానమంత్రులను సైతం నిలదీసి, వారిచేత నిజం ఒప్పించి బాబాల దుష్ప్రచారాలకు అడ్డుకట్ట వేశాడు. దయ్యాల సంచరిస్తున్నాయని పుకార్లు పుట్టిన ఇళ్లలోకి, స్కూలల్లోకి అర్ధరాత్రి ఒంటిరిగా వెళ్లి వస్తుండేవాడు. జ్యోతిషం, వాస్తు, కుండలినీ, చేతబడి పేరుతో అమాయకులను దగా చేస్తున్న మోసగాళ్లను ప్రజలముందు దోషులుగా నిలబెట్టాడు.

యోగి, హజ్రత్ ఆలీ, యూరీగెల్లర్, చిన్మయానందలను కోరాడు. కోవూర్ మరణానంతరం కేరళకు చెందిన ప్రేమానంద్ ఆ బాధ్యతలను చేపట్టాడు. భగవంతుని అవతారాలుగా తమని తాము వర్ణించుకుంటూ, విచక్షణాజ్ఞానాన్ని కోల్పోయిన భక్తుల ముందు శివలింగాలు, విభూతులు సృష్టించే స్వాములెవరూ నేటివరకు కోవూర్ సవాల్ను ఎదుర్కొనే ధైర్యం చూపలేకపోయారు. డాక్టర్ కోవూర్ బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. సైకియాట్రిస్ట్గా ఎందరో రోగుల మానసిక రుగ్మతలను వదిలించాడు. మెజిషియన్గా మారి దొంగ స్వాముల ట్రిక్కులను తానుచేసి, సభికులచేత చేయించి “మహిమల” వెనుక వున్న సైన్సును వివరించి చెప్పేవాడు. ప్రపంచమంతటా పర్యటించి తన సునిశిత పరిశీలనాధృష్టి శాస్త్రీయదృక్పథాలను అద్భుత వాక్పటిమను జోడించి ఎందరినో ప్రభావితులను చేసి మూఢాచారాల నిర్మూలనకు కృషి చేశాడు. దొంగబాబాలు నియమించిన కిరాయి రౌడీమూకల బెదిరింపులకు సైతం భయపడకుండా వారి మోసాలను ధైర్యంగా ప్రజలముందుంచాడు.

ఇందిరాగాంధీ, సిరిమావో బండారు

నాయకే లాంటి ప్రధానమంత్రులను సైతం నిలదీసి, వారిచేత నిజం ఒప్పించి బాబాల దుష్ప్రచారాలకు అడ్డుకట్టవేశాడు. దయ్యాల సంచరిస్తున్నాయని పుకార్లు పుట్టిన ఇళ్లలోకి, స్కూలల్లోకి అర్ధరాత్రి ఒంటిరిగా వెళ్లి వస్తుండేవాడు. జ్యోతిషం, వాస్తు, కుండలినీ, చేతబడి పేరుతో అమాయకులను దగా చేస్తున్న మోసగాళ్లను ప్రజలముందు దోషులుగా నిలబెట్టాడు. కోవూర్ రాసిన ‘బిగాన్ గాడ్మెన్’ ‘గాడ్స్ డెమాన్స్ అండ్ స్పిరిట్స్’ అనే పుస్తకాలు పలు ముద్రణలు పొంది నేటికీ పాఠకుల ఆదరణ పొందుతున్నాయి.

శ్రీలంక హేతువాద సంఘానికి 1960 లో అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికైన కోవూర్ ‘వరల్డ్ యూనియన్ ఆఫ్ ప్రి థింకర్స్ కు ఆసియా అధ్యక్షుడిగాను వ్యవహరించారు. క్రిస్టియన్ కుటుంబంలో జన్మించిన కోవూర్ క్రిస్టియన్ మతాచారాలను పూర్తిగా వదిలించుకున్నాడు. ఆయన జీవితంలో ముఖ్య ఘట్టాలను వేద పండితులు చెప్పిన దుర్ముహూర్తంలోనే ప్రారంభించారు. ప్రజల్లో హేతువాదాన్ని మరియు మనుషులందరూ సమానులేనన్న గౌతమబుద్ధుని ఆయన అభిమానించే వారు. 1978 సెప్టెంబర్ 18 న అబ్రహం కోవూర్ మరణించారు. తన దేహాన్ని మెడికల్ కాలేజికి దానమిచ్చారు. కోవూర్ కుటుంబ సభ్యులు ఆయన చివరి కోరికను పూర్తిగా నెరవేర్చారు.

మరోవైపు కనీస విచక్షణా, హేతుబద్ధ ఆలోచనాధోరణి ప్రజల్లో తగ్గిపోతుంది. మతంపేరుతో జరుగుతున్న మోసాలను, మూఢాచారాలను నిర్మూలించి, ఒక మానవతావాద వ్యవస్థ నిర్మాణానికి కృషిచేయడమే తన జీవితాశయంగా భావించారు కోవూర్. అబ్రహం కోవూర్ స్ఫూర్తితో ప్రగతిశీల శక్తులు, హేతువాదులు, ఉద్యమకారులు, దృఢదీక్షతో కృషి చేసినప్పుడే పరిస్థితిలో మార్పు తీసుకురాగలం. మహనీయులు కోవూర్కు అదే నిజమైన నివాళి.

*

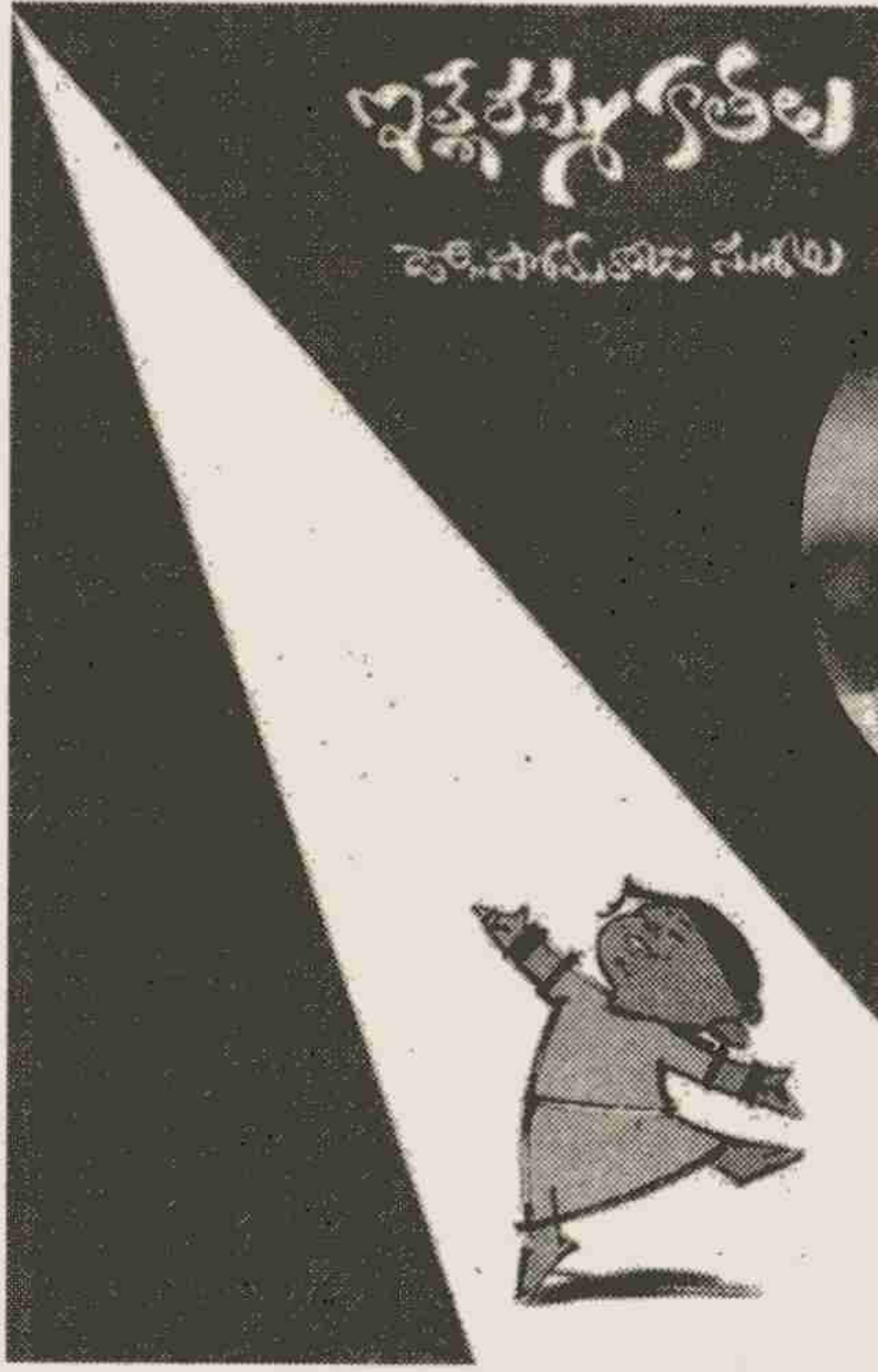

కొన్ని సమయాలు గడిచిపోయే సమయంలో అవి ఏం ఇచ్చి వెళ్ళాయో అర్థం కాదు. చెదిరినట్టుగా ఉండే దారాలను, బట్టకు కుట్టుగా అతుక్కుపోయిన దారాలను, ఉండలో సూదితోపాటు ఉండిపోయిన దారాలను కలిపితే తప్ప అవి సృష్టించగలిగిన సత్తువ బోధపడదు.

తెలుగు కథకు సంబంధించి 1995-2000కు మధ్య ఉన్న కాలం చాలా ముఖ్యమైనది.

ఈ సమయంలోనే ఆంధ్రజ్యోతి వీక్షిలో సోమరాజు సుశీల గారి 'చిన్న పరిశ్రమలు-పెద్ద కథలు' సిరీస్ మొదలయ్యాయి. కథలు చెప్పేవారు అంతటా ఉంటారు. కాని చెవి ఉన్న శ్రోత ఉన్నప్పుడు జరిగే మేలు ఇది. అబ్బూరి వరద రాజేశ్వరరావు గారి ద్వారా పరిచయమైన సోమరాజు సుశీలగారు మాట్లాడే తీరు, జరిగిన ఘటన చెప్పే విధానం విని నామిని ఉత్సాహపరచగా కలం అందుకుని కథలు రాశారు. సీరియస్ కథా వస్తువును లేదా సాదాసీదా మధ్యతరగతి జీవనాన్ని లేదా నాటకీయమైన వేదనను రాసే రచయిత్రులు ఎక్కువ శాతం ఉన్న రోజులలో ఒక సైంటిస్ట్, పారిశ్రామిక వేత్త అయిన రచయిత్రీ స్వీయ అనుభవాలు కథలుగా మలచడం, అది కూడా కుప్పుస్వామి మేడ్ డిఫికల్టీలా కాకుండా నవ్వొచ్చేలా, ఆ వృత్తి సమస్యలకు ఏడవలేక నవ్వేలా రాయడం ఆ

కథలు సక్సెస్ కావడానికి కారణం.

ఇదే ధోరణిలో నామిని 'ఇల్లెరమ్మ కథలు' మరింత ఉత్సాహంగా ప్రచురించాడు. తెలుగులో స్వీయకథలను అంతవరకూ పురుషులే రాశారు. స్త్రీలు రాయలేదు. అలా తెలుగులో ఆ ఘనతను సొంతం చేసుకున్న రచయిత్రీ సోమరాజు సుశీలగారు. ఒక బాలిక దృష్టికోణం నుంచి ఒక కాలపు సమాజాన్ని వ్యాఖ్యానించడం, అది ఒక ముఖ్యమైన డాక్యుమెంట్ గా మిగలడం ఆ కాలంలోనే సాధ్యమైంది.

సోమరాజు సుశీల ఒక సెలబ్రేటెడ్ రచయిత అయ్యారు. బాపు, రమణలు ఆమె అభిమానులు అయ్యారు. భిన్న నేపథ్యాలు,

ఇల్లెరమ్మగారికి సెలవు

సాంస్కృతిక వారసత్వం ఉన్న మేమిరువురం ఒకే సమయంలో మొదలయ్యా మన్న బాదరాయణ బంధంతో

కథల్లో ఉత్సాహంగా పని చేశాం.

నామిని, నేను ఒకసారి ఆమె ఇంటికి భోజనానికి వెళ్లాం. చాలా రాత్రి వరకు కబుర్లు చెప్పుకున్నాం.

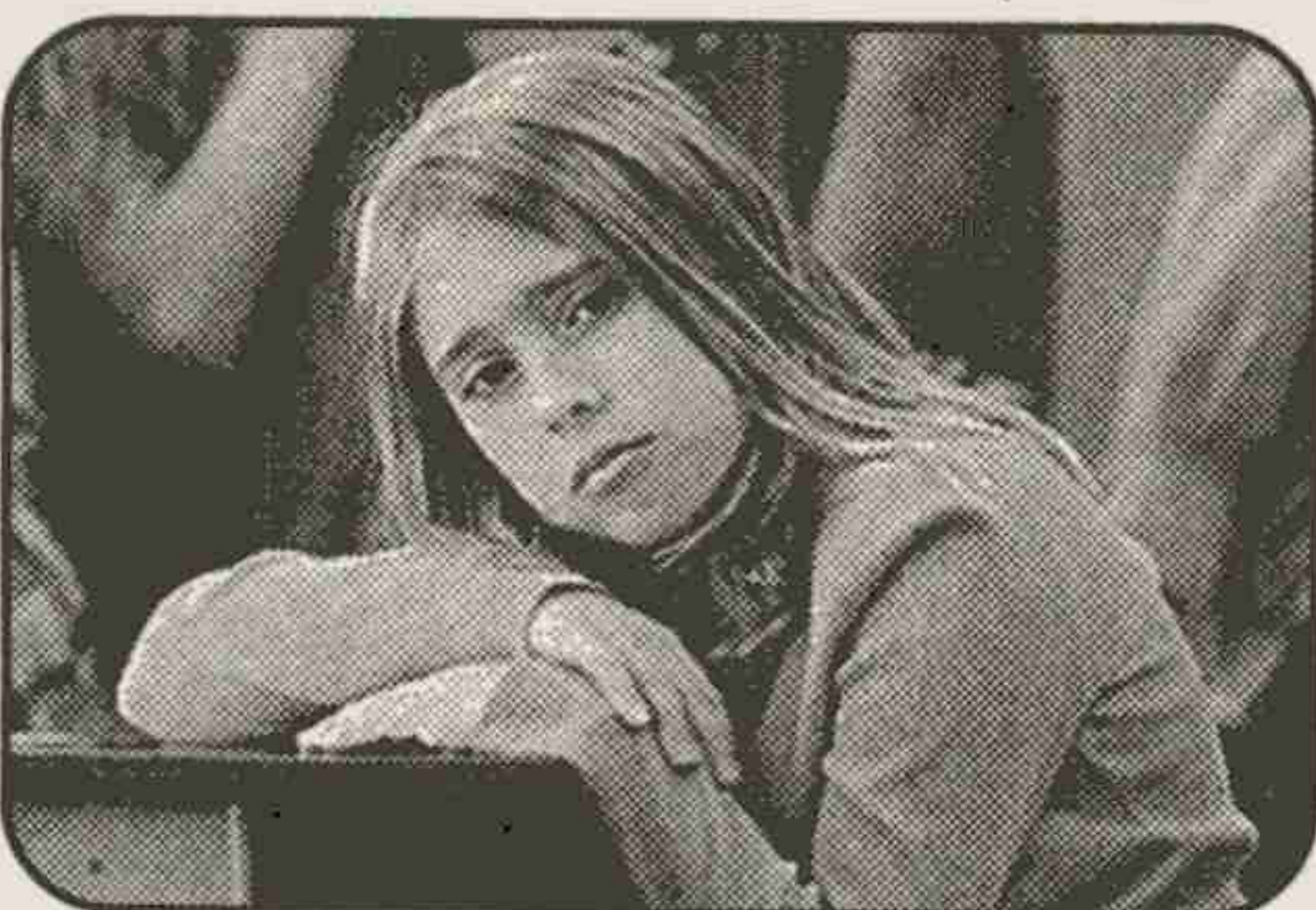
'పాతికేళ్ల కుర్రాళ్లు మీరు. ఈ వయసులోనే ఎక్కువ రాసేయండి. వయసు పెరిగేకొద్దీ వ్యావకాలు చుట్టూముట్టి రాయవలసినంత రాయలేం' అని ఆమె నాకు సలహా ఇచ్చారు.

తెలుగు కథల్లో నేటికీ స్వీయకథల ధోరణి బలంగా ఉంది. మొన్నటి వంశీ 'పసలపూడి' కథలు, నిన్నటి ఇండస్ మార్టిన్ 'కటికపూలు' కథలు ఇందుకు ఉదాహరణ. వీటన్నింటికీ భూమిక వేసింది ఆ ఐదేళ్ల కాలమే.

ఆ కాలంలోని రచయితలను, అందుకు ప్రేరేపకులైన వ్యక్తులను ఇటువంటి సందర్భాలలో తలుచుకోవాలి. తెలుసుకోవాలి. ఈ ధోరణిలో రాయాలనుకునేవారు ఈ పెట్టె తెరిచి చూసి, కొత్త పెట్టె తయారీకి కలం అందుకునేలా చేయగలగాలి. ✱

తల్లుల వేధింపులతో

పిల్లల మెదడుకు దెబ్బ

కన్న తల్లులు తమ పిల్లలతో దురుసుగా ప్రవర్తిస్తే వారి ఎదుగుదలపై తీవ్ర ప్రతికూల ప్రభావం పడే ముప్పు ఉందని తాజా అధ్యయనం ఒకటి హెచ్చరించింది. తల్లులు తరచూ తిడుతూ వేధింపులకు గురిచేస్తే పిల్లల మెదళ్లలోని హిప్పోకాంపస్, అమిగ్డల భాగాలు కుంచించుకుపోతున్నట్లు గతంలో పలు అధ్యయనాలు గుర్తించాయి. న్యూయార్క్ విశ్వవిద్యాలయం పరిశోధకులు తాజాగా ఈ అంశంపై మరింత లోతైన అధ్యయనం చేసి ప్రతికూల ప్రభావాన్ని స్పష్టంగా నిర్ధారించారు. పైగా దురుసుగా ప్రవర్తించే తల్లులకు దూరంగా ఉండేందుకు పిల్లలు మొగ్గుచూపుతున్నట్లు గుర్తించారు.

(ఈనాడు సౌజన్యంతో)

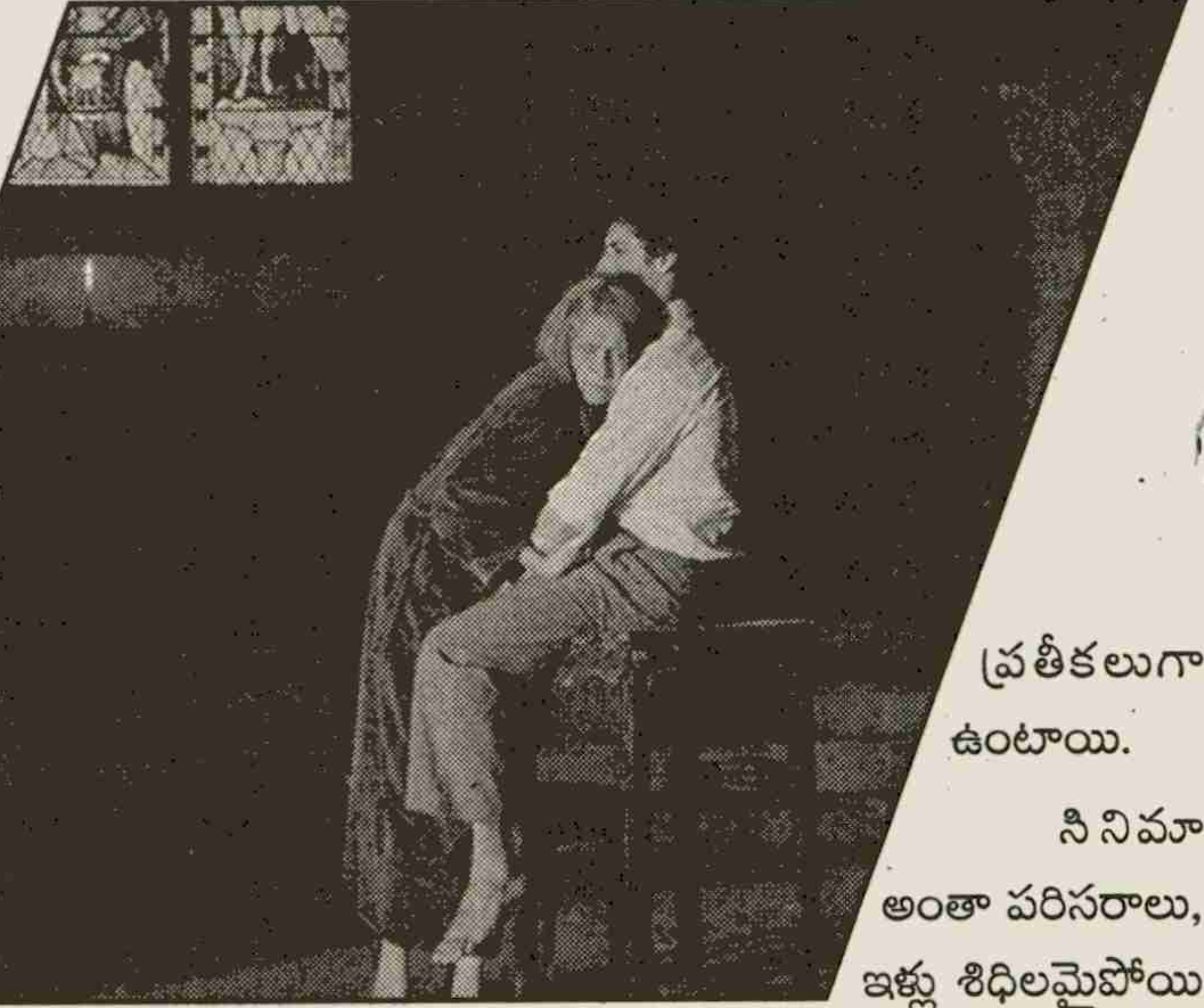

మిణుగురు ఓ ప్రేమ కథ

విఫల ప్రేమకథలు సినిమాలుగా ఎన్నో వచ్చాయి. ప్రేమ 'వస్తువు'గా వేలాది మందికి కోట్లాది డబ్బు సంపాదించి పెట్టింది. కానీ 'జొనకి' బెంగాలీ సినిమా డబ్బుకోసం తీసిందికాదు. డబ్బు వద్దనుకొని తీసిన సినిమా. "జొనకి" అంటే మిణుగురు పురుగు అని బెంగాలీలో అర్థం అట. ఈ సినిమా కథానాయిక 80 ఏళ్ల వృద్ధురాలు. ఆమె ప్రేమకథలో, యవ్వనంలో బాల్యంలో కూడా ఈ 80 ఎనబై ఏళ్ల వృద్ధురాలే కనిపిస్తుంది. అదే ఈ సినిమా పత్యేకత. మరణ శయ్యమీద ఉన్న కథానాయకురాలి జ్ఞాపకాలు, ఆలోచనలు, ఊహలు కలగలిపి తీసిన సినిమా.

యవ్వనంలో తాను ప్రేమించిన క్రిష్టియన్ ప్రేమికుడిని, అరిస్టోక్రాట్ హిందూ కుటుంబానికి చెందిన కథానాయిక రక రకాల కారణాల వలన పెళ్లి చేసుకోలేక పోతుంది. తండ్రి అనారోగ్యం, మరణం తల్లిని అనేకానేక సమస్యల్లో నెట్టి కూతురి వివాహ విషయంలో సరైన నిర్ణయం తీసుకోకుండా చేస్తుంది. ఆమె ప్రియుడు రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో చేరిపోతాడు. అయిష్టంగా జరిగిన పెళ్లి, తరువాత అయిన గర్భవిచ్ఛిత్తి భార్య భర్తల మధ్య దూరం పెంచి, ఆ వివాహాన్ని విఫలం చేస్తాయి. చాలా మామూలు కథే. చాలా ఇళ్లల్లో మనం చూస్తున్న కథే. కానీ దర్శకుడు తనదైన శైలిలో ఈ సినిమాకు ప్రత్యేకత తీసుకొచ్చాడు.

సినిమా అంతా ఆమె నోస్టాలిజియాతో నడుస్తుంది. నోస్టాలిజియాను ఈ సినిమా ఒక అందమైన జ్ఞాపకంగా కాకుండా అది వాస్తవికంగాను, ఆమెను వెన్నాడి వదిలిపెట్టని దుఃఖంగాను, నిరాశగాను, అప్పుడప్పుడూ కొంత ఆశగాను ఉంటుంది. ఆమె జ్ఞాపకాలలో ఆమె ప్రేమించిన ప్రేమికుడు చాలావరకు యువకుడుగానే కనపడతాడు. అతని సమక్షంలో ఉండే ఆమె మాత్రం ఇప్పటి 80 ఏళ్ల వృద్ధురాలే. తన జీవితంలోని వ్యక్తులను తనకు ఇష్టమైన పద్ధతిలో గుర్తుపెట్టుకొంటుంది. అలాగే ఊహించు కొంటుంది. భర్త ఎప్పుడూ నడి వయస్కుడే. తల్లి, తండ్రి ఎప్పుడూ యవ్వనంగానే వుంటారు. కథ మధ్యమధ్యలో తననుండి వేరైపోయిన ప్రియుడు ఆమెకు ఒక్కోసారి కనబడి, తను ఆర్తితో కౌగలించుకొన్నా చలనంలేకుండా ఉంటాడు. ఇంకొకసారి ఆ ప్రియుడు పెద్దవాడై, ఒక మంచి ఇంట్లో ఉంటూ తనకోసం అన్ని చోట్ల వాకబు చేస్తున్నట్లు ఊహించు కొంటుంది. చివరి సీనులో మరణ శయ్యమీద ఉన్న ఆమెను వెతుక్కుంటూ వచ్చి, నారింజపళ్లు తీసుకొని వచ్చినట్లు ఊహించుకొంటుంది. నారింజపళ్లు వారి ప్రేమకు మొదటి నుండి

ప్రతీకలుగా ఉంటాయి.

సినిమా అంతా పరిసరాలు, ఇళ్లు శిథిలమైపోయి

కనిపిస్తుంటాయి ఆమెకు. బహుశా వర్తమానాన్ని, గతాన్ని వేరు చేయలేకపోయిన ఆమె సందిగ్ధతలో ఉంటుంది. అలాంటి స్థితి అందరికీ వుంటుంది. ఈ సినిమాలో ప్రతి దృశ్యం కుంచెతో గీసిన ఒక అందమైన చిత్రమే. కథానాయికురాలి ప్రపంచంలోకి మనల్ని అలవోకగా తీసుకొని పోయే టెక్నిక్ దర్శకుడు ఉపయోగించాడు.

దర్శకుడు 'ఆదిత్య విక్రమ్ సేన్ వర్మ' ముప్పైఅయిదేళ్ళవాడు. అతను 2014లో తీసిన 'లేబర్ ఆఫ్ లవ్' (గతంలో పరిచయం చేశాను) సినిమా అనేక అవార్డులు అందుకొన్నది. ఈ సినిమాలో ఒక్క డైలాగ్ కూడా లేదు. ఈ సినిమాలో సంభాషణలు ఉంటాయి కానీ- చాలా క్లుప్తంగా, సినిమా అర్థం అవటానికి అవసరం అయ్యేటట్లు మాత్రమే ఉంటాయి. సినిమాల పట్ల ఒక పేషన్ ఉన్న వ్యక్తి ఆదిత్య విక్రమ్ సేన్ వర్మ. తనకు ఎంతో అనుబంధం ఉన్న అమ్మమ్మ కోమాలో గడిపిన చివరి నాలుగు రోజులు ఏమి ఆలోచించి ఉంటుందో ఊహించి తీసిన సినిమా. అమ్మమ్మ జీవితాన్ని బాగా అర్థంచేసుకొన్న ఆదిత్య దానికి ఒక సంచలన రూపం ఇచ్చాడు. ఈ సినిమా ఒక స్త్రీ వ్యక్తిగత అనుభవం ఎంతమాత్రం కాదు. ఆమె జ్ఞాపకాలు, ఊహలు ఇక్కడి అనేక మహిళల ఉమ్మడి భావనలే. వాటికి నిజాయితీతో కూడిన రూపం ఇవ్వడమే కాదు, సంక్లిష్టమైన మహిళల ఆలోచనా స్రవంతిని ఉన్నదున్నట్లుగానే చూపిస్తూనే అర్థం చేయించాడు.

ఈ సినిమాను దుఃఖంగా ఉన్నప్పుడూ, ఆ దుఃఖానికి కారణం తెలియనప్పుడూ చూడమని ఇందులో ఆమె ప్రియుడుగా నటించిన జిమ్ శర్చ్ సలహా చెప్పాడు. కథానాయికగా నటించిన లోలిత చటర్జీ నటన అద్భుతం. ఆమె ఈ సినిమా విడుదల అయ్యాక గతసంవత్సరం మరణించింది. ఆమె వయసు 81 సంవత్సరాలు. చివరి మాట. ఈ సినిమా నెట్ ఫ్లిక్స్ లో ఉంది.

పోతులూరి వీరబ్రహ్మేంద్రస్వామి పైన చాలా ఏళ్ల కిందట డా. ఎమ్. వినోదిన రాసిన పరిశోధన గ్రంథం పైన కొంతమంది విశ్వబ్రాహ్మణులు విరుచుకుపడ్డారు. ఈ తాజా రగడ నేపథ్యంలో అసలు ఆ కులం బహుజనుల కిందికి వస్తారా, రారా అనే అంశం గురించి బోల్లోజు బాబా (యానాం) రాసిన వివరణాత్మక వ్యాసం ఇది..

విశ్వబ్రాహ్మణులు ఎవరు?

భారతదేశ మత చరిత్రను రెండు రకాలుగా విభజించుకోవాలి. ఒకటి వేదాలకు పూర్వ మత చరిత్ర, రెండు వేదాల ఆవిర్భావం తరువాతి మత చరిత్ర. వేదాలకు పూర్వ మత చరిత్ర 1750 వరకూ జరిగిన చరిత్రగా గుర్తించారు. ఇందులోనే సింధులోయ నాగరికత కొన్ని స్థానిక మతాలు వృద్ధిచెందాయి. కాలక్రమేణా జైన, బౌద్ధ మతాలు విస్తరించాయి.

వేదకాలానంతర హిందూ మతం 6 వ శతాబ్దం నాటికి విస్తరించి ప్రముఖ మతంగా ఆవిర్భవించింది. 8వ శతాబ్దంలో ఆదిశంకరాచార్యుడు అద్వైత సిద్ధాంతంతో దేశమంతా పర్యటించి, వెళ్ళినచోటల్లా గుళ్ళను స్థాపించి హిందూ మతానికి ప్రచారం కల్పించాడు. అలా 12 వ శతాబ్దం వరకూ హిందూ, బౌద్ధ, జైన మతాలన్నీ సమాజంలో సమాదరణ పొందుతుండేవి. మూడు మతాలు దాదాపు పక్కపక్కనే సహజీవనం చేసాయి. అప్పట్లో హిందూ బ్రాహ్మణులు, జైన బ్రాహ్మణులు, బౌద్ధ బ్రాహ్మణులు (శ్రమణులు) అని విడివిడిగా ఉంటూ ఆయా మత సేవలు చేస్తుండేవారు.

భూమి నుండి వచ్చే ఆదాయంలో వీరికి వాటా ఉండేది. వీరు కాక చార్యకులనబడే నిరీశ్వరవాదులు కూడా మనుగడ సాగించారు. వీరందరిమధ్యా శతృత్వాలు ఉండేవని పదకొండవ శతాబ్దపు పర్షియన్ యాత్రికుడు రికార్డు చేసాడు. ఈ మత ఘర్షణలలో బౌద్ధ, జైన, చార్యక మతాలు నిర్మూలించబడ్డాయి. హిందూ మతం ప్రధాన మతంగా మిగిలింది. ఈ తతంగం దాదాపు అయిదారువందల ఏళ్ల పాటు జరిగింది.

నేటి దళిత, బహుజన కులపురాణాలను పరిశీలిస్తే అనేక ఆశక్తి కరమైన విషయాలు తెలుస్తూంటాయి. చాలా వాటిలో ఆయాకులాల మూల పురుషుడు చక్రవర్తి అని,

గొప్ప సామ్రాజ్య నిర్మాత అని, ఈ సృష్టికే మూల పురుషుడు అని అనేక ఉక్తులు కనిపిస్తాయి. వీటి సత్యాసత్యాలను ఉత్త అతిశయోక్తులుగా అనుకోలేం.

బహుశా వీరందరూ నిర్మూలించబడిన జైన, బౌద్ధ, చార్యక వంశీయులు అవ్వచ్చు అనే విషయాన్ని కూడా తృణీకరించలేం. మతవరంగా ప్రాధాన్యతకోల్పోయాకా సామాజికంగా దస్యులుగా మిగిలిపోయి, శూద్రులుగా పిలువబడిన నాలుగవ వర్ణపు సమూహమే - ఒకనాటి వేదపూర్వకాల ప్రిమిటివ్ మతాలకు చెందిన వారై ఉండవచ్చుననే అభిప్రాయం చరిత్రకారులలో ఉంది. ఈ నేపథ్యంలోంచి ప్రస్తత విశ్వబ్రాహ్మణ వివాదాన్ని రెండు కోణాల్లోంచి పరిశీలించొచ్చు. నేటి విశ్వబ్రాహ్మణులు ఒకనాటి జైనులా?

తెలుగునాట జైన మతం ఒకప్పుడు విస్తారంగా విలసిల్లింది. వెంగి, భట్టిప్రోలు, కళింగ, ఉదయగిరి, బోధన్, నల్గొండ, విజయవాడ, కడప, విశాఖపట్నం, పెనుగొండ, నెల్లూరు జిల్లాలలో పురావస్తు శోధనల్లో జైన మత శకలాలు విరివిగా లభిస్తున్నాయి.

ఆంధ్రదేశంలో పన్నెండవ శతాబ్దం నాటికి - విశ్వబ్రాహ్మణులు, జైనులు గ్రామాలలో కరణాలుగా చేసేవారు. హిందూ మతవ్యాప్తి జరగాలంటే వీరిని తొలగించి వారి స్థానంలో బ్రాహ్మణులను నియమించటం అప్పటికి రాజకీయ అవసరం. దీని కొరకు బెనారస్, హెయసల, యాజ్ఞవల్క్య తమిళ్, కాయస్థ బ్రాహ్మణులను గుంటూరు జిల్లాలో అధికారిక పదవులలో నియమించటం జరిగింది. వీరి సంఖ్య తక్కువ..

అలా నియమింపబడిన బ్రాహ్మణులలో ఆరువేలమందిని ఒక సారి, మూడువేల మందిని ఒకసారి కరణాలుగా నియోగింప చేసిన ఉదంతం ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించి ప్రత్యేకమైనది.

అంత పెద్ద సంఖ్యలో ఖాళీలు సృష్టించాలంటే అప్పటికి కరణీకాలు చేస్తున్న అన్యమతస్థులను తొలగిస్తే తప్ప సాధ్యం కాదు.

ఈ ఉన్నాదం తగునా?

జైన బ్రాహ్మణులకు, హిందూ బ్రాహ్మణులకు ఒక మోసమారిత నమన్య ఇచ్చి పరిష్కరించలేదని వేలమంది జైన బ్రాహ్మణులను గానుగ తొక్కించిన కథ ఒకటి మెకంజీ కైఫీయత్తులలో లభిస్తున్నది.

“ఆఖరి కాకతీయ రాజు జైనులను గానుగలో తిప్పించి చంపించాడు. రెడ్డి రాజులు కూడా హిందూవేతర మతస్థులను ఊచకోత కోయించారు.

కుల పురాణంలో చెప్పినట్లు చరిత్రలో విశ్వబ్రాహ్మణులు, వేదాలకంటే ముందునించే ఉండటం, కరణాలుగా పనిచేయటం నిజమే అయితే వారు వేదకాలం కంటే ప్రాచీనమైనదని చెప్పబడే జైనమతానికి చెందిన వారని అనుకోవటానికి ఆస్కారం ఉంది. 12వ శతాబ్దంలో ఈ ఊచకోతలకు వెరసి జైన మతాన్ని వదిలేసి హిందూ మతం లోకి మారి ఎందరో ఉండవచ్చు.

వీరబ్రహ్మేంద్రస్వామి కాళికాంబ శతకంలో కనిపించే - బ్రాహ్మణ ధిక్కారం, విగ్రహారాధన నిరసన, కులవ్యవస్థను నిరాకరించటం, మనుషులందరూ ఒక్కటే అని భోధించటం, హిందూ దేవుళ్లను ప్రస్తావించకపోవటం - లాంటి విషయాలన్నీ హిందూ మతాన్ని అన్యమేతంగా భావించి ప్రవచించినవే అనే ఊహ తార్కికమే అవుతుంది. రామాయణంలో రామసేతును నిర్మించిన విశ్వకర్మ కొడుకైన “నల” జైనుడని జైన పురాణాలు చెపుతున్నాయి. విశ్వబ్రాహ్మణులు సాంస్కృతికజీషనుకు గురయిన శూద్రులు. హిందూమతంలో నాలుగే వర్ణాలు ఉన్నాయి. అవి బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య,

శూద్ర వర్ణాలు.

విశ్వబ్రాహ్మణులు అంటే బంగారు పని వారు మాత్రమే కాదు. కంచర, కమ్మర, వడ్రంగి, శిల్పకార లాంటి చేతి వృత్తుల వారు. వీరందరిలో స్వర్ణకారులకు కాస్త సమాజంలో మెరుగైన జీవనం ఉండేది. ఎందుకంటే వీరు ఎలైట్ ప్రజల అవసరాలు తీరుస్తుంటారు కనుక.

ఈ స్వర్ణకారులు, కొంతమేరకు శిల్పులు-ఇతర కులాల వలెనే గురయ్యారు. అంటే బ్రాహ్మణులను అనుకరించటం -శాకాహారం, జంధ్యం, ఆచారవ్యవహారాలు లాంటివి పాటించటం. (నేడు కార్పొరేట్ సంస్కృతిలో అందరూ సూటూ బూటూ వేసుకొని, స్పూను ఫోర్కులతో బర్గర్లు, పిజ్జాలు తింటున్నట్లు) మిగిలిన పంచవృత్తుల వారు పెద్దగా బ్రాహ్మణీకరణకు పోలేదు. వారికి మనుగడే ప్రశ్నార్థకం. కనుక. ఇక రిజర్వేషన్ల అంశానికి వస్తే వీరందరూ చేతి వృత్తుల వారు. ఆధునిక కాలంలో చేతి వృత్తులన్నీ దాదాపు అంతరించి పోయాయి. దానిలో కుల ప్రాధాన్యత కూడా పోయింది. (ఉండాలని నా ఉద్దేశం కాదు). అందుచే వీరిని చేతి వృత్తులు కోల్పోయిన కులాల సమూహంలో చేర్చి రిజర్వేషన్లు

ఇక ప్రస్తుత వినోదినిగారిపై జరుగుతున్న దాడిని నేను ఖండిస్తున్నాను. వారు ఎంతో లోతైన విశ్లేషణ చేసి వీరబ్రహ్మాండ స్వామిని ఒక సంఘ సంస్కర్తగా శాస్త్రీయంగా నిరూపించారు. ఇంతకాలం కాలజ్ఞాన కవిగా వేసిన ముద్రను తొలగించినందుకు వారికి మనం రుణపడాలి. ఆ విషయంలో ఆమెతో అప్పట్లో మాట్లాడి అభినందించాను కూడా.

శూద్ర అన్న పదం ఎంత మాత్రం తప్పు కాదు. ఎందుకంటే అది ఉత్పత్తి కులాలలో మనల్ని ఉంచుతుంది కులాలలో మనల్ని ఉంచుతుంది.

ఇస్తున్నారు.

దీనికి వీరి బ్రాహ్మణీకరణకు సంబంధం లేదు. ఈ రెండిటిని కలిపి చాలామంది కన్ఫ్యూజ్ అవుతారు.

విశ్వబ్రాహ్మణులు / పంచవృత్తికారులు నిచ్చిన మెట్లలో శూద్రులే. ఎందుకంటే పూర్వ వ్యవస్థలో ఒక వడ్రంగో, కంచరో, కంసాలో వూరు దాటి పొరుగుగూరుకు వెళ్ళే స్వాతంత్ర్యం ఉండేది కాదు. ఒక వేళ పారిపోతే చేతులు నరికే వారు. మిడివియల్ చరిత్రలో వీరూ ఇతర శూద్ర, అతిశూద్ర

కులాలలాగ బానిసజీవితాన్ని గడిపారు. శిల్పులు సంచార జీవనం గడిపేవారు.

ఇక ప్రస్తుత వినోదినిగారిపై జరుగుతున్న దాడిని నేను ఖండిస్తున్నాను. వారు ఎంతో లోతైన విశ్లేషణ చేసి వీరబ్రహ్మాండ స్వామిని ఒక సంఘ సంస్కర్తగా శాస్త్రీయంగా నిరూపించారు. ఇంతకాలం కాలజ్ఞాన కవిగా వేసిన ముద్రను తొలగించినందుకు వారికి మనం రుణపడాలి. ఆ విషయంలో ఆమెతో అప్పట్లో మాట్లాడి అభినందించాను కూడా.

శూద్ర అన్న పదం ఎంత మాత్రం తప్పుకాదు. ఎందుకంటే అది ఉత్పత్తి కులాలలో మనల్ని ఉంచుతుంది. ఈ రోజు భారతదేశం కొన్ని కోట్ల డాలర్ల విదేశీ నూరకాన్ని పొందటానికి కారణమైన నలందా, అజంతా, ఎల్లోరా, మహాబలి పురం, బృహదీశ్వరాలయం, కంచి, మధుర, హంపి, కోణార్క్, బదామి కేవ్ టెంపుల్స్, ఢిల్లీ ఐరన్ పిల్లర్ లాంటి అనేక టూరిస్ట్ నిర్మాణాలను ఉత్పత్తి చేసింది మనమే అని గర్విద్దాం.

(ఈ వివాదంలో వినోదిని గారికి ఐదవ సంపూర్ణ మద్దతు ప్రకటిస్తోంది.)

- బొల్లోజు బాబా

శ్రీ పైడితల్లి అమ్మవారి దేవస్థానం విజయనగరం

శ్రీ పైడితల్లి అమ్మవారి జాతర మహోత్సవములలో ముఖ్యమైన పర్వదినములు

తేది : 14-10-2019	తొలేళ్లు ఉత్సవము
తేది : 15-10-2019	సిరిమాను ఉత్సవము
తేది : 22-10-2019	తెప్పోత్సవము
తేది : 29-10-2019	ఉయ్యాలకంబాల ఉత్సవము
తేది : 30-10-2019	చండీహోమం, పూర్ణాహుతి, దీక్ష విరమణ(వనం గుడి వద్ద)

విరాళములు స్వయంగా గానీ, బ్యాంకు డి.డిల ద్వారా కానీ, చెక్కుల ద్వారా కానీ, మనియార్డర్ల ద్వారా కానీ శ్రీ కార్యనిర్వహణాధికారి, శ్రీ పైడితల్లి అమ్మవారి దేవస్థానం, విజయనగరం వారి పేరున చెల్లించు రశీదు పొందవచ్చును.

గా. శ్రీ.పి.అశోక్ గజపతిరాజు గారు,

ఫౌండర్ ఫ్యామిలీ మెంబర్ మరియు చైర్మన్
మరియు ధర్మకర్తల మండలి సభ్యులు

శ్రీ పైడితల్లి అమ్మవారి నిత్య అన్నదాన పథకం

1. రూ.. 5,116/- లు సమర్పించినచో దాని పైన వచ్చు వడ్డీతో సం॥లో ఒక రోజున	25 మందికి అన్నదానం
2. రూ. 2,116/- లు సమర్పించినచో దానిపైన వచ్చు వడ్డీతో సం॥లో ఒక రోజున	10 మందికి అన్నదానం
3. రూ. 1,116/- లు సమర్పించినచో దానిపైన వచ్చు వడ్డీతో సం॥లో ఒక రోజున	5 మందికి అన్నదానం
4. రూ. 200/- లు చెల్లించిన వారములో ఒకరోజు	10 మందికి అన్నదానం
5. రూ. 100/- లు చెల్లించిన వారములో ఒకరోజు	5 మందికి అన్నదానం

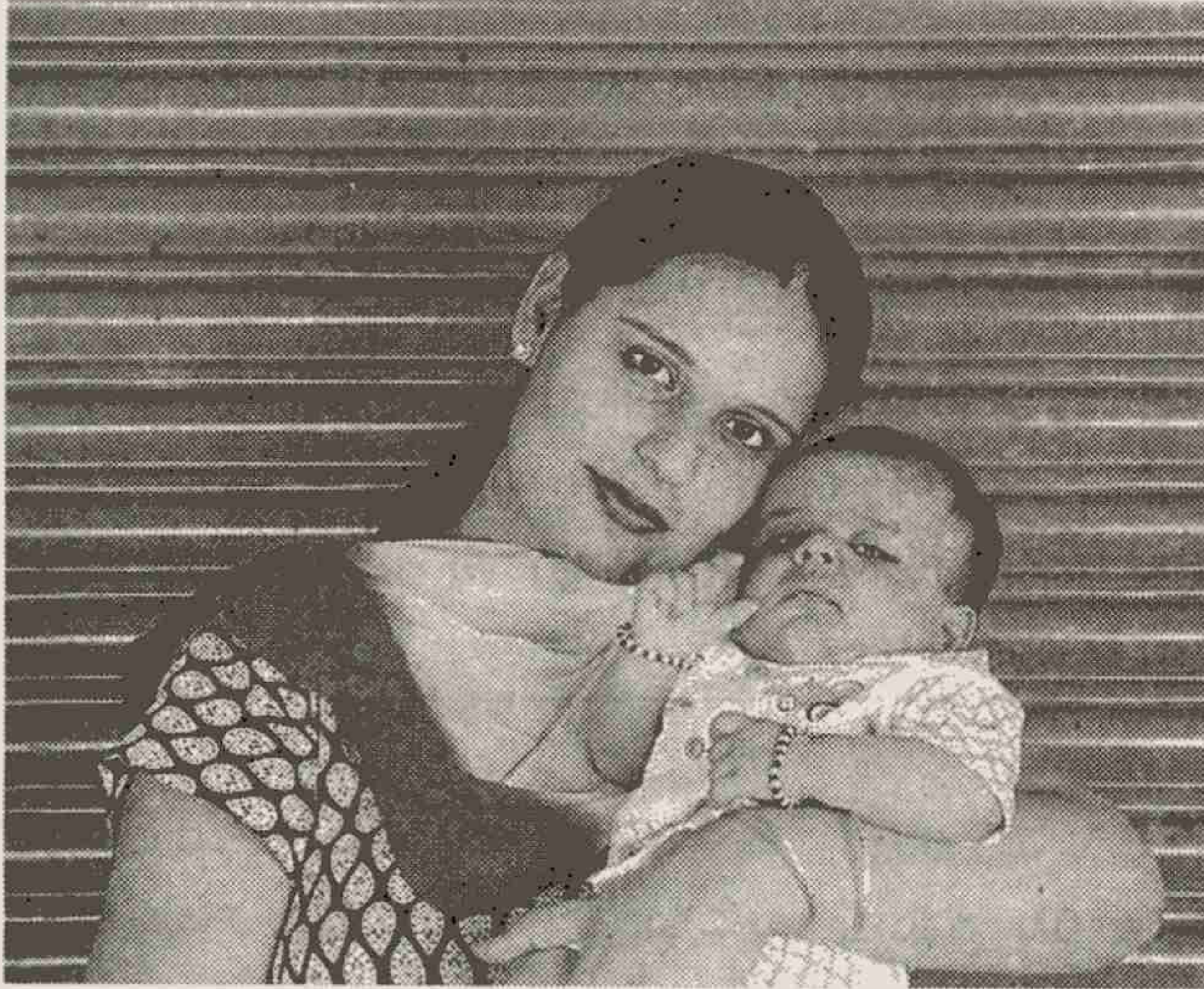
గమనిక :- రూ. 5,116/- లు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ విరాళము చెల్లించిన వారికి 10 సంవత్సరముల వరకు మాత్రమే అన్నదానం ఇంటిమేషన్లు పంపబడును.

సహాయ కమీషనర్
కార్యనిర్వహణాధికారి

ఆ రోజు ఐదవ అదాలత్ కు ఏడు నెలల గర్భవతి తన తల్లిని తోడుగా తీసుకుని వచ్చింది. తన పేరు లక్ష్మి అని పరిచయం చేసుకుంది. ఏమూ! నీ బాధ ఏమిటి అని

అడిగారు ఐదవ పెద్దలు. ఆమె కన్నీటిపర్యంతం అయింది. నెమ్మదిగా ఇలా చెప్పింది. ఆమె బాధ ఆమె మాటల్లోనే విందాం.

నేను ఒక బంగారం దుకాణంలో పనిచేస్తాము. నాకు అమ్మ, చెల్లి, తమ్ముడు ఉన్నారు. నాన్న మా చిన్నప్పడే చనిపోయారు. అమ్మే చిన్న ఉద్యోగం చేసి మమ్మల్ని పెంచి పెద్దచేసింది. దుకాణంలో నాతోపాటు కార్తీక్ కూడా పనిచేస్తాడు. కార్తీక్ నన్ను ప్రేమించానని పెళ్ళి చేసుకుంటానని రోజూ చెప్పేవాడు. మావాళ్లు ఇలాంటివాటికి ఒప్పుకోరు, నామీద ఆశలు పెట్టుకోవద్దు అని చెప్పాను. కార్తీక్ కు తల్లిదండ్రులు, చెల్లి ఉన్నారు. తండ్రి ప్రభుత్వోద్యోగి. వారిది మన రాష్ట్రం కాదు. ఎంత చెప్పినా కార్తీక్ వినలేదు. నేను కూడా అంగీకరించి మా పెద్దలతో మాట్లాడమని చెప్పాను. ఒకనాడు కార్తీక్ మా ఇంటికి వచ్చి మావాళ్ళతో మాట్లాడాడు. లక్ష్మిని పెళ్ళి చేసుకుంటానని చెప్పాడు. కాదంటానికి కారణాలు లేక మా వాళ్ళు కూడా అంగీకరించారు. మాట్లాడుతూ కలిసి

పై పై ప్రేమలు..

పనిచేస్తూ, మూడు సినిమాలు, ఆరు షికార్లుగా మారి ప్రేమ దినదిన వర్ధమానం అయింది. కార్తీక్ ను ఎన్నిసార్లు అడిగినా పెళ్లి మాట ఎత్తడం లేదు. ఎన్నాళ్లు ఇలా ఉండాలి? నా పెళ్ళి అయ్యాక నా చెల్లి తమ్ముడు పెళ్ళి బాధ్యతలు అమ్మకు ఉన్నాయి. మన పెళ్ళి

ఎన్నాళ్లు వాయిదా వేస్తాం అని కార్తీక్ ను నిలదీశాను. కానీ ఒక షరతు పెట్టాడు కార్తీక్. తన చెల్లి పెళ్ళయ్యేవరకు మా పెళ్ళిని రహస్యంగా ఉంచమన్నాడు. వాళ్ళ సంప్రదాయంలో చెల్లి పెళ్ళి తరువాతే అన్నయ్య పెళ్ళి చేసుకోవాలి అని చెప్పాడు. మా అమ్మకు మాత్రం చెబుతాను. అమ్మ మీతో మాట్లాడుతుందని చెప్పి కార్తీక్ తన తల్లితో మాట్లాడించాడు. ఆమె కూడా కార్తీక్ చెప్పినట్లే చెప్పింది.

నిరాడంబరంగా ఇద్దరూ గుడిలో దండలు మార్చుకున్నారు. వెంటనే అక్కడ తమ ఉద్యోగాలు మానేసి బయలుదేరి తమ రాష్ట్రం వెళ్ళిపోయారు. దారిలో కార్తీక్ ఇలా చెప్పాడు - మా చెల్లి పెళ్ళయ్యేవరకు నువ్వు లేడీస్ హాస్టల్లో ఉండువుగాని. మా చెల్లి పెళ్ళయ్యేక ఇంటికి తీసుకువెళ్తాను. ఈ మాటలకు నేను చాలా బాధపడ్డాను. కానీ చేసేదేమి లేక తప్పనిసరిగా అంగీకరించాను. కార్తీక్ వాళ్ళ ఇంటిలో, నేను హాస్టల్లో ఉంటూ రోజులు గడుస్తూన్నాయి. కాలక్రమంలో కార్తీక్ చెల్లి పెళ్ళి అయింది కానీ నా జీవితము ఏమీ మారలేదు.

ఒకరోజు కార్తీక్ తో గొడవపడ్డాను. నా పరిస్థితి ఏమిటో తెల్పి చెప్పమని అడిగాను. అప్పుడు కార్తీక్ అందరి సమక్షంలో నన్ను వివాహం చేసుకున్నాడు. తన ఇంటికి కోడలిగా తీసుకువెళ్ళాడు. ఆ ఇంటికి నేను కోడలి హోదాలోనే వెళ్ళినా నాకు మాత్రం పనిమనిషి స్థానం దక్కింది. ఇంటి పని అంతా చేసి బయట ఉద్యోగానికి వెళ్ళేదాన్ని. కార్తీక్ ఏమీ పని చేస్తాడో తెలియదుగాని ఎప్పుడూ టూర్లు అని తిరుగుతాడు. ఆ సమయంలో నేను గర్భవతిని అని తెలిసింది. ఎంతో సంతోషపడవలసిన ఆ సమయంలో కార్తీక్, అత్త కలిసి నన్ను కొట్టి నా దగ్గర డబ్బు తీసేసుకుని ఇంటిలోనుండి గెంటేశారు.

చేతిలో రూపాయి లేకుండా కడుపులో బిడ్డతో రోడ్డున పడ్డాను. నేను పనిచేసే చోట కొందరు స్నేహితులు నాకు ప్రయాణానికి టిక్కెట్లు కొని, స్వీట్స్, పళ్ళు కొని నేను ఏ ఇబ్బందిపడకుండా ఇల్లు చేరేలా ఆదుకున్నారు. ఇంటికి వచ్చి తేరుకుని రెండు రోజుల తరువాత కార్తీక్ కు ఫోన్ చేశాను. ఈ గొడవకు కారణం ఏమిటి అని అడిగాను. నువ్వు అబార్షన్ చేయించుకుంటాను అన్నావని అమ్మ నాకు చెప్పింది. అందుకే నువ్వు నాకు అక్కర్లేదు. నీకు నాకు ఏ సంబంధం లేదు అన్నాడు. నేను అక్కరలేనప్పుడు నీకు బిడ్డ ఎక్కడి నుండి వస్తుంది? నా బిడ్డను నేను చంపుకుంటానో పెంచుకుంటానో నా ఇష్టం. నీకు అడిగే హక్కు లేదు అని కోపంగా ఫోన్ పెట్టేశాను అని చెప్పింది లక్ష్మి. ఆ తరువాత కార్తీక్ నుండి నాకు ఎటువంటి ఫోన్ లేదు. కార్తీక్ తండ్రి మాత్రం ఫోన్ చేసి నువ్వు ఏమీ దిగులుపడకు. ఎక్కడా కేసు పెట్టకు. కేసు పెడితే నీకే ఇబ్బంది. బిడ్డ పుట్టాక అన్ని ఆలోచిద్దాం అని చెబుతున్నాడు. వాళ్ళు మాత్రం అందరికీ నేను డెలివరీకి వెళ్ళాను అని చెబుతున్నారు. ఈ సమస్య మీరే పరిష్కరించాలి అని చెప్పింది. లక్ష్మి అడిగిన

న్యాయం ఏమంటే కార్తీక్ కు వేరే అమ్మయితో సంబంధం ఉంది. అది తెంచుకుని నాతోటే ఉండాలి. నేను వాళ్ళింటిలో ఉండను. ఇదివరకులాగా మేమిద్దరం ఆంధ్రాలోనే పనిచేసుకుంటామని చెప్పింది.. ఐదవ బ్యాంకులు కార్తీక్ కుటుంబానికి లెటర్ పంపించారు. కానీ వారి నుండి ఎటువంటి సమాధానం లేదు. ఐదవ పెద్దలు ఫోన్ చేసి కార్తీక్ తో మాట్లాడారు. నేను ఆంధ్ర రాను. లక్ష్మి నే ఇక్కడికి పంపండి. మా ఇద్దరి మధ్య ఏ గొడవలు లేవు మీకు నేను సమాధానం చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు అన్నాడు. ఐదవ పెద్దలెదురుగా లక్ష్మి కార్తీక్ తో ఫోన్ లో మాట్లాడింది. నీకు నామీద ప్రేమఉంటే ఒకసారి ఇక్కడకు వచ్చి వెళ్ళు. నాకు ఫోన్ చేస్తూ ఉండు. లేకపోతే నాకు నమ్మకం ఉండదు అని చెప్పింది. కార్తీక్ అలాగే చేస్తాను ఈ గొడవను పెద్దది చేయకు అని ఫోన్ పెట్టేశాడు.

ఐదవ పెద్దలు కూడా లక్ష్మిని ప్రశాంతంగా ఉండమని, డెలివరీ అయ్యేవరకు ఏమీ ఆలోచించవద్దని చెప్పి పంపించారు. మధ్య మధ్య తరచూ ఫోన్ చేసి లక్ష్మితో మాట్లాడారు. ఇలాఉండగా రెండు వారాల తరువాత లక్ష్మి వచ్చి ఇలా చెప్పింది - కార్తీక్ ఫోన్ చేసి మాట్లాడుతున్నాడు. కానీ నేను అడిగినవి అతను అంగీకరించడంలేదు. కార్తీక్ ఏమీ మారలేదు. నేను అక్కడకు వెళ్ళను. వారు నన్ను బతకనివ్వరు. ఇక్కడే ఉద్యోగం చేసుకుంటాను. కానీ నేను వారిని వదలదలుచుకోలేదు. వారికి శిక్ష పడాలి అని

ఐదవ పెద్దల సహకారంతో వారిపై ఫోలీస్ కేసు పెట్టింది. ఎఫ్.ఐ.ఆర్ నమోదు అయింది. వారిని రమ్మని ఫోలీసులు ఫోన్ చేశారు. కానీ ఎవరూ రాలేదు. మరోసారి ఫోన్ చేసి ఈసారి రాకపోతే మేమే వచ్చి తీసుకెళ్ళతామని వార్నింగ్ ఇచ్చారు. ఐదవ బాధ్యులు కూడా మాట్లాడారు.

నెలలు నిండి ఆమెకు పండంటి ఆడబిడ్డ కలిగింది. పాపను తీసుకొని ఆదాలత్ కు వచ్చింది. ఐదవ పెద్దలు వారి రాష్ట్రంలోని ఐదవ కార్యకర్తలతో మాట్లాడి ఆమెకు అన్నివిధాల అండదండలు కల్పించి ఆ రాష్ట్రంలోని తెలుగు కమ్యూనిటీలో ఇవన్నీ వివరంగా చెప్పారు. ఈ విషయాలన్ని కార్తీక్ తల్లిదండ్రులకు తెలిసింది. లక్ష్మి కేసు పెడితే మామగారి ఉద్యోగం ఊడుతుంది. అందుకని వారే ఫోన్ చేసి లక్ష్మిని తమ ఇంటికి పంపించమని, ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా ఆమెను, పాపను చూసుకుంటామని హామీ ఇచ్చారు. లక్ష్మిని పాపని వారి రాష్ట్రానికి పంపించి అక్కడి ఐదవ పెద్దలను ఆమెను తీసుకెళ్ళి అత్తవారింట్లో దిగబెట్టి రమ్మన్నారు. లక్ష్మికి ధైర్యంచెప్పి ఇక్కడ ఐదవ నెంబర్లు అక్కడ వారి ఫోన్ నెంబర్లు యిచ్చారు.

కోరుకుంది లక్ష్మి. ఐదవ పెద్దల సహకారంతో వారిపై ఫోలీస్ కేసు పెట్టింది. ఎఫ్.ఐ.ఆర్ నమోదు అయింది. వారిని రమ్మని ఫోలీసులు ఫోన్ చేశారు. కానీ ఎవరూ రాలేదు. మరోసారి ఫోన్ చేసి ఈసారి రాకపోతే మేమే వచ్చి తీసుకెళ్ళతామని వార్నింగ్ ఇచ్చారు. ఐదవ బాధ్యులు కూడా మాట్లాడారు.

నెలలు నిండి ఆమెకు పండంటి ఆడబిడ్డ కలిగింది. పాపను తీసుకొని ఆదాలత్ కు వచ్చింది. ఐదవ పెద్దలు వారి రాష్ట్రంలోని ఐదవ కార్యకర్తలతో మాట్లాడి ఆమెకు అన్నివిధాల అండదండలు కల్పించి ఆ రాష్ట్రంలోని తెలుగు కమ్యూనిటీలో ఇవన్నీ వివరంగా చెప్పారు. ఈ విషయాలన్ని కార్తీక్ తల్లిదండ్రులకు తెలిసింది. లక్ష్మి కేసు పెడితే మామగారి ఉద్యోగం ఊడుతుంది. అందుకని

వారే ఫోన్ చేసి లక్ష్మిని తమ ఇంటికి పంపించమని, ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా ఆమెను, పాపను చూసుకుంటామని హామీ ఇచ్చారు. లక్ష్మిని పాపని వారి రాష్ట్రానికి పంపించి అక్కడి ఐదవ పెద్దలను ఆమెను తీసుకెళ్ళి అత్తవారింట్లో దిగబెట్టి రమ్మన్నారు. లక్ష్మికి ధైర్యంచెప్పి ఇక్కడ ఐదవ నెంబర్లు అక్కడ వారి ఫోన్ నెంబర్లు యిచ్చారు. తరచూ వెళ్ళి అక్కడ ఐదవ పెద్దలను కలిసి ఎలా ఉన్నావో చెప్పమని లక్ష్మికి చెప్పారు. ప్రస్తుతం లక్ష్మి, పాప అక్కడ ఉన్నారు. అప్పుడప్పుడు ఫోన్ చేసి గొడవేమీ లేదు బాగానే ఉన్నాం మేడమ్ అని చెబుతుంది. అప్పుడప్పుడు పాప ఫోటోలు ఐదవ పెద్దలకు పంపుతుంది. వారిద్దరూ హాయిగా ఉంటూ పాపను పెంచి మంచి జీవితాన్ని ఆనందంగా గడపాలని ఐదవ పెద్దలు ఆశించారు. *

చదవండి

చైతన్య మాసవి

చదివించండి

మహిళా సంఘం మాసపత్రిక స్ఫూర్తివంతమైన కథలు, గాథలు, వ్యాసాలు, ఉద్యమ చిత్రాలు చందాదారులు కండి.

చైతన్య మాసవిలో ప్రచురించే వ్యాసాలు, కథలు, కవితలు పై మీ అభిప్రాయాలను, మరియు మీ అమూల్యమైన సూచనలను మాకు అందించగలరు.

ఈ నెల శేఫాలికలు రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ రాసిన 'ఘరే బైరే' నవల తెలుగు అనువాదం 'ఇంటా బయటా' నవల ఎప్పుడో చదివాను. సత్యజిత్ రాయ్ దాన్ని అదేపేరుతో బెంగాలీ లో సినిమా గా తీశాడు.

దూరదర్శన్ మనకి అందిన కొత్తరోజుల్లో ఆదివారం మధ్యాహ్నం ప్రాంతీయభాషా ఉత్తమ చిత్రాలు వచ్చేవి. అపురూపంగా పడిపడి చూసేవాళ్లం. శుక్రవారం రాత్రి పది తర్వాత మొదలై అర్ధరాత్రి దాకా వేరే దేశభాషల సినిమాలు వచ్చేవి. అవీ అంతే. 'టేల్ ఆఫ్ టూ సిటీస్' సినిమా రాత్రి రెండుదాకా చూసి పొద్దున్నే ఎనిమిదింటికి నిద్ర కళ్లతో కాలేజీకి వెళ్లి పాఠం చెప్పిన రోజులవి. అలా ఒకనాటి శుక్రవారం మధ్యాహ్నం ఈ ఘరే బైరే చూశాను. తర్వాత నవల సంపాదించి చదివాను. ఎందుకనో వాటి ప్రభావం ఏదీ నా మీద లేకపోయింది. ఈ శేఫాలికలు శీర్షిక నన్ను ప్రభావితం చేసిన రచనల గురించి రాయడానికి ఉద్దేశించినది.

కానీ అప్పుడు ఆ నవలా సినిమా కూడా నా మీద ప్రభావం చూపలేదు కానీ తర్వాత చదివిన టాగూర్ నవలల వల్ల మళ్లీ చదవాలనిపించింది. ఈ మధ్య చదివాను. ఎప్పటిదో పాత ఎడిషన్. అనువాదం చాలా క్లిష్టంగా ఉంది. పూర్వం చదివినప్పుడు అందులో ఒక్కమాట మాత్రం గుర్తుంది. నాయిక విమల "అందం అనేది వైభవచ్చిందా, తక్కువ చేయవలసినది కాదు" అంటుంది. అది నన్ను ప్రభావితం చెయ్యక పోలేదు. అందంగా ఉండాలనుకోవడం, తగురీతిని అలంకరించుకోవడం ఉన్నతమైన అభిరుచులే అన్న భావం ఆ నవల తాలూకు జ్ఞాపకంగా మిగిలిపోయింది. మనచుట్టూ ఉన్న వాతావరణాన్ని ఆహ్లాదపరచే రీతిగా అలంకరణ వేపు ఆలోచించడం కూడా బాగానే ఉంటుందనిపించింది.

ఇక సినిమా ప్రభావితం చేసేటంతగా

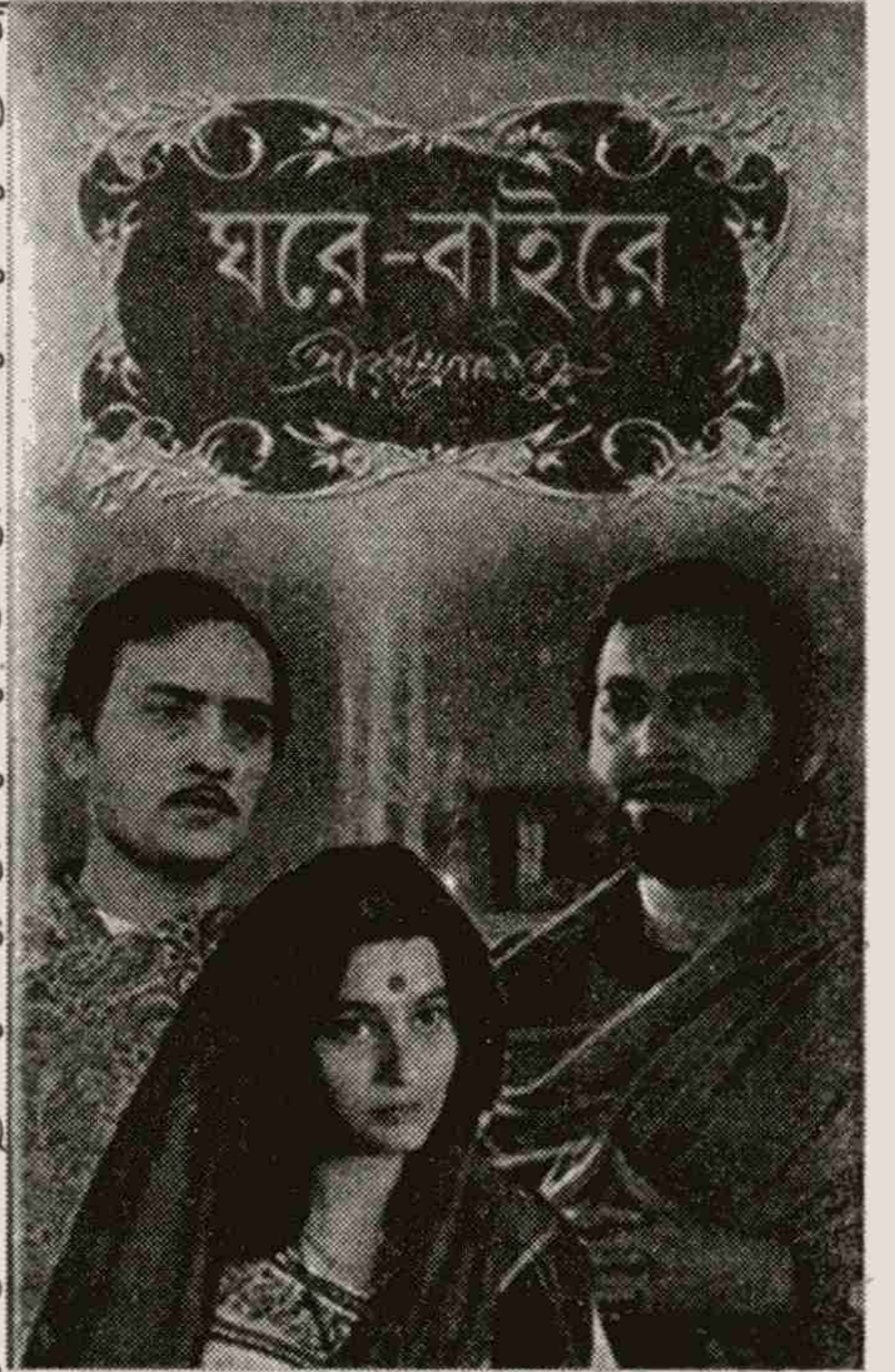
ఇంటా - బయటా

గుర్తులేదుకానీ ఎస్టేట్ జమీందారు నిఖిల్ అతని భార్య విమలా కలిసి జనానా లోంచి బయట అడుగుపెట్టి డ్రాయింగ్ హాల్ దాకా నడచుకుంటూ వచ్చే దృశ్యం మాత్రం బాగా గుర్తుండి పోయింది. ఆదృశ్యాన్ని అద్భుతంగా తీశాడు. అతనే కూర్చిన నేపథ్యసంగీతంతో. బహుశా కథకి అదే ప్రధాన విషయమైన సన్నివేశం కావడం వల్లనేమో. నల్లటి గెడ్డంతో సౌమిత్రీచటర్జీ మాత్రం లీలగా గుర్తున్నాడు. కానీ తిరిగి ఇవాళ ఆ సినిమా చూస్తుంటే మతిపోయింది. అంత సంక్లిష్టమైన నవల లోని కథను తన స్క్రీన్ ప్లేతో ఎంతో సరళంగా చేసి తేలికైన సంభాషణ లద్వారా కథను వెండితెరమీదకి ఎక్కించి దాన్ని బంగారుమయం చేశాడు సత్యజిత్ రాయ్.

నవలా సినిమా కలిపి చలంగారి సుశీల కథని గుర్తుచేశాయి. జాతీయోద్యమం నడుస్తున్న కాలం నేపథ్యం రెండు కథలకూ. చలంగారి కథకు సహాయ నిరాకరణోద్యమం ఐతే 'ఘరే బైరే' స్వదేశీ ఉద్యమ నేపథ్యంలో నడుస్తోంది. భారతదేశంలో వచ్చిన సంస్కరణోద్యమాల ప్రభావం వల్ల కొందరు ఆదర్శవంతులైన పురుషులు తమ భార్యలకు విద్యలు నేర్పి పంజరాల తలుపులు తెరచి బయటప్రపంచాలను పరిచయం చేశారు. రెక్కలలో జవం నింపేరు.

అలాంటి వారే ఘరే బైరే లో నిఖిల్ కానీ సుశీల కథలో నారాయణప్ప గానీ. నిఖిల్ బెంగాల్ లో ఎస్టేట్ జమీందారు. లార్డ్ కర్జన్ ఆర్డర్ వల్ల బెంగాల్ రెండుముక్కలవుతోంది. దాన్ని స్వదేశీ ఉద్యమం ద్వారా ప్రజలను ఏకం చేసి ఎదిరించాలన్నది కథా నేపథ్యం.

ఉద్యమాల పట్ల నిబద్ధులైన వాళ్లు ఏ విధంగా ఉంటారో, స్వార్థపరులు వాటిని ఎలా విధ్వంసానికి వాడి తాము నాయకులుగా మారాలనుకుంటారో టాగూర్ స్పష్టంగా ఈ కథలో చెప్పేడు

నిఖిల్ కి స్వదేశీ ఉద్యమం పట్ల స్పష్టమైన అవగాహన ఉంది. అతని పాలనలో స్వదేశీ వస్తువుల తయారీ కూడా జరుగుతోంది. కానీ సత్యమేమిటంటే స్వదేశీ వస్తువులకు నాణ్యత లేకపోవడంతోపాటు ఎక్కువధర కూడా. విదేశీ వస్తువులు వంచదార ఉప్పు మొదలైనవాటికి ధర తక్కువ. బట్టలతో సహా.

ఉద్యమం కోసం వాటిని నిషేధిస్తే పేదలు కష్టాలపాలౌతారు. మిల్లుల మూసేస్తే వాటిలో వనిచేసే వారు రోడ్డున వడతారు, ఎక్కువశాతం ముస్లిం ప్రజలు. కాబట్టి నిఖిల్ తన ఎస్టేట్ లో ప్రజల సంక్షేమం కోసం నిషేధాన్ని అంగీకరించడు. నరిగ్గా ఆసమయంలో అతని చిన్నప్పటి మిత్రుడు సందీప్ ఆ రాజప్రాసాదం లోకి అడుగుపెడతాడు. మిత్రుడి భార్య పరిచయం కోరతాడు. సందీప్ ఉద్యమనాయకుడు. తన వాగ్ధారతో ప్రజలను అప్పటికే చిత్తు చేస్తూ ఉన్నాడు. అతనిలో పలు విధాలైన ఆకర్షణలు ఉన్నాయి. అలాంటి ఆకర్షణలున్న పురుషులు

ప్రజలనూ అంతకన్న ఎక్కువ స్త్రీలను సమ్మోహితులను చేయగలరు.

నిఖిల్ భార్య విమలను సందీప్ కు పరిచయం చేశాడు. విమలకు అప్పటికి అతనిపట్ల వ్యతిరేకభావం ఉంది. కానీ మొదటి పరిచయం లోనే దాన్ని ఎగరగొట్టి తన మాయలోకి లాగేసుకున్నాడు అన్యోన్య దాంపత్యం. నిఖిల్ ఇచ్చిన స్వేచ్ఛ కారణంగా విమల ఇంటి నుంచి బయటకు వచ్చింది ఆ బయట సందీప్ లాంటివారు ఉన్నారు. సందీప్ దేశ సేవ పేరుతో వందేమాతరం నినాదంతో ఒకవైపు, ప్రశంసల ప్రవాహంతో మరొకవైపు ఆమెను వివశను చేశాడు

బయట ఎస్టేట్లో ప్రజలను రెచ్చగొట్టి మతకల్లోలం తెచ్చేడు. విదేశీవస్తుబహిష్కరణ వల్ల ఎక్కువ నష్టపోయేది పేదమహమ్మదీయ వర్గాలే కనుక నిఖిల్ వారిపక్షాన ఉండగా సందీప్ హిందువులను ఉద్రిక్తపరచాడు.

ఇలా సందీప్ నిఖిల్ మిత్రుడుగా ఇంటా బయటా కల్లోలం రేపుతాడు విమల ఇంటినుంచి బయటిప్రపంచం లోకి రావాలని అక్కడి ఆటుపోట్లు చూశాకనే వాటికి తట్టుకోగల శక్తి సంపాదించుకున్నాకనే సంపూర్ణస్త్రీగా లేదా మానవిగా ఎదగగలదని భర్త నిఖిల్ నమ్మకం. రాగూర్ లేదా చలం నమ్మకం కూడా అదే. అందుకే సుశీల కథలో నారాయణప్ప భార్యగా సుశీల తమ ఇంటికి వచ్చే పురుషులందరితోనూ కరచాలనం చేస్తూ అనేకవిషయాలు చర్చిస్తూ ఉంటుంది. ఉన్నతాధికారులూ, గొప్ప కళాకారులూ వారి ఇంటికి అతిథులుగా వస్తూంటారు. దంపతుల మధ్య ఎంతో అవగాహన, అన్యోన్యమైన ప్రేమ.

కానీ ఒకనాడు కొత్తగావచ్చిన పోలీస్ అధికారి సులేమాన్ ఆమెను తనను తాను మరచిపోయేలా చేస్తాడు తానూ అలాగే నమస్తమూ ఆమె పాదాలముందు వదిలేస్తాడు ఇంటి నుంచి స్వాతంత్ర్యోద్యమ సమయంలో స్త్రీలు బయటకు వచ్చేరు చైతన్య వంతులయ్యారు. కానీ వారు ఎదుర్కొన్న ఇలాంటి సమస్యలను వెలుతురు లోకి

తెచ్చినవారు ఒక టాగూర్, ఒక చలం.

భర్తలు నిఖిల్ గానీ నారాయణప్ప గానీ ఉత్తములు. స్వేచ్ఛకు నిజమైన అర్థం తెలిసిన వారు. తమ స్త్రీల మనసులోని ప్రణయ కల్లోలాలు తెలిసినా మౌనమే వహించారు తప్ప అడ్డు నిలవలేదు. ఆ ఎంపిక తాలూకు స్వేచ్ఛ వారికే వదిలేశారు. అంతే కానీ బలవంతంగా తిప్పుకోలేక కాదు. వారిరువూ తమ స్త్రీలపట్ల ఉన్నట్టే ఉద్యమం పట్ల కూడా అంత నిబద్ధతతో ఉన్నారు. పై పై ఉపన్యాసాలు, ఉద్రేకాలూ, ఆవేశాలూ, నినాదాలూ ఏ ఉద్యమాన్నీ ముందుకు తీసుకు వెళ్లవని వారికి తెలుసు. మౌనంగా కీలకమైన పని చెయ్యడమూ తెలుసు. సుశీలకు నారాయణప్ప న హాస నిరాకరణోద్యమం లో భాగమయి జైలుకు వెళ్లడం ఆలోచింపజేసింది. ఆమెకు సులేమాన్ పై తన ప్రణయం అది ఎంత గొప్పదయినా తక్కువగా అనిపించింది.

సులేమాన్ కి నచ్చజెప్పి జైలుజీవితం వల్ల జబ్బు పడిన నారాయణప్ప దగ్గరకు వచ్చేసింది. ఇలా ఆమె ఇంటా బయటా తన స్వేచ్ఛ తో తన నిర్ణయాధికారం తో మానవి గా మారడం చెప్తాడు చలం ఐతే టాగూర్ విమలకు ఆ అవకాశం లేదు. సందీప్ కుహనా ప్రేమికుడు కుహనా దేశభక్తుడు. వందేమాతరం అన్న మంత్రం అడ్డుపెట్టుకుని స్త్రీలను, ప్రజలను మోసగించడమే ధ్యేయంగా ఉంటాడు. విమలకు అతని దొంగవేషం అర్థమయ్యేసరికి ఎస్టేట్ లో పరిస్థితి విషమించింది. భర్త నిఖిల్ దగ్గర ఆమె తన బయటి ప్రపంచానుభవం తాలూకు పరితాపాన్ని విన్నవించుకుంది. నిఖిల్ కోరుకున్నట్టు ఆమె అమాయకత్వంతో కాక అనుభవంతో పరిణతి చెంది అతని విలువ మరింతగా గ్రహించి తిరిగి అతని వద్దకు చేరింది. నిఖిల్ ఇంటా బయట కూడా మూలాలనుంచి నిబద్ధుడై ఉన్నాడు. అందువల్లనే ఉద్యమానికి తనను స్వచ్ఛందంగా సమర్పించుకున్నాడు.

సందీప్ ఇంట్లో రగిల్చిన అగ్ని వెలుగుగా

మారినా బయటి చిచ్చుకు నిఖిల్ బలి కాక తప్పలేదు. తోటికోడలు లాగే తనూ తెల్లచీర లోంచి తలమీది ముసుగుతో విమల ను చూపించి సత్యజిత్ రే ప్రేక్షకుల గుండెలు పిండుతాడు. విమల ఇంటా బయటా కూడా అన్నీ పోగొట్టుకుంది. ఆమెకు బయట కలిగిన అనుభవం మోసపూరితం కావడం కారణం. సుశీల కు బయట కూడా జీవితం లోకి వచ్చిన పురుషుడు నిజమైన ప్రేమికుడు. కాబట్టే ఆమెకు ఆ ఇద్దరు పురుషులూ కానీ ఉద్యమం కానీ మేలు చేశాయి. విమలకు ఆ అవకాశం లేకపోయింది. స్త్రీలు మోహాల కోసం ప్రేమల కోసం అలమటిస్తారు. భర్తలు ఉత్తములైనా సరే. బయట ప్రపంచంలో అడుగు పెడితే సందీప్ వంటి పురుషులు కాచుకుని ఉంటారు. శలభాలను చేసి లాక్కుంటారు. వారి చాకచక్యాలముందు స్త్రీలు తట్టుకుని ఆగడం దుస్సాధ్యం ఇక భర్తలు ఏ మాత్రమూ మంచివాళ్లు కానప్పుడు ఆ స్త్రీలు ప్రేమోన్మాదులై ఇళ్లు వదిలి బయటికి వస్తే వారికి బయట ఏం మిగులుతుంది. ఇంట్లో పురుషులేమోగానీ బయటిపురుషులు మాత్రం ఎక్కువశాతం సందీప్ వంటివారే ఐనప్పుడు బయటి ప్రపంచాన్ని నమ్మి ఇళ్లు వదలడంలో ఉన్న ప్రమాదం ఎలాంటిది.

ఇలాంటి ప్రశ్నలు కలిగిస్తుంది ఈ టాగూర్ నవల ముఖ్యంగా సినీమా. సందీప్ గా సౌమిత్రిచట్టర్జీ చూపిన నటన కి మాటలు లేవు. తన అందంతో, కాదనలేని చొరవతో, ముంచెత్తే ప్రశంసలతో, వేడుకోళ్లతో, తెలివితో, వాక్చాతుర్యంతో పురుషుడు స్త్రీని ఎలా మోహవివశను చెయ్యగలడో తెర మీద అతను నటించగా ఆశ్చర్యంతో మతిపోతుండగా చూశాను స్త్రీలు ఇంటి నుంచి బయటికి రావాలి ప్రపంచానుభవం కోసం, జ్ఞానానుభవం కోసం. అంతే తప్ప కేవలం పురుషుల ప్రేమ కోసం వద్దు సుమా అని ఎందుకో మరీ మరీ చెప్పాలనిపిస్తోంది.

ఉద్యమాలబాటలో...

పశ్చిమ గుంటూరు పెదగారలపాడులోని బాధిత మహిళలకు అండగా పశ్చిమ గుంటూరు కార్యదర్శి జి.ఉమశ్రీ మరియు అధ్యక్షురాలు ఎస్.దుర్గాబాయి, గోపాల్, శివుడు, అండంగా ఉండి గ్రామంలో ఆరేళ్ల బాలిక పై అత్యాచారం చేసిన నిందితులను కఠినంగా శిక్షించాలని డి.ఎస్.పి.కి మెమోరాండం ఇచ్చారు.

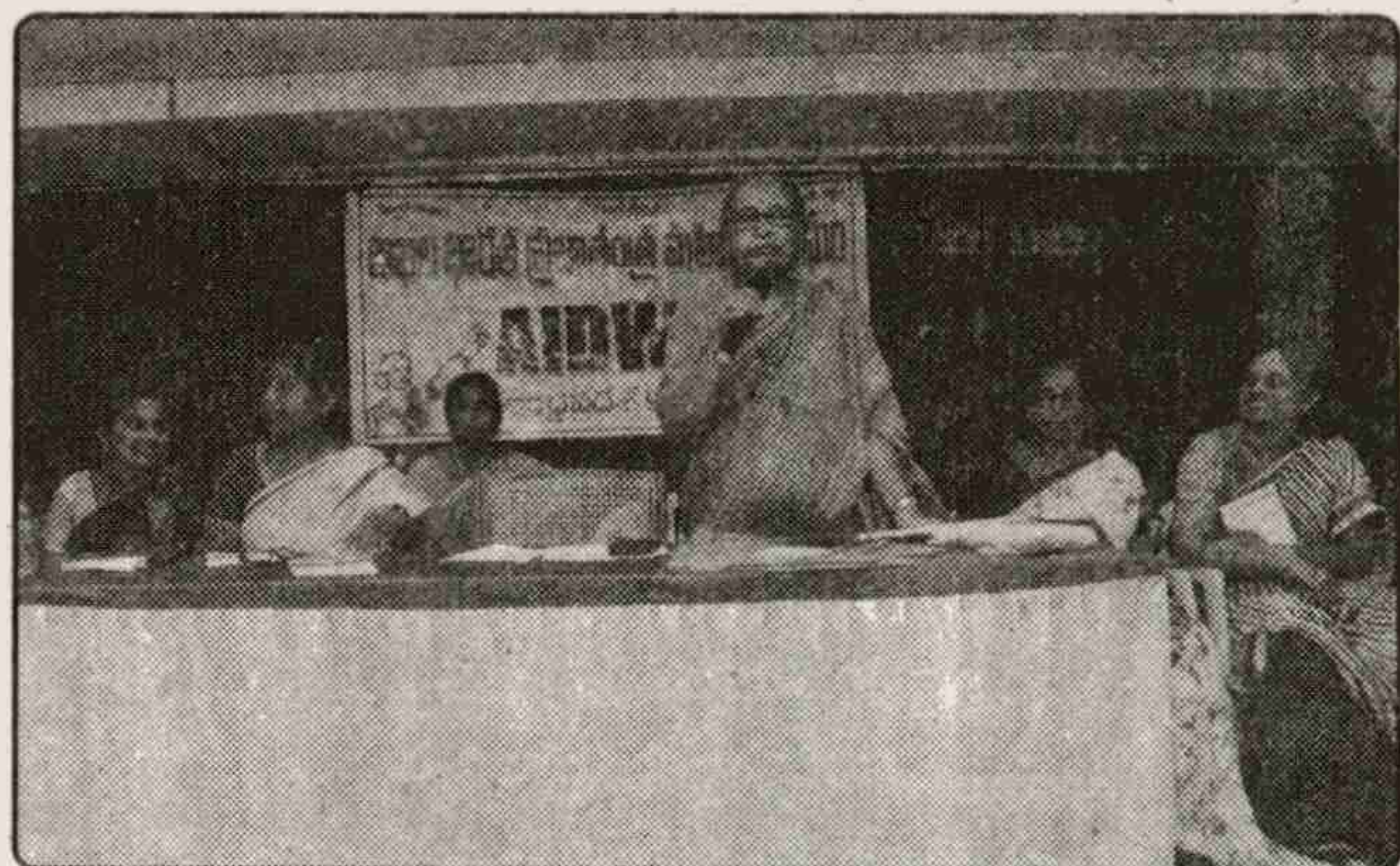
తిరుపతిలోని శాంతిపురంలో జరిగిన కుల దురహంకార హత్యను ఖండిస్తూ ఐదవ మహిళాసంఘం అక్టోబర్ 24న విజయవాడలోని ఎమ్.బి.వి.కె నుండి బందర్ రోడ్డు వరకు నిరసన ప్రదర్శనను నిర్వహించింది. ప్రభుత్వమే ఈ కుల దురహంకారహత్యలను ఖండించాలి అని, వీటిపై త్వరితంగా విచారించి శిక్షించాలని మహిళా సంఘం డిమాండ్ చేసింది.

చిత్తూరుజిల్లాలో వరుసగా జరుగుతున్న హత్యలను అరికట్టేందుకు కఠిన చట్టాలు తీసుకురావాలని మహిళా సంఘం డిమాండ్ చేసింది.

విజయవాడలో 55వ, డివిజన్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో శివాలయం వద్ద మద్యాన్ని అరికడదాం, మహిళల జీవితాల్లో వెలుగులు నింపుదాం అంటూ ఐదవ ఆధ్వర్యంలో దీపాలతో కార్యక్రమం చేయడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ సెంట్రల్ సిటీ కార్యదర్శి రూనీ, నగర సహాయ కార్యదర్శి దేవికుమారి, డివిజన్ అధ్యక్ష కార్యదర్శులైన అరుణ, విజయలక్ష్మి, రక్షిత పాల్గొన్నారు.

అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం (ఐదవ) సమావేశాలు విజయవాడ ఎంబి విజ్ఞాన కేంద్రంలో జరిగాయి. ఈ సమావేశాలకు పుణ్యవతి హాజరయ్యారు. బిజెపి. ఆరెస్సెస్, కార్యకర్తలు మతం, కులం పేరుతో మహిళల పట్ల అఘాయిత్యాలు, మూకదాడులకు పాల్పడుతున్నారని విమర్శించారు. మహిళలకు రక్షణ కల్పించలేని ఈ ప్రభుత్వాన్ని మహిళలు పాడి కట్టే రోజులు రావాలన్నారు. రాజ్యాంగాన్ని, మహిళల హక్కులను కాలరాస్తున్న బిజెపి ప్రభుత్వానికి ప్రజలు బుద్ధి చెబుతారన్నారు. ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి.రమాదేవి మాట్లాడుతూ రాష్ట్రంలో జగన్ ప్రభుత్వం నూతన మద్యం పాలసీ

పేరుతో మద్యం ధరలు పెంచి, కుటుంబాల ఆదాయానికి గండి కొడుతుందని అన్నారు. ధరలు పెంచడం ద్వారా పేద కుటుంబాలు మరింత ఆర్థిక ఇబ్బందుల్లోకి నెట్టబడుతున్నాయనీ, మద్యానికి అలవాటు పడిన వాళ్ళు మద్యం సేవించడం మానే పరిస్థితులు ఉండడం లేదని అన్నారు. మద్యం మహమ్మారిని తరిమేయడానికి డీ ఎడిక్షన్ సెంటర్లు ఏర్పాటు చేయాలని, తాగుడుకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. మహిళల పట్ల జరిగే కుల దురహంకార హత్యలు, హింసలకు వ్యతిరేకంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ అధ్యక్షులు స్వరూపరాణి, కార్యదర్శులు సావిత్రి, లక్ష్మి, జి.ప్రియాంక కళ్యాణి, అలివేలు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

జాతిపిత మహాత్మాగాంధీ 150 వ జయంతి సందర్భంగా విశాఖలో ఐదవ అక్కయ్యపాలెం జోన్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో మీటింగ్ జరిగింది.

పెరిగిన ఉల్లిపాయల ధరలను వెంటనే నియంత్రణ చేయాలని, టమాటా, వెల్లుల్లి ధరలను అదుపులోకి తేవాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఈరోజు విశాఖ, పూర్ణామార్కెట్ వద్ద ఐదవ 26 వ వార్డు కమిటీ ఆధ్వర్యంలో నిరసన కార్యక్రమం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా ఐదవ ప్రజారోగ్య పరిరక్షణ కమిటీ మరియు సీఐటీయూ నాయకులు మాట్లాడుతూ వరదల కారణంగా ఉల్లి పంటకి నష్టం వాటిల్లిందని, అందుకే ధరలు పెరిగాయని చెప్తున్నారని, కానీ గోడౌన్లో టన్నులకొలదీ ఉల్లి నిల్వలు ఉన్నాయని, ప్రజల అవసరాలను ఆసరాగా తీసుకుని వ్యాపారస్తులు సరుకును దాచివేసి బ్లాక్ మార్కెట్కు పాల్పడుతూ ప్రజల సొమ్మును స్వాహా చేస్తున్నారని అన్నారు. పండుగ సమయం దగ్గర పడుతున్న తరుణంలో టమాటా, అల్లం, వెల్లుల్లి, కూరగాయల ధరలను నియంత్రణ చేయాలని, బహిరంగ మార్కెట్లో ఉల్లిపాయలను కిలో 10/-రూపాయలకు అందించాలని, బ్లాక్ మార్కెట్ను అరికట్టాలని డిమాండ్ చేశారు.

ఈ సందర్భంగా డబ్బులకు, ఉల్లిపాయలకు తులాభారం వేస్తే, వందలాది రూపాయలు వేసినా కనీసం ఉల్లి, వెల్లుల్లి తూగడం లేదన్న కళారూపం అందరినీ ఆకర్షించింది. దీపావళి సందర్భంగా గ్రేటర్ విశాఖ జోన్‌లోని 65 వ వార్డులోని పీలానగర్‌లో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో రాజ్యాంగాన్ని పరిరక్షించుకుందాం, మహిళల హక్కులు సాధించుకుందాం అనే నినాదంతో దీపాలు వెలిగించి ప్రదర్శన నిర్వహించారు.

ఆర్. సి. రెడ్డి కాలేజీలో “చదువు - దాని ప్రాధాన్యత - ప్రస్తుత మహిళల పరిస్థితి” అనే అంశంపై వర్క్‌షాప్ జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ నాయకులూ పాల్గొన్నారు.

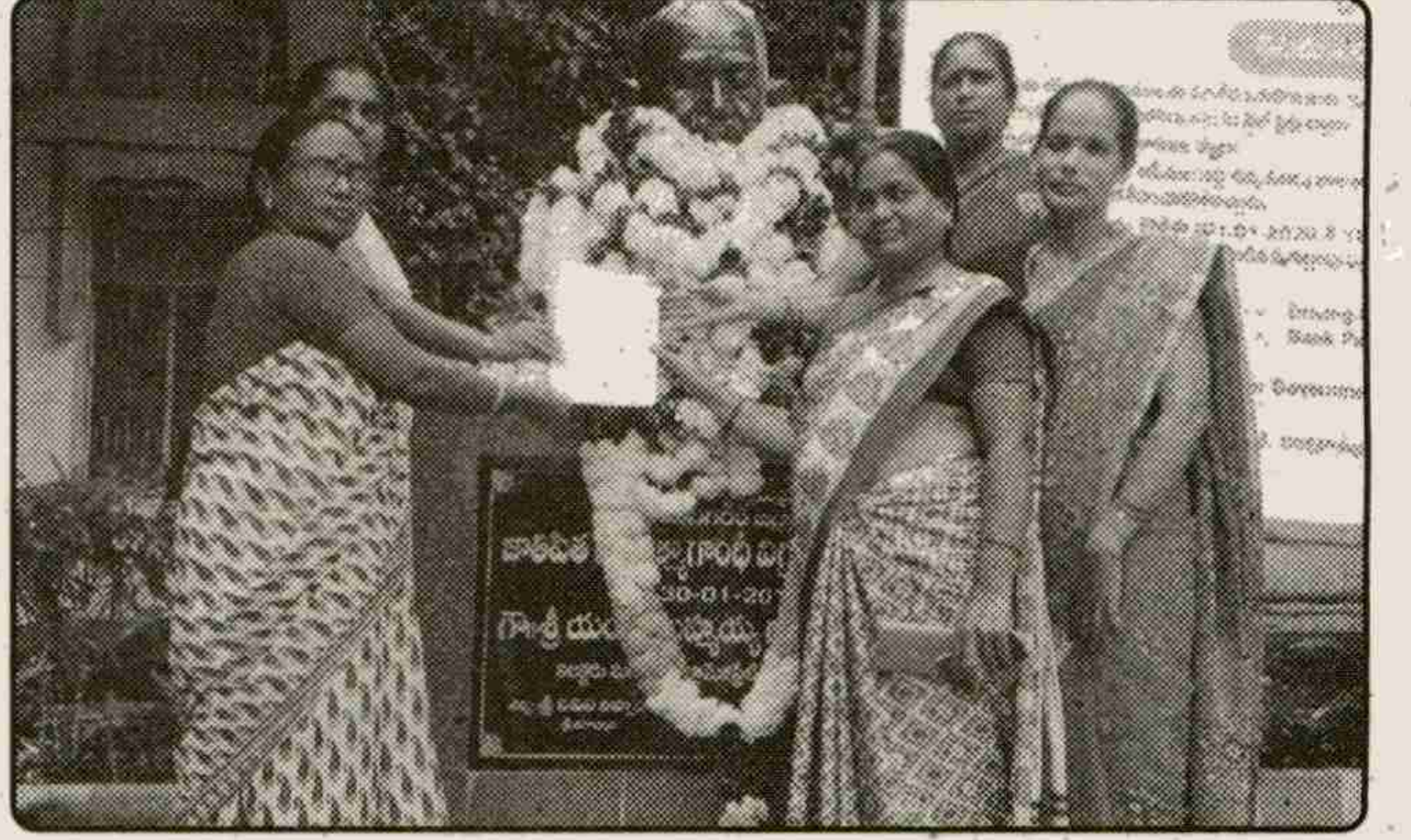
గాంధీ జయంతి సందర్భంగా విజయనగరంలో మహిళలపై జరుగుతున్న హింసను అరికట్టాలని ఐదవజిల్లా కమిటీ ఆధ్వర్యంలో గాంధీగారికి వినతిపత్రం సమర్పించడం జరిగింది.

గజపతినగరంలోని ప్రతిభ డిగ్రీ కాలేజీలో జరిగిన సదస్సులో ఐదవ జిల్లా ఉపాధ్యక్షురాలు వి. ఇందిరాగారు హాజరయ్యారు. ఈ కార్యక్రమంలో 350 మంది విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

దీపావళి సందర్భంగా హింస లేని సమాజాన్ని నిర్మిద్దాం, మహిళల రక్షణార్థం అనే నినాదంతో పార్వతీపురం పట్టణం 25 వ వార్డులో దీపాలు వెలిగించి మహిళలకు వేలుగు అనే కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. ఈ సమాజంలో మహిళలపై నిత్యం అత్యాచారాలు హింస జరుగుతున్నాయని వీటిని అరికట్టేందుకు అనేక చట్టాలు ఉన్నా అవి డబ్బున్న వారి చుట్టాలుగా మారిపోతున్నాయి. అందువలన అనేక మంది మహిళలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారని వీటిని అరికట్టేందుకు ఈ సమాజం మొత్తం అండగా నిలవాలని హింసలేని సమాజాన్ని నిర్మించాలని, మహిళకు రక్షణగా ప్రతి ఒక్కరు నిలవాలనే పిలుపునిచ్చారు.

70 ఏళ్ల వృద్ధురాలిపై కామంతో కళ్లు మూసుకుపోయిన యువకుడు అత్యాచారం చేయడాన్ని తీవ్రంగా ఖండించారు. ఈ చర్య సమాజం సిగ్గుపడే విధంగా ఉందని తలచుకునే విధంగా ఉందని ఇటువంటి ఘటనలు ప్రతిరోజు పునరావృతం అవుతున్నాయని మహిళలకు రక్షణ లేకుండా పోతుందని, మహిళలపై దాడులకు అత్యాచారాలకు కు పాటుపడుతున్న దుష్టులను కఠినంగా

శిక్షించాలని అత్యాచారాలకు గురైన మహిళలకు రక్షణ కల్పించాలని కోరారు. ఈ ప్రతినిధి బృందంలో అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం జిల్లా కార్యదర్శి రెడ్డి శ్రీదేవి గారు మరియు తులసి గారు పాల్గొన్నారు.

శ్రీకాకుళం జిల్లా ఐదవ కార్యకర్తల సమావేశంలో రాష్ట్ర అధ్యక్షురాలు ప్రభావతిగారు పాల్గొని ప్రసంగించారు.

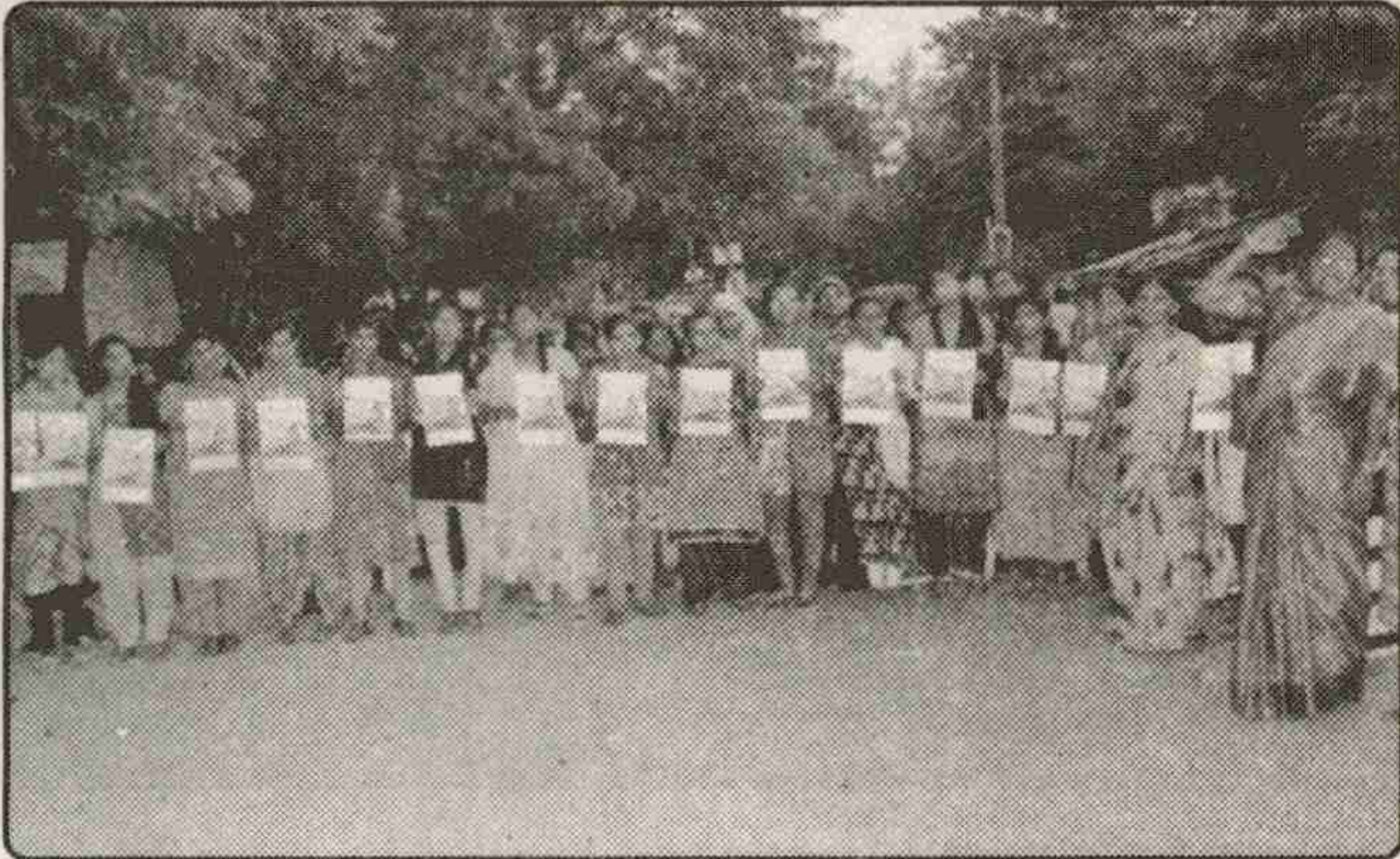
బిజెపి మాజీ కేంద్రమంత్రి చిన్మయానందపై రేప్ కేసు బుక్ చేసి జైల్లో పెట్టాలని డివైఎఫ్‌ఐ ఐదవ ఆధ్వర్యంలో కర్నూల్ ఎ క్యాంపులో రోడ్డుపై నిరసన కార్యక్రమం తెలియజేశారు. డివైఎఫ్‌ఐ జిల్లా కార్యదర్శి నగేష్ మాట్లాడుతూ ఉత్తరప్రదేశ్‌లో చిన్మయానంద మాజీ బిజెపి కేంద్రమంత్రి మహిళలపై అత్యాచారం చేస్తే ఆయనపైన రేప్ కేసు బుక్ చేయకుండా కేవలం నార్మల్ కేసు పెట్టి జైలుకు పంపితే ఆయన తిరిగి ఫైవ్ స్టార్ హాస్పిటల్‌లో జాయిన్ అయ్యారు. బిజెపి నాయకులు కేంద్ర ప్రభుత్వం అలాగే బిజెపి అధికారంలో ఉండే రాష్ట్రాల్లో రేపిస్టులపై రేప్ కేసు పెట్టకుండా రేపిస్టులను కాపాడడం సిగ్గుచేటు అని వారు ఆరోపించారు. తక్షణమే చిన్మయానందపై రేప్ కేసు బుక్ చేసి జైల్లో పెట్టాలని డిమాండ్ చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ జిల్లా నాయకులు సుజాత, వెనమ్మ, అమీన, డివైఎఫ్‌ఐ నాయకులు హుస్సేన్, శ్రామిక మహిళా సంఘం జిల్లా కన్వీనర్ పి నిర్మల, శ్రామిక మహిళా సంఘం జిల్లా కన్వీనర్ పి నిర్మల, విజయ్, రవి, ఇంతియాజ్, ప్రసాద్, జెవివి నాయకులు తిమ్మప్ప, వెంకటేష్, ప్రజా నాట్యమండలి జిల్లా నాయకులు ఆసన్న, తదితరులు పాల్గొని నిరసన తెలియజేశారు.

కెవిపిఎస్ రాష్ట్ర స్థాయి సామాజిక చైతన్య శిక్షణ తరగతులు సాయి శ్రీనివాస ఫంక్షన్ హాల్లో జరిగాయి. అక్టోబర్ 15, 16, 17, తేదీల్లో రాష్ట్ర క్లాసులకు వచ్చిన ప్రతినిధులకు ఐదవ, శ్రామిక మహిళ సంఘం (సి.ఐ.టి.యు.), అంగన్వాడీ వర్కర్స్ మరియు హెల్పర్స్ యూనియన్, కర్నూలుజిల్లా కమిటీల ఆధ్వర్యంలో 150 బాక్స్లు, బ్యాగ్లు కానుకగా ఇచ్చారు.

హైకోర్టు ఏర్పాటుకు రాస్తారోకో చేస్తున్న న్యాయవాదులకు ఐదవ సంఘం మద్దతిచ్చింది. చిరు దివ్యలను వెలిగిద్దాం, చీకటిని పారదోలుదాం. అంటూ దీపావళి సందర్భంగా గాంధీ విగ్రహం ముందు దీపావళి కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో సాహితీ స్రవంతి రాష్ట్ర కార్యదర్శి జంధ్యాల రఘుబాబు గారు, ఐదవ, మహిళా సంఘం నాయకురాళ్ళు, ప్రజా నాట్య మండలి కళాకారులు, వివిధ కాలనీల మహిళలు పాల్గొన్నారు.

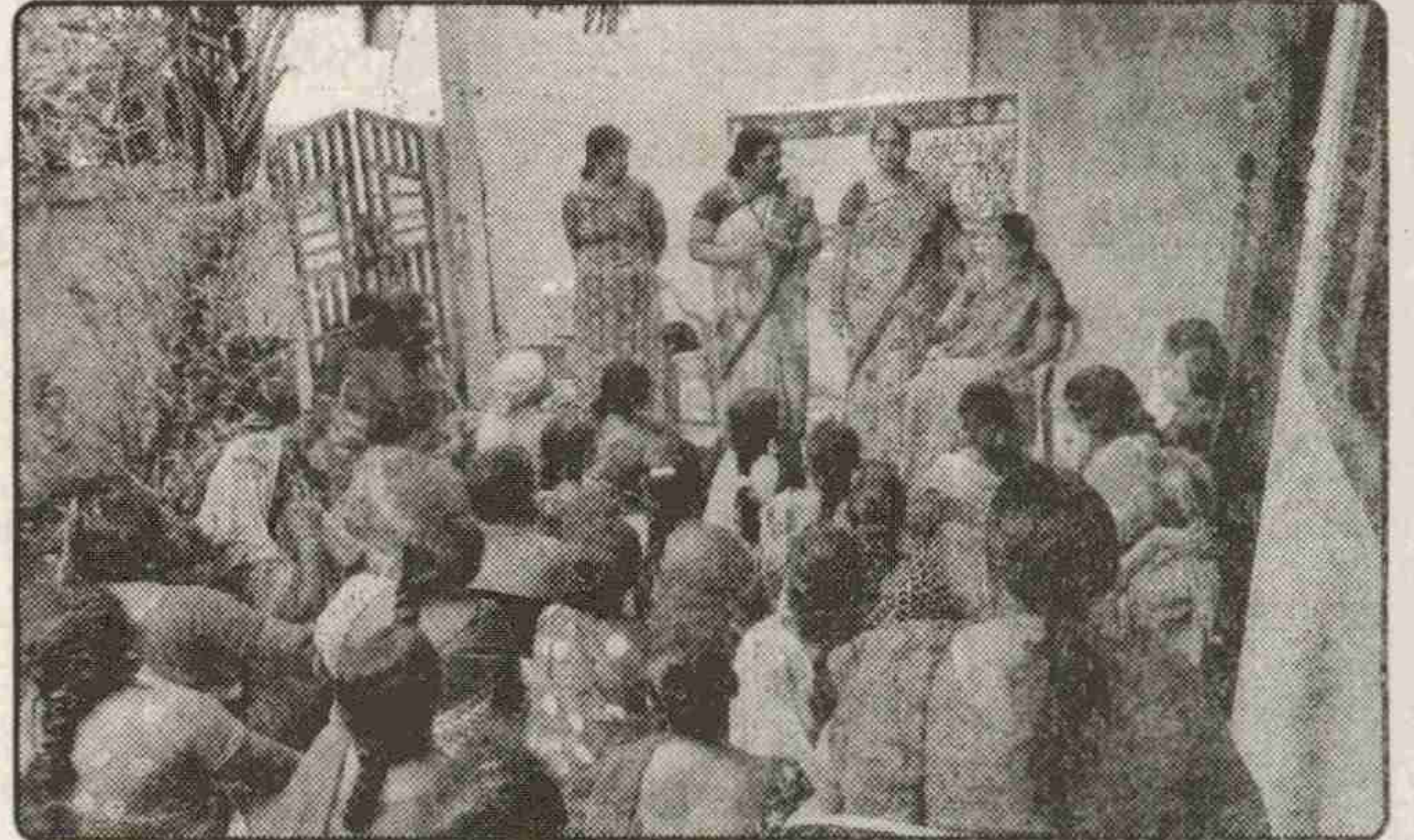
అలూరు పట్టణ కేంద్రంలో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో కాలుష్యం లేని దీపావళి ఆస్వాదిద్దాం అంటూ దీపాలను వెలిగించి కార్యక్రమం నిర్వహించడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ మండల కార్యదర్శి రత్నమ్మ, నాయకురాలు రహిముని, డివైఎఫ్ఐ నాయకులు మైన, ఎస్ఎఫ్ఐ గర్ల్స్ మండల కో కన్వీనర్ నీలిమ, ఎస్ఎఫ్ఐ నాయకులు గోవర్ధన్, రామాంజి, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

నెల్లూరు నగరంలో 6 వ డివిజన్ నందు పొదుపు మహిళల సమావేశం జరిగింది. సమావేశాన్ని ఉద్దేశించి ఐదవ జిల్లా అధ్యక్షురాలు షేక్ మస్తాన్ బీ మాట్లాడారు. దీపావళి సందర్భంగా ప్రజాసంఘాల నగర కమిటీల ఆధ్వర్యంలో బాలాజినగర్ సెంటర్ నుండి కొవ్వత్తులతో ప్రదర్శన గా సావిత్రి భాయిపులే విగ్రహం వద్ద దీపాలు వెలిగించి మతసామరస్యం వర్ధిల్లాలని, యురేనియం తవ్వకాలను ఆపాలని, పర్యావరణాన్ని కాపాడాలని కాలుష్యాన్ని నివారించేందుకు అందరూ కృషి చేయాలన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ జిల్లా అధ్యక్ష కార్యదర్శులు షేక్. మస్తాన్ బి.టి. శివకుమారి ఐదవ నగర నాయకులు ఎన్. సుబ్బమ్మ, ఎ.ఎన్. ఆదిలక్ష్మి, కామక్షి, తదితరులు పాల్గొన్నారు. స్థానిక మద్రాస్ బస్టాండ్ సెంటర్లో ని చాచా నెహ్రూ గారి విగ్రహం వద్ద. చిరుదివ్యలు వెలిగిద్దాం, చీకటిని పారద్రోలుతాం, చిన్నారుల ను కాపాడుకొందాం, మహిళా పరిరక్షణ

సాధిద్దాం అనే నినాదంతో దీపావళి పండుగ సందర్భంగా అక్కడి ప్రాంత ప్రజలకు శుభాకాంక్షలు తెలిపి ప్రమిదలు వెలిగించటం జరిగింది. ఐదవ కార్యదర్శి షేక్ మస్తాన్ బి. మరియు డి వై యఫ్ ఐ. తిక్కవరపు మీనమ్మ ప్రభుత్వ వసతి గృహ విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు ...

నెల్లూరు రూరల్ పరిధి 33 వ డివిజన్ యం. బి.టి.కాలనీ లో 11 మంది సభ్యులతో ఐదవ ప్రాథమిక కమిటీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఐదవ ప్రాథమిక కమిటీ అధ్యక్షురాలు గా షేక్. సైదా, కార్యదర్శి గా షేక్ సాబ్బాది ఎన్నికయ్యారు.

తణుకు 29వ వార్డులో మల్లికాసుల వీధిలో అక్టోబర్ 20వ తేదీన గ్యాన్ లీక్ అయిన కారణంగా 50 ఇళ్ళు పూర్తిగా దగ్ధమైపోయాయి. 59 కుటుంబాలు 30లక్షల వరకు ఆస్తి నష్టం సంభవించింది. అగ్నిప్రమాద బాధితులను పరామర్శించిన ఐదవ జిల్లా అధ్యక్షురాలు పరామర్శించి వారికి సప్లవరిహారం చెల్లించాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు.

చింతూరు మండలం పేగ పంచాయతీలోని పాలగూడెం గ్రామానికి చెందిన మెరక అరుణ అనే ఆదివాసీ అమ్మాయిని ప్రేమ పేరుతో మోసంచేసి ఆమె చావుకు కారణం అయిన ఆర్.ఎమ్.పి.డాక్టర్ శ్రీనివాస్ను అరెస్ట్ చేసి, అతన్ని కఠినంగా శిక్షించాలని ఐదవ మహిళా సంఘాల ఆధ్వర్యంలో డిమాండ్ చేశారు.

చించినాడలో మధ్యంషాపు తొలగించాలని ఐదవ ఆధ్వర్యంలో మహిళలు నిరసనలు తెలియజేశారు. నివాసాల మధ్యలో మధ్యంషాపు వద్దని పంచాయతీ సెక్రటరీకి వినతిప్రతం సమర్పించారు.

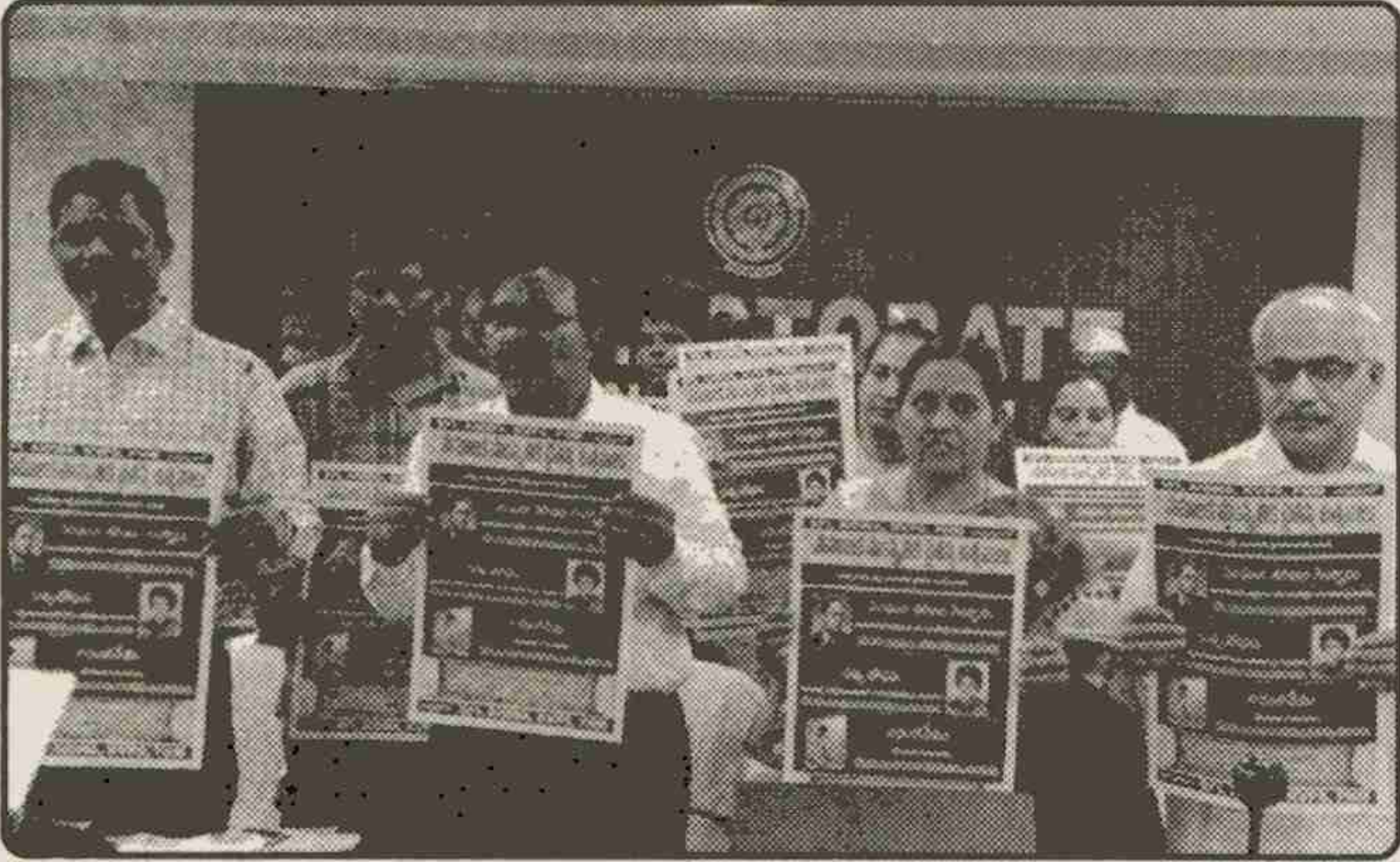

తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాకినాడ నడకుదురు గ్రామం లో ఐదవ సంఘాల అధ్యక్షులలో పర్యావరణ పరిరక్షణ కొరకై చిరుదివ్వెల వెలుగుల దీపాలు వెలిగించి ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు. రాజమండ్రి లో ఐదవ అధ్యక్షులలో ఐక్యత కోసం పండగలు పేరుతో దీపావళి పండగను స్థానిక యువతులు దీపాలు వెలిగించి ఐక్యతా గీతాలు ఆలపించారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాకినాడ కచేరి పేటలో డ్వాక్రా సమైక్య గ్రూపులో డ్వాక్రా సమస్యలపై ఐదవ జిల్లా కార్యదర్శి సిహెచ్ రమణి మాట్లాడారు.

కాకినాడ జిల్లాలో ప్రజానాట్యమండలి, మరియు ఐదవ అధ్యక్షులలో దీపావళి సంబరాలు ఘనంగా నిర్వహించారు.

అనంతపురంలో ఐదవ, ఎస్ఎఫ్ఐ అధ్యక్షులలో జరుగుతున్న సామాజిక సాంస్కృతిక చైతన్య ఉత్సవాలపై పోస్టర్ విడుదల చేసిన జిల్లా కలెక్టర్ యస్.సత్యనారాయణగారు ఇతర అధికారులు కలిసి పోస్టర్ విడుదల చేశారు.

సమాజంలో మహిళా చైతన్యానికి మహాత్మజ్యోతిబా పూలే, సావిత్రిబాయి పూలే జీవితాలు ఆదర్శమని. సమాజ ఉద్ధరణకు వీరు చేసిన త్యాగం వెలకట్టలేనిది అని మాజీ మంత్రి కాల్య శ్రీనివాసలు అన్నారు. అక్టోబర్ 19, 20, 21 తేదీలలో స్థానిక లలితా కళాపరిషత్లో ఐదవ, ఎస్ఎఫ్ఐ, కెవిపియస్, డీవైఎఫ్ఐ ప్రజానాట్యమండలి సంయుక్త అధ్యక్షులలో సామాజిక, సాంస్కృతిక ఉత్సవాలలో భాగంగా సత్యశోధన పేరుతో మహాత్మజ్యోతిబా పూలే జీవిత చరిత్ర పై నాటకరూపాన్ని ప్రదర్శించారు. ఈ కార్యక్రమంలో

కేంద్రసాహిత్య అకాడమీ సభ్యులు ఆచార్య రాచపాళెం, విశ్రాంత డిప్యూటీ కలెక్టర్ గోవిందరాజులు, సిపియం జిల్లా ఉత్తర ప్రాంత కార్యదర్శి రాంభూపాల్, ఐదవ జిల్లా కార్యదర్శి సావిత్రి, ఎస్ఎఫ్ఐ జిల్లా కార్యదర్శి సూర్యచంద్రయాదవ్, కెవిపియస్ కార్యదర్శి నల్లప్ప, డీవైఎఫ్ఐ కార్యదర్శి ఆంజనేయులు, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

రాజ్యాంగ నిర్మాత అట్టడగు వర్గాల ఆశాజ్యోతి డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్కు నీరాజనాలు అర్పించి, ఐదవ, ప్రజా నాట్య మండలి కెవిపియస్, ఎస్ఎఫ్ఐ సంయుక్తంగా మూడు రోజుల పాటు తలపెట్టిన కళా ప్రదర్శనలు ఆట్టహాసంగా ప్రారంభించారు. “సంఘం శరణం గచ్ఛామి” పేరిట అంబేద్కర్ జీవితంలోని విశేషాలు హైదరాబాద్కు చెందిన అభ్యుదయ ఆర్ట్స్ అకాడమీ సభ్యులు అధ్యుతంగా ప్రదర్శించారు. ప్రధానంగా కుల వివక్షత, అంటరానితనం అగ్రకులాధిపత్యం, ప్రదర్శించే సన్నివేశంలో అంబేద్కర్ పాత్రధారి తన నటనతో మంత్రముగ్ధుల్ని చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఎల్.కె.పి. కార్యదర్శి పద్మజా, దాసగాని కృష్ణమూర్తి, సిఐటియూ రాష్ట్ర నాయకులు ఒబులు, కెవిపియస్ నల్లప్ప, సిపియం జిల్లా కార్యదర్శి రాంభూపాల్, ఐదవ కార్యదర్శి సావిత్రి, కవులు తదితరులు అంబేద్కర్కు నివాళులు అర్పించారు.

తిరుపతిలోని శాంతిపురంలో జరిగిన కుల దురహంకార హత్యకు నిరసనగా పద్మావతి కళాశాల విద్యార్థినులతో ధర్నా నిర్వహించడం జరిగింది. పార్టీ మహిళా సభ్యుల శిక్షణా తరగతులలో ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి.రమాదేవి గారు క్లాసు బోధించారు.

కుల దురహంకార హత్యలను ఖండించాలని

అనంతపురం

తూర్పు గోదావరి

విజయవాడ

కర్నూలు

ప్రకాశం

విశాఖపట్నం

శ్రీకాకుళం

దినానళి కాంతులలో మహిళల సందడి...

విజయవాడ

విశాఖ

కాకినాడ

నెల్లూరు

పొన్నూరు

పెద్దేరులో స్నేహ, మహిషిల కులాంతర వివాహం

ఆదేపల్లి

ప్రకాశం

మనసు భారతదేశం
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం పంఖ్య	Omvol A 187
పుస్తకం పేరు	అన్న వానవి
తారీఖు	21/8/23
మొదట అట్ట	yes
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
భాగం పేజీలు	NO
లేఖ పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Sandhya
పేజీలు విడదీసినది	Sandhya
స్కాన్ చేసినది	pragathi
పరీక్ష చేసినది	hema
పేజీలు పరిశీలించినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడినది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	good